

COI Focus

SOMALIË

Veiligheidssituatie in Somaliland en Puntland

30 juni 2020 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vermeld worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben. Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden. Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Lijst van afkortingen	4
Inleiding.....	7
Kaarten	9
1. Korte geschiedenis	11
1.1. Somaliland.....	11
1.2. Puntland	13
1.3. Betwiste gebieden.....	14
2. Huidige toestand van het conflict.....	15
2.1. Somaliland.....	15
2.2. Puntland	17
2.3. De betwiste gebieden.....	18
3. Strijdende partijen	20
3.1. Somaliland.....	20
3.1.1. De veiligheidsdiensten.....	20
3.1.2. Terreurgroepen	22
3.1.3. US AFRICOM	23
3.1.4. Milities	23
3.2. Puntland	24
3.2.1. Veiligheidsdiensten	24
3.2.2. Terreurgroepen	27
3.2.3. US AFRICOM	29
3.3. Betwiste gebieden.....	30
4. Typologie van het geweld.....	30
4.1. Aantal incidenten	30
4.1.1. Somaliland	32
4.1.2. Puntland.....	32
4.1.3. De betwiste gebieden.....	33
4.2. Aard van de incidenten	33
4.2.1. Somaliland	34
4.2.2. Puntland.....	36
4.2.3. De betwiste gebieden.....	39
5. Doelwitten van het geweld.....	41
5.1. Data.....	42
5.2. Analyse	43
6. Geografische verdeling.....	45
6.1. Somaliland.....	45
6.2. Puntland	46
6.3. De betwiste gebieden	47
7. Verplaatsingen van de bevolking.....	48
7.1. Ontheemden	48
7.2. Tahrib.....	49
7.3. Coronavirus: impact mobiliteit.....	50
7.4. Cijfers	50
7.4.1. Somaliland	51
7.4.2. Puntland.....	51
7.4.3. De betwiste gebieden	51

7.5. Terugkeer en hervestiging vanuit Centraal- en Zuid-Somalië.....	51
Samenvatting	53
Bibliografie.....	55

Lijst van afkortingen

ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
AI	Amnesty International
AMISOM	African Union Mission in Somalia
AS	al-Shabaab
AU	African Union
BFA	Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl
BGIPU	British Group Inter-Parliamentary Union
CFR	Council on Foreign Relations
COI	Country of Origin Information
CTC	Combating Terrorism Center at Westpoint
DIIS	Danish Institute for International Studies
DW	Deutsche Welle
EASO	European Asylum Support office
EPC	Emirates Policy Center
EU	European Union
EUCAP	European Capacity Building Mission in Somalia
EUISS	European Union Institute for Security Studies
FDD	Foundation for Defense and Democracies
FGS	Federal Government of Somalia
FMS	Federal Member State
HIPS	The Heritage Institute for Policy Studies
HRW	Human Rights Watch
ICG	International Crisis Group
ICRC	International Committee of the Red Cross
IDMC	Internal Displacement Monitoring Centre
IDP	Internally Displaced Persons
IED	Improvised Explosive Device
IGAD	Intergovernmental Authority on Development
IOM	International Organization for Migration
ISCAP	The Islamic State Central Africa Province
ISIL	Islamitische Staat in Irak en de Levant

ISS	Islamitische Staat (van Irak en de Levant) in Somalië
Ngo	niet-gouvernementele organisatie
PDF	Puntland Defense Force
PISA	Puntland Intel and Security Agency
PMPF	Puntland Maritime Police Force
PolGeoNow	Political Geography Now
PRMN	Protection and Return Monitoring Network
RCIED	Radio Controlled Improvised Explosive Devices
RRU	Rapid Response Unit
RUSI	Royal United Services Institute for Defense and Security Studies
RVI	Rift Valley Institute
SAR	Spontaneous Assisted Returnees
SEM	Staatssekretariat für Migration
SFG	Somali Federal Government
SLA	Somaliland Army
SLCG	Somaliland Coast Guard
SLP	Somaliland Police
SNA	Somali National Army
SPU	Special Police Unit
SRSG-SVC	Special Representative of the Secretary-General on Sexual Violence in Conflict
SSC	Sool, Sanaag en Cayn
TBIJ	The Bureau of Investigative Journalism
UNDSS	United Nations Department of Safety and Security
UNICEF	United Nations International Children's Fund
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UN SOM	United Nations Assistance Mission in Somalia
US AFRICOM	United States Africa Command
USAID	United States Agency for International Development
USDOS	United States Department of State
UVIED	Under-Vehicle Improvised Explosive Device
UXO	Unexploded Ordnance
VAE	Verenigde Arabische Emiraten
VBIED	Vehicle Bound Improvised Explosive Device

VK	Verenigd Koninkrijk
VN	Verenigde Naties
VOA	Voice of America
VS	Verenigde Staten

Inleiding

Dit document maakt een stand van zaken op over de veiligheidssituatie in de noordelijke gebieden van Somalië: Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden (de regio's Sool en Sanaag). Het onderzoek richt zich in het bijzonder op de periode van 1 mei 2019 tot 1 mei 2020 en is een update van de gelijknamige COI Focus van 5 juni 2019.¹ Cedoca sloot het onderzoek af op 31 mei 2020.

De analyse van de veiligheidssituatie in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden bestaat uit zeven delen. Na een korte geschiedenis van het conflict volgt een beschrijving van de huidige politieke en militaire ontwikkelingen in deze regio's. Het derde hoofdstuk beschrijft de hoofdrolspelers in het gewapende treffen in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden. Enerzijds worden de Somalilandse en Puntlandse strijdkrachten en de hieraan geallieerde milities besproken, anderzijds de verschillende terreurgroepen. Het vierde en vijfde hoofdstuk bekijken achtereenvolgens de aard van het geweld en de doelwitten van de strijdende partijen. De geografische verdeling van het geweld komt aan bod in het zesde hoofdstuk. Hoofdstuk zeven handelt over de vluchtelingen en over de ontheemden (*internally displaced persons, IDP's*) in deze regio's.

Cedoca heeft zich voor dit onderzoek gebaseerd op een groot aantal publieke lokale en internationale bronnen. Naast Somalische kranten en nieuwssites, zoals Garowe Online, Hiiraan of Radio Dalsan, zijn verschillende internationale media geraadpleegd, waaronder BBC, Reuters, Voice of America (VOA) en Al Jazeera. Cedoca heeft verder een beroep gedaan op de publicaties van internationale niet-gouvernementele organisaties (ngo's) zoals Human Rights Watch (HRW) en International Crisis Group (ICG), maar ook van gouvernementele bronnen, zoals het United States Department of State (USDOS) en verschillende Europese overheidsdiensten die *country of origin information* (COI) publiceren. Ook intergouvernementele bronnen, zoals de verschillende instellingen van de Verenigde Naties (VN), waaronder de UN Security Council en het European Asylum Support Office (EASO), zijn geraadpleegd in het kader van dit onderzoek.

Deze COI Focus maakt gebruik van cijfergegevens over veiligheidsincidenten uit de databank van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaanse non-profitorganisatie die informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt. Ervaren onderzoekers verzamelen deze data via een brede waaier van lokale, regionale en internationale nieuwsbronnen en organisaties.

Voor Somalië zijn dat onder meer Garowe Online, Puntland Post, Hiraan, Shabelle Media Network, Dalsan Radio en lokale bronnen die ACLED gebruikt voor de regio die hier besproken wordt.

De databank is publiek beschikbaar op de website van ACLED en wordt voortdurend aangevuld en bijgewerkt wanneer nieuwe informatie (al dan niet over een reeds ingevoerd incident) aan het licht komt.² De cijfers van ACLED die Cedoca in deze COI Focus gebruikt, zijn opgevraagd op 16 mei 2020. De inventaris van ACLED geeft het type van geweld, de actoren van geweld, een beschrijving van de incidenten, de locatie en het aantal dodelijke slachtoffers weer.³ ACLED wijst erop dat de verzamelde gegevens in zekere mate de prioriteiten van de verslaggeving door media en organisaties weerspiegelen en dat een onderschatting van het geweld zodoende mogelijk is.⁴

¹ CGVS, 05/06/2019, [url](#)

² ACLED, 10/04/2019, [url](#)

³ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

⁴ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

In zijn *Codebook* licht ACLED de toegepaste methodologie voor de invoering en voortdurende controle van de data uitgebreid toe.⁵ Gelet op de methodologie, codering en invoering van gegevens kunnen de cijfers van ACLED volgens Cedoca slechts beschouwd worden als een schatting en indicatie van de tendensen met betrekking tot geweld in een bepaalde periode.

In dit document maakt Cedoca voor plaats- en persoonsnamen, namen van gewapende groepen en politieke partijen, gebruik van de meest courante schrijfwijze uit de geraadpleegde Engelstalige bronnen.

Cedoca volgt de veiligheidsomstandigheden in Somaliland en Puntland voortdurend op. Als er zich fundamentele wijzigingen of ontwikkelingen zouden voordoen die de situatie ter plaatse aanzienlijk veranderen, dan zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

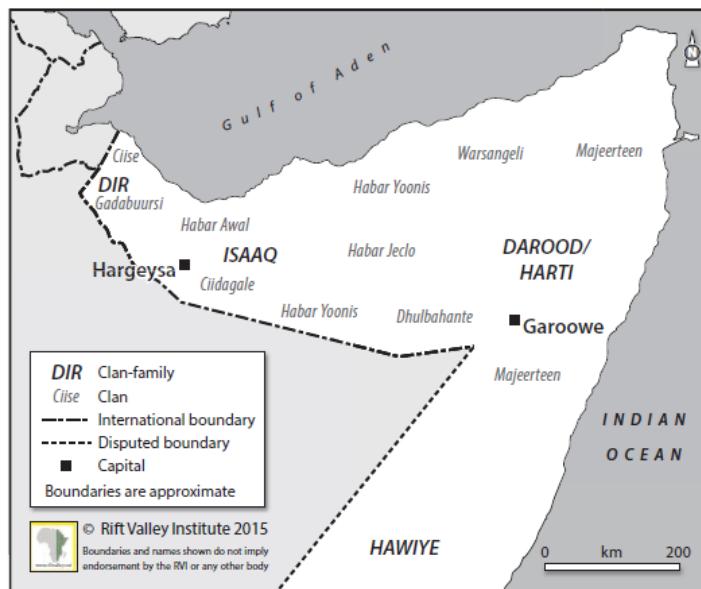
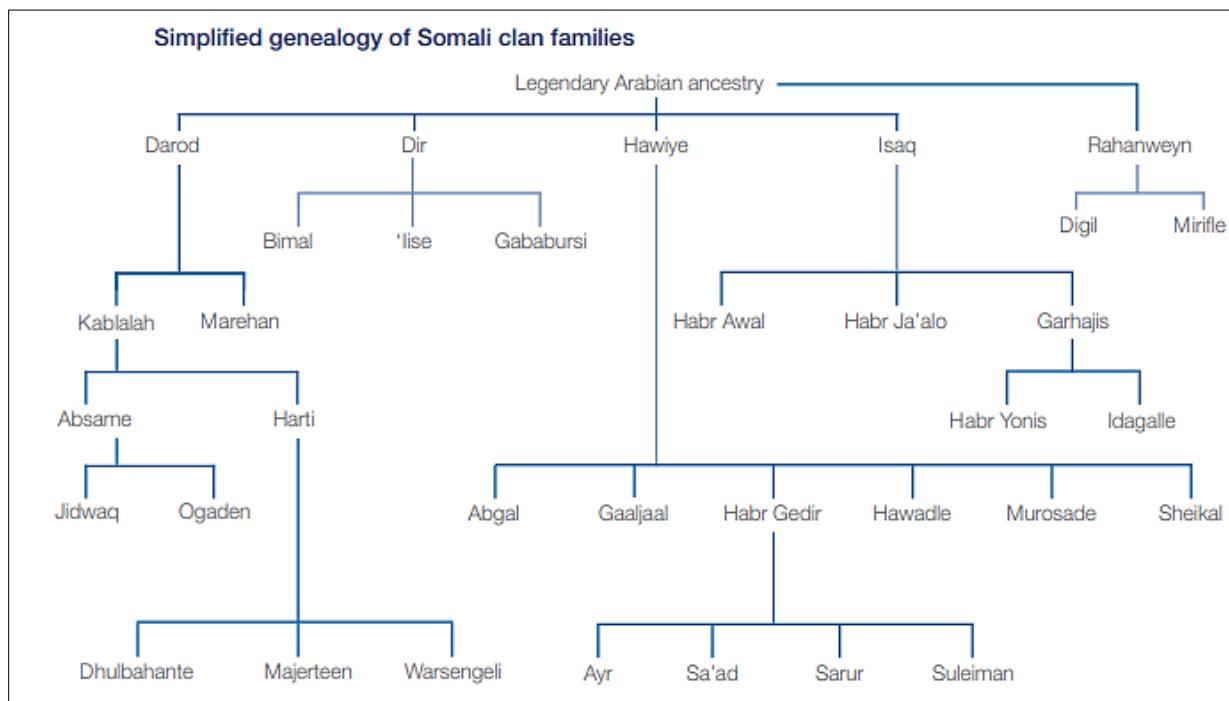
⁵ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

Kaarten

Kaart 1: Somaliland en Puntland en de betwiste gebieden⁶

⁶ University of Texas, 2012, [url](#)

 Kaart 2: Clangebieden in Noord-Somalië⁷

 Illustratie 1: Vereenvoudigde weergave van de Somalische clanfamilies⁸

⁷ RVI (Hoehne M. V.), p. 32, 2015, [url](#)

⁸ Institute for Security Studies (Mahmood O. S.), 11/2019, p. 5, [url](#)

1. Korte geschiedenis

1.1. Somaliland

Na de val van de Somalische regering van president Barre in 1991, roept Somaliland, met Hargeisa als hoofdstad, zichzelf uit tot een onafhankelijke republiek.⁹ Somaliland telt een bevolking van naar schatting 3,5 miljoen mensen.¹⁰ De territoriale grenzen van Somaliland zijn gebaseerd op deze van het voormalige Britse protectoraat. De *de facto* republiek bestaat uit vijf regio's: Awdal, Woqooyi Galbeed, Togheer, Sanaag en Sool.¹¹ De oostelijke regio's Sanaag, Sool en ook het district Buuhoodle (in het zuidoosten van de regio Togheer) worden zowel door Somaliland als Puntland geclaimd.¹² Dit leidt tot territoriale conflicten.¹³ Vanaf 2007 breidt Somaliland zijn grondgebied verder oostwaarts uit met de verovering van Las Anod in de regio Sool. In januari 2018 verdrijven de Somalilandse troepen de Puntlandse uit het dorp Tukaraq in dezelfde regio.¹⁴

De clansamenstelling is homogener dan in Zuid- en Centraal-Somalië.¹⁵ De meerderheid van de bevolking behoort tot de clan van de Isaaq. Andere prominente clanfamilies zijn de Dir (met de Issa- en de Gadabuursi-clan) en de Darod (met de Dhulbahante- en de Warsangeli-clan). De Dir wonen in het uiterste westen van Somaliland, de Darod in het meest oostelijke deel.¹⁶ In 2001 vervangt een grondwetwijziging het op clan gebaseerde, traditionele bestuur door een meerpartijenstelsel. Deze wetgeving verplicht de clans om coalities te vormen met elkaar.¹⁷ Verschillende bronnen stellen vast dat het democratische systeem kwetsbaar blijft voor inmenging en clanpolitiek.¹⁸

Geen enkel land erkent de soevereiniteit van Somaliland. Toch functioneert het als een onafhankelijke staat met een eigen territorium, bevolking, wetten en instituten.¹⁹ Sommige landen erkennen het Somalilandse paspoort als een geldig reisdocument.²⁰ Sinds 2002 zijn er op regelmatige basis presidentiële verkiezingen.²¹ Muse Bihi Abdi, voorzitter van de regerende politieke partij Kulmiye Peace, Unity and Development Party, wordt verkozen tot president in november 2017.²² De parlementsverkiezingen zijn echter sinds de eerste keer in 2005 niet meer georganiseerd.²³

De Somalische regering (Somali Federal Government, SFG) beschouwt Somaliland als een van de zes federale lidstaten, wel met enige autonomie, maar de zelfverklaarde republiek heeft geen interesse in de deelname aan een federaal systeem. Er zetelen weliswaar vertegenwoordigers in de

⁹ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 4, [url](#)

¹⁰ EASO, 12/12/2019, p. 3, [url](#);

¹¹ Hoehne M., 01/2019, p. 234, [url](#); EASO, 20/12/2017, p. 113, [url](#)

¹² Landinfo, 07/04/2020, p. 3, [url](#); Institute for Security Studies (Mahmood A. S.), 11/2019, p. 6, [url](#)

¹³ NUPI (Webersik C., Hansen S.J., Egal A.), 06/2018, p. 18, [url](#)

¹⁴ Landinfo, 07/04/2020, p. 3, [url](#)

¹⁵ EASO, 20/12/2017, p. 113, [url](#)

¹⁶ Landinfo, 07/04/2020, p. 2, [url](#)

¹⁷ IGC (Hersi M. F.), p. 11, [url](#)

¹⁸ ISS & APD (Mahmood O. S., Farah M.), 21/10/2017, p. 7, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 20, [url](#)

¹⁹ Landinfo, 07/04/2020, p. 2, [url](#); CFR (Felter C.), 01/02/2018, [url](#)

²⁰ Deze landen zijn: de Verenigde Arabische Emiraten (VAE), België, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk (VK), Ethiopië, Djibouti, Kenia, Zuid-Soedan, Zuid-Afrika en Turkije. In: MENA FN, 15/03/2018, [url](#); Somaliland Standard, 20/09/2019, [url](#); Horn Diplomat (Duale M.), 20/04/2018, [url](#)

²¹ DW (Gerth-Niculescu M.), 01/12/2019, [url](#)

²² Africa in Transition (McCaslin J.), 09/01/2018, [url](#); BBC, 14/12/2017, [url](#)

²³ DW (Gerth-Niculescu M.), 01/12/2019, [url](#); ISS (Mahmood O.), 19/03/2019, [url](#)

federale regering, zowel in de ministerraad als in het parlement.²⁴ Anderzijds beschouwt de Somalilandse overheid deelname aan de federale regering als verraad en strafbaar.²⁵ USDOS stelt dat Somaliland de toegang tot het grondgebied verbiedt voor federale ambtenaren, inclusief deze van Somalilandse origine die de belangen van Hargeisa in Mogadishu vertegenwoordigen. De overheid verhindert ook de deelname van zijn burgers aan culturele of federale, politieke activiteiten in Mogadishu.²⁶

De veiligheidssituatie in Somaliland is in het algemeen stabiel.²⁷ De overheid in Hargeisa voert een effectieve controle uit over het grondgebied, uitgezonderd het grensgebied met de federale lidstaat Puntland.²⁸ De Somalische denktank Hiraal Institute stelt dat de stabiliteit in Somaliland de regio minder kwetsbaar maakt voor aanvallen van zowel Harakaat al-Shabaab al-Mujaahidiin, kortweg al-Shabaab (AS), als van de Islamitische Staat van Irak en de Levant in Somalië (ISS).²⁹ AS heeft er geen aanslag meer uitgevoerd sinds 2008.³⁰

De soevereiniteitskwestie zorgt voor spanningen tussen Somaliland en de federale regering in Mogadishu.³¹ Verschillende gespreksrondes tussen beide partijen, gestart in 2012, leiden niet tot een consensus over het statuut van Somaliland.³² Een onderzoek van het Somalische Heritage Institute for Policy Studies (HIPS) van januari 2020 stelt dat het overleg is stilgevallen sinds de verkiezing in februari 2017 van de Somalische president Farmajo³³. Onder Farmajo is de toon van de onderhandelingen vijandiger en bitter geworden tussen beide partijen. Bovendien neemt de Somalische president een rigidere houding aan dan zijn voorgangers, volgens HIPS.³⁴

In 2018 vertroebelt de relatie tussen beide partijen nog meer wanneer in de betwiste gebieden gevechten uitbreken tussen de Somalilandse troepen enerzijds en Puntlandse troepen, trouw aan de federale Somalische regering, anderzijds.³⁵ In datzelfde jaar speelt ook de diplomatieke crisis tussen de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) en Qatar een rol op het Somalische grondgebied. De VAE beschouwen de federale overheid als bondgenoten van zowel Qatar als Turkije. Als reactie drijven de VAE hun steun op aan Somaliland en andere federale lidstaten.³⁶ Somalilandse samenwerkingsakkoorden met de VAE (onder meer de bouw van een militaire basis in Berbera) verdiepen de vijandigheid tussen Mogadishu en Hargeisa.³⁷ Volgens het tijdschrift African Business leiden de strategische en economische initiatieven van de VAE in Somaliland tot een breuk met de Somalische regering.³⁸

²⁴ NUPI (Webersik C., Hansen S.J., Egal A.), 06/2018, p. 17, [url](#)

²⁵ USDOS, 11/03/2020, [url](#)

²⁶ USDOS, 11/03/2020, [url](#)

²⁷ Landinfo, 07/04/2020, p. 2, [url](#)

²⁸ USDOS, ; USDOS, 11/03/2020, [url](#); CTC (Horton M.), 11/2019, [url](#); Landinfo, 07/04/2020, p. 3, [url](#)

²⁹ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 34, [url](#)

³⁰ CTC (Horton M.), 11/2019, [url](#)

³¹ ICG, 12/07/2019, p. 1, [url](#)

³² ICG, 12/07/2019, p. 1, [url](#); HIPS, 01/2020, pp. 1, 8-9, [url](#)

³³ Mohamed Abdullahi Mohamed alias Farmajo, wordt in februari 2017 verkozen als de nieuwe Somalische president. In: BBC, 08/02/2017, [url](#)

³⁴ HIPS, 01/2020, p. 1, [url](#)

³⁵ ICG, 12/07/2019, p. 3, [url](#)

³⁶ ICG, 12/07/2019, pp. 4-5, [url](#)

³⁷ Somaliland Sun, 03/11/2018, [url](#); African Business, 01/03/2019, [url](#); ICG, 12/07/2019, pp. 3-4, [url](#); HIPS, 01/2020, p. 16, [url](#)

³⁸ African Business, 01/03/2019, [url](#)

1.2. Puntland

Puntland verklaart zich sinds augustus 1998 als een semiautonome staat in het noordoosten van Somalië. Puntland eist de onafhankelijkheid niet op maar blijft als federale lidstaat behoren tot de Somalische republiek.³⁹ Tot 2013 is Puntland de enige Somalische federale lidstaat die als rolmodel dient bij de vorming van de andere.⁴⁰ De relatie met de federale overheid in Mogadishu bereikt een dieptepunt wanneer in september 2018 Puntland, samen met de vier andere federale lidstaten die ondertussen zijn opgericht, de samenwerking verbreekt.⁴¹

Puntland is een confederatie van verschillende clans binnen de Darod-clanfamilie in de regio. Enerzijds de clans van de Harti-clan (Majerteen, Dhulbahante, Warsangeli en Deshiishi) en anderzijds de andere clans die behoren tot de Darod namelijk de Leelkasse- en Awrtable-clan.⁴² Het Puntlandse bestuur is geënt op deze aanwezige clans, voornamelijk de clan van de Majerteen. Hierdoor betwist Puntland een deel van het grondgebied van Somaliland dat bewoond wordt door clans die tot dezelfde clanfamilie als de Majerteen behoren.⁴³ De politieke macht in Puntland is in handen van de Harti, aldus EASO.⁴⁴

Er bestaat geen officiële demarcatie van het Puntlandse grondgebied.⁴⁵ Puntland claimt het grondgebied van de Harti in het noordoosten. Hierdoor eist Puntland ook de clangebieden van de Dhulbahante en Warsangeli op die Somaliland ook beschouwt als hun territorium.⁴⁶ Wanneer Somaliland in 2002 zijn controle tracht uit te breiden over Las Anod, de hoofdstad van de regio Sool, reageert Puntland met militair geweld. Deze gebeurtenis markeert het begin van het gewapend conflict over het grensgebied.⁴⁷

Sinds 2013 bestaat Puntland uit negen regio's: Cayn (met hoofdstad Buuhoodle); Bari (Bosaso); Karkaar (Qardho); Haylaan (Dhahar); Mudug (Galkayo); Nugal (Garowe); Sanaag (Erigavo); Sool (Las Anod); Gardafui (Caluula).⁴⁸ Puntland controleert enkel het noordelijke deel van de regio Mudug namelijk de districten Galdogob, Jariban en het noorden van het district Galkayo, inclusief het noordelijke deel van de stad Galkayo.⁴⁹ Galkayo is een strategisch handelscentrum gelegen tussen Noord- en Zuid-Somalië en vormt een frontlinie in de machtsstrijd tussen de clans van de Hawiye en de Darod. Door het federale systeem in Somalië wordt deze stad bestuurd door twee overheden: Puntland (Darod) in het noorden en Galmudug (Hawiye) in het zuiden van deze stad. Er wonen naar schatting 2,4 miljoen mensen in Puntland.⁵⁰ De stad Garowe is de hoofdstad, de havenstad Bosaso het economisch centrum.⁵¹

In Puntland is er relatieve vrede en stabiliteit ondanks de fragiele veilheidssituatie in Zuid-Centraal-Somalië.⁵² Tussen 2005 en 2012 was piraterij een veiligheidskwestie maar een internationale

³⁹ RVI (Hoehne M. V.), p. 18, 2015, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 4, [url](#)

⁴⁰ Bertelsmann Stiftung, 12/07/2018, p. 12, [url](#)

⁴¹ ICG, 30/09/2018, [url](#)

⁴² Norwegian University of Life Sciences (Asha A.), 08/2018, p. 14, [url](#)

⁴³ ICG, 19/12/2013, pp. 2-3, [url](#); EASO, 12/12/2019, p. 4, [url](#)

⁴⁴ EASO, 20/12/2017, p. 108, [url](#)

⁴⁵ RVI (Hoehne M. V.), 2015, p. 17, [url](#)

⁴⁶ RVI (Hoehne M. V.), 2015, p. 21, [url](#)

⁴⁷ RVI (Hoehne M. V.), 2015, p. 37, [url](#)

⁴⁸ ICG, 19/12/2013, p. 5, [url](#)

⁴⁹ RVI (Hoehne M. V.), 2015, pp. 57-58, [url](#); EASO, 20/12/2017, p. 108, [url](#)

⁵⁰ EASO, 12/12/2019, p. 4, [url](#)

⁵¹ EASO, 12/12/2019, p. 4, [url](#)

⁵² PDRC & Interpeace Regional Office for Eastern and Central Africa, 15/11/2015, p. 14, [url](#); VOA (Ahmed I.), 02/08/2018, [url](#); EUISS, 02/07/2010, p. 8, [url](#)

maritieme operatie beëindigt deze dreiging.⁵³ In 2012 zweert de clanmilitie van de Warsangeli, actief in het Galgala-gebergte⁵⁴ onder leiding van sjeik Atom, trouw aan AS.⁵⁵ Sinds 2015 is ook een factie van de Islamitische Staat in Irak en de Levant (IS) actief in deze federale lidstaat. Eind 2017 starten de Verenigde Staten (VS) met luchtaanvallen om deze terreurgroep te bestrijden.⁵⁶

In januari 2019 verkiest het Puntlandse parlement Said Abdullahi Deni, de voormalige Somalische minister van Planning, tot president.⁵⁷

Key developments in the Sool and Sanaag regions

- 1991 – Declaration of Somaliland independence at a conference in Burco
- 1996 – Somaliland parliament speaker Ahmed Abdi Haabsade defects to Garowe
- 1998 – Formation of Puntland at Garowe conference
- 2002 – Somaliland President Rayale visits Las Anod but is chased out by Puntland forces
- 2003 – Puntland takes control of Las Anod
- 2007 – Somaliland takes over Las Anod after the defection of Ahmed Abdi Haabsade
- 2007 – Maakhir state administration is proclaimed
- 2009 – Sool, Sanaag and Cayn (SSC) administration is formed in Nairobi
- 2011 – Khatumo administration is established in Taleeh
- 2012 – Al-Shabaab replaces Atom as the insurgent leader in Golis mountains
- 2017 – Khatumo and Somaliland sign a five-point agreement over integration, thereby splitting the organisation
- 2018 – Somaliland forces move into Tukaraq
- 2019 – Buildup of Somaliland and Puntland military forces around Yube in Sanaag

Illustratie 2: ontwikkelingen in de regio's Sool en Sanaag.

1.3. Betwiste gebieden

Zowel Puntland als Somaliland rekenen de regio's Sanaag, Sool en Cayn⁵⁸ tot hun grondgebied. Somaliland beschouwt het vroegere Britse Somaliland als zijn territorium, terwijl Puntland zijn grenzen bepaalt volgens clanaffiliatie.⁵⁹ Vanaf 2002 zijn er gewapende conflicten tussen Somaliland en Puntland.⁶⁰ In deze periode slaagt Somaliland erin een militair overwicht uit te bouwen. Hierdoor kan de overheid in Hargeisa meer controle uitoefenen op de perifere oostelijke regio's, vooral in de regio Sool. Na verloop van tijd vult Somaliland de militaire controle aan met administratieve diensten en bescheiden ontwikkelingsinitiatieven. Dit versterkt, volgens Hoehne, de aanvaarding door de lokale bevolking van een Somalilands bestuur hoewel de burgers nog steeds een eenwording met Somalië verkiezen.⁶¹

Somalilandse en Puntlandse troepen treffen elkaar voornamelijk in de regio Sool rond Las Anod, in Dhulbahante-clangebied, volgens het Institute for Security Studies. De Warsangeli bewonen delen van de regio Sanaag en zijn daarom minder vaak getuigen van dit soort geweld.⁶² Het grensconflict geeft ook aanleiding tot onafhankelijkheidsbewegingen binnen de betwiste gebieden. In 2009 richten Dhulbahante uit de regio Sool en uit de stad Buuhoodle en omgeving (in het zuiden van Toghdeer) de beweging Sool, Sanaag en Cayn (SSC) op.

⁵³ BBC, 11/03/2019, [url](#)

⁵⁴ Het Galgala-gebergte wordt ook het Golisgebergte of het al-Madowgebergte genoemd. In: Stratfor, 28/02/2013, [url](#)

⁵⁵ Somalia Report (Pelton R. Y., Mire S., Nuxurkey M.), 25/01/2012, [url](#); RVI (Hoehne M. V.), 2015, p. 143, [url](#)

⁵⁶ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 19, [url](#)

⁵⁷ The East African (Khalif A.), 08/01/2019, [url](#)

⁵⁸ Cayn 'Ayn is een klein gebied rond de stad Buuhoodle in de regio Sool, dat door de Isaaq veroverd werd op de Dhulbahante. In: Jama J. M., 2011, p. 79, [url](#), Hoehne M., 01/2019, p. 250, [url](#)

⁵⁹ Hoehne M., 2015, pp. 14, 21, [url](#); Institute for Security Studies (Mahmood A. S.), 09/12/2019, [url](#)

⁶⁰ Institute for Security Studies (Mahmood A. S.), 11/2019, p. 8, [url](#)

⁶¹ Hoehne M., 01/2019, p. 241, [url](#)

⁶² Institute for Security Studies (Mahmood A. S.), 11/2019, p. 6, [url](#)

Door interne conflicten na 2011 valt de beweging uit elkaar.⁶³

Het SSC wordt opgevolgd door de oprichting van de staat Khatumo (Khatumo State of Somalia) in januari 2011. Khatumo installeert een regering, in Taleeh (regio Sool), die de Somalische Grondwet respecteert. Tussen januari 2012 en maart 2013 zijn er gevechten tussen de Khatumo-milities en het Somalilandse leger, voornamelijk in de regio Sool. Het uitblijven van militaire successen en interne onenigheid binnen de Dhulbahante veroorzaken het einde van het Khatumo-bestuur. Een kleine groep van Dhulbahante verkiest in augustus 2014 Ali Khalif Galaydh als president van de staat Khatumo. Volgens Hoehne blijkt hij niet in staat de Dhulbahante te verenigen en te mobiliseren. Hij neemt sinds 2017 deel aan vredesonderhandelingen met de Somalilandse regering die resulteren in een akkoord in oktober 2017.⁶⁴

Naast de Dhulbahante wonen ook de Warsangeli in de betwiste gebieden. Volgens Hoehne onderhouden zij relatief goede relaties met zowel Hargeisa (Somaliland) als Garowe (Puntland). Deze clan claimt in 2007 haar grondgebied als de "Makhir State".⁶⁵

Sinds 2006 zijn er conflicten met de Puntlandse regering over de ontginning van grondstoffen uit het Galgala-gebergte, het thuisgebied van de Warsangeli. AS maakt gebruik van deze instabiliteit om zich in dit gebergte te vestigen.⁶⁶

Zowel Puntland als Somaliland hebben een militaire en administratieve vertegenwoordiging in de betwiste gebieden. Toch worden veel steden bestuurd door de lokale clans: de Warsangeli in het noorden, de Dhulbahante in het zuiden.⁶⁷

2. Huidige toestand van het conflict

2.1. Somaliland

Verschillende bronnen geven aan dat de veiligheidssituatie in Somaliland stabiel is.⁶⁸ De regio waarin de grootste steden gelegen zijn (Boroma-Hargeisa-Berbera-Burao) is relatief veilig, volgens een onderzoek van november 2019 van het Combating Terrorism Center at Westpoint (CTC), een Amerikaanse militair onderzoeksinstuut. De grensstreek tussen Somaliland en Puntland is kwetsbaar voor infiltratie door AS en in mindere mate door ISS.⁶⁹

Omwille van onenigheid tussen de politieke partijen⁷⁰ worden in november 2019 de verkiezingen voor het tweekamerparlement, gepland in december 2019, voor de zesde keer uitgesteld.⁷¹ De verkiezingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers (Lagerhuis) zijn voorzien in 2022, deze

⁶³ Hoehne M., 01/2019, p. 251, [url](#)

⁶⁴ Hoehne M., 01/2019, p. 251, [url](#); Heidelberg Institute for International Conflict Research, 22/03/2019, p. 86, [url](#)

⁶⁵ Polgeonow, 20/05/2020, [url](#)

⁶⁶ Hoehne M., 01/2019, p. 251, [url](#)

⁶⁷ Polgeonow, 20/05/2020, [url](#)

⁶⁸ Migrationsverket (Zweden), 03/07/2019, p. 37, [url](#); Landinfo (Noorwegen), 07/04/2020, p. 7, [url](#)

⁶⁹ CTC (Horton M.), 11/2019, [url](#)

⁷⁰ Garowe Online, 09/08/2019, [url](#)

⁷¹ Freedom House, 29/04/2020, [url](#); Radio Dalsan, 24/11/2019, [url](#)

van de Guurti (Hogerhuis) in 2023⁷². Het uitstel zorgt voor ontevredenheid bij de oppositie, bij burgerbewegingen en internationale ontwikkelingspartners.⁷³ In december 2019 komen de president en de oppositiepartijen tot een akkoord over de aanstelling van een kiescommissie, maar de implementatie hiervan laat op zich wachten.⁷⁴

Op politiek gebied ondernemen de Somalische en de Somalilandse presidenten enkele toenaderingspogingen.⁷⁵ Begin februari 2020 ontmoeten de presidenten van Somaliland en Somalië elkaar voor de eerste keer sinds 2015 in Addis Ababa, Ethiopië.⁷⁶ Details over de uitkomst van deze ontmoeting zijn niet bekend.⁷⁷ Enkele dagen later, op 13 februari 2020, verontschuldigt Farmajo zich publiekelijk bij Somaliland voor de gruwelijkheden gepleegd tijdens het regime van Siad Barre. President Bihi aanvaardt deze excuses maar wijst een voorstel van president Farmajo af voor een bezoek aan Hargeisa.⁷⁸ De secretaris-generaal van de VN besluit in februari 2020 dat er lovenswaardige inspanningen geleverd zijn om de dialoog tussen de federale overheid en Somaliland te bevorderen.⁷⁹

In september 2019 herroeft president Bihi het omstreden akkoord dat zijn voorganger met de VAE had gesloten over de bouw van een militaire basis in Berbera.⁸⁰ De basis zal worden omgebouwd tot een civiele luchthaven.⁸¹ In maart 2020 laat de regering van de VAE weten dat ze de constructie van hun militaire basis in Somaliland geannuleerd heeft.⁸²

In september 2019 erkent Saudi-Arabië het Somalilandse paspoort. Volgens een artikel van Radio Kulmiye kwam deze beslissing nadat Qatar de toestemming kreeg om een haven uit te bouwen in Hobyo, in de federale lidstaat (Federal Member State, FMS) Galmudug. Saudi-Arabië gebruikt deze stap om de invloed van Qatar in Somalië om te buigen.⁸³

Wat de veiligheidssituatie in Somaliland betreft, registreert ACLED van 1 mei 2019 tot 1 mei 2020 in totaal 31 gewelddadige incidenten waarbij 51 dodelijke slachtoffers vallen.⁸⁴ In november 2019 leidt een succesvolle bemiddeling door oudsten en veiligheidsdiensten tot de overgave van de gewapende militie Awale, onder leiding van de clanleider Sultan Wabar. Deze anti-regeringsmilitie viel in oktober 2019 een politiekantoor aan in de stad Borama in de regio Awdal.⁸⁵

Door de wereldwijde uitbraak van het coronavirus neemt Somaliland in maart 2020 maatregelen: alle sociale ontmoetingsplaatsen (zoals theehuizen en scholen), grensposten en havens (behalve

⁷² In de Kamer van Volksvertegenwoordigers zetelen verkozen parlementsleden met een proportionele clanvertegenwoordiging. De *Guurti* bestaat uit aangestelde clanoudsten. In: Hoehne M., 01/2019, p. 243, [url](#)

⁷³ Freedom House, 29/04/2020, [url](#); UN Security Council, 13/02/2020, p. 3, [url](#); DW (Gerth-Nihulescu M.), 01/12/2019, [url](#)

⁷⁴ UN Security Council, 13/02/2020, p. 3, [url](#)

⁷⁵ ICG, 01/06/2019, [url](#); ICG, 01/07/2019, [url](#); UN Security Council, 15/07/2019, p. 3, [url](#); ICG, 01/08/2019, [url](#); Intelligence Briefs (Agnon S. Y.), 18/07/2019, [url](#)

⁷⁶ Garowe Online, 11/02/2020, [url](#); Radio Dalsan, 12/02/2020, [url](#)

⁷⁷ Radio Dalsan, 12/02/2020, [url](#)

⁷⁸ ICG, 16/03/2020, [url](#); Radio Dalsan, 16/02/2020, [url](#); Radio Dalsan, 23/02/2020, [url](#)

⁷⁹ UN Security Council, 13/02/2020, p. 3, [url](#)

⁸⁰ Radio Dalsan, 05/03/2020, [url](#); Somaliland Standard, 14/09/2019, [url](#)

⁸¹ Reuters, 15/09/2019, [url](#)

⁸² Garowe Online, *Somaliland*, 04/03/2020, [url](#); Horn Diplomat, 04/03/2020, [url](#)

⁸³ Radio Kulmiye, 22/09/2019, [url](#); Daily Sabah, 23/08/2019, [url](#)

⁸⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

⁸⁵ BBC, 15/11/2019, [url](#)

deze in Berbera) worden gesloten.⁸⁶ Op 31 maart 2020 kondigt de minister van Gezondheid, Omar Abdi Abdilhai, de eerste twee besmettingen aan.⁸⁷

2.2. Puntland

De Zweedse COI-dienst Migrationsverket omschrijft, in juli 2019, de veiligheidssituatie in Puntland als relatief stabiel op enkele kleine gewelddaden na, vooral in de vorm van gerichte moorden in Bosaso en Galkayo. In Garowe is er geen sprake van kleine gewelddaden, waarschijnlijk vanwege de hogere aanwezigheid van de veiligheidstroepen.⁸⁸ De politieke impasse blijft tussen de federale overheid en de lidstaten, waaronder Puntland, voortduren, aldus de secretaris-generaal van de VN, ondanks inspanningen van de internationale gemeenschap om de verschillende partijen rond de tafel te krijgen.⁸⁹ Tijdens zijn bezoek aan president Deni begin maart 2020 dringt de speciale vertegenwoordiger van de secretaris-generaal van de VN, James Swan, aan op het vinden van een consensus met de overheid in Mogadishu om zo de impasse te doorbreken.⁹⁰

Volgens het rapport van de secretaris-generaal van de VN van februari 2020 zijn de betrekkingen tussen Puntland en Somaliland stabiel ondanks hun concurrerende belangen in de bewuste gebieden.⁹¹ In juli 2019 beslist de Puntlandse minister van Financiën hoge importbelastingen te heffen op goederen uit Somaliland.⁹²

ACLED registreert 182 gewelddadige incidenten met in totaal 223 dodelijke slachtoffers in Puntland van 1 mei 2019 tot 1 mei 2020.⁹³

Wat het terreurgeweld betreft, claimt en/of voert ISS enkele aanvallen uit.⁹⁴ Ook perst de terreurgroep zakenlui af in de stedelijke gebieden in een poging om de afgelegen bergen in Puntland te verlaten. Wanneer deze handelaars het vereiste bedrag niet kunnen betalen, beantwoordt ISS dit met geweld.⁹⁵ United States Africa Command (US AFRICOM) bestookt de islamistische strijdsters met luchtaanvallen. Hierbij vallen soms burgerslachtoffers, volgens The Bureau of Investigative Journalism (TBIJ), een Britse ngo.⁹⁶ De secretaris-generaal van de VN stelt in augustus 2019 dat deze luchtaanvallen de verminderde activiteit van deze terreurgroep kan verklaren.⁹⁷

Verschillende bronnen stellen dat AS aan het heropleven is.⁹⁸ De terreurgroep voert tijdens de verslagperiode ook aanslagen uit.⁹⁹ Volgens het jaarrapport van USDOS over 2019, zijn er ook gevechten tussen AS en clanmilities in Puntland.¹⁰⁰ Puntland executeert op 13 november 2019 vijf leden van AS en ISS. De vijf werden ter dood veroordeeld door een militaire rechtbank in Bosaso

⁸⁶ Somaliland Standard, 24/03/2020, [url](#); Somaliland Standard, 25/03/2020, [url](#); Somaliland Standard, 27/03/2020, [url](#); Somaliland Standard, 13/04/2020, [url](#)

⁸⁷ Somaliland Standard, 31/03/2020, [url](#)

⁸⁸ European Asylum Support office (EASO), 12/12/2019, p. 13, [url](#)

⁸⁹ UN Security Council, 15/08/2019, p. 1, [url](#); UN Security Council, 13/02/2020, pp. 2, 6, [url](#)

⁹⁰ All Africa, 10/03/2020, [url](#); Off the Wire, 10/03/2020, [url](#)

⁹¹ UN Security Council, 13/02/2020, pp. 3-4, [url](#)

⁹² Puntland Post, 01/07/2019, [url](#)

⁹³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

⁹⁴ USDOS, 11/03/2020, [url](#); UN Security Council, 13/02/2020, p. 4, [url](#); Telegram, 05/08/2019, [url](#)

⁹⁵ USDOS, 11/03/2020, [url](#)

⁹⁶ The Bureau of Investigative Journalism, 2020, [url](#)

⁹⁷ UN Security Council, 15/08/2019, pp. 4-5, [url](#)

⁹⁸ The Soufan Center, 16/01/2020, [url](#); EPC, 15/02/2020, [url](#)

⁹⁹ ICG, 01/07/2019, [url](#); BBC, 23/03/2020, [url](#); ICG, 01/07/2019, [url](#); Intelligence Briefs (Goldberg), 12/06/2019, [url](#); Garowe Online, 11/06/2019, [url](#)

¹⁰⁰ USDOS, 11/03/2020, [url](#)

voor hun lidmaatschap van deze terreurgroepen.¹⁰¹ The New York Times schrijft, in juli 2019, dat Qatar een rol heeft gespeeld in het terreurgeweld in de havenstad Bosaso met als doel de VAE uit de havenstad te verdrijven en hun eigen invloed te vergroten.¹⁰² Qatar en de federale overheid verwerpen deze beschuldiging.¹⁰³

Het feit dat de federale overheid de clanmilities en de regionale en nationale legers niet controleert, belemmert de veiligheidssituatie, zo stelt de Bertelsmann Stiftung in het jaarrapport van 2020. Hierdoor ontstaat het risico dat leden van deze groepen zich bezighouden met afpersing, wegversperringen opwerpen, hun diensten verkopen aan particulieren of partij kiezen in gewelddadige conflicten.¹⁰⁴

Op 19 april 2020 kondigt de Puntlandse minister van Gezondheid het eerste coronaslachtoffer aan.¹⁰⁵ Volgens een rapport van de internationale denktank Carnegie verminderd het geweld, vooral vanwege AS, niet door de pandemie. Die zorgt evenmin voor een heropstart van de gesprekken tussen de centrale regering en de federale lidstaten. Integendeel, Carnegie meent dat de coronapandemie de stappen die de FGS moet ondernemen om het conflict op te lossen zal vertragen of verstoren. Om de verspreiding van het virus tegen te gaan, neemt de overheid maatregelen die het land isoleren. De sluiting van het luchtruim op 19 maart 2020 zorgt voor een exodus van internationaal (diplomatiek) personeel. Hierdoor zal Somalië de politieke en humanitaire uitdagingen en de veiligheidskwesties het hoofd moeten bieden met minder internationale steun dan op enig ander moment sinds de oprichting van zijn fragiele regering.¹⁰⁶

2.3. De betwiste gebieden

Het jaarrapport van de Bertelsmann Stiftung van 2020 stelt dat noch Somaliland noch Puntland echte controle uitoefent op de betwiste gebieden.¹⁰⁷ De spanningen in de betwiste gebieden blijven voortduren met verschillende gewapende confrontaties tot gevolg.¹⁰⁸ De troepen van zowel Puntland als Somaliland bevinden zich in een *standoff* en bemiddeling is tot dusver mislukt.¹⁰⁹ Wat het geweld in de betwiste gebieden betreft, registreert ACLED van 1 mei 2019 tot 1 mei 2020 60 gewelddadige incidenten met in totaal 100 dodelijke slachtoffers.¹¹⁰

Op 3 juni 2019 worden zeventien gedetineerden uitgewisseld tussen Puntland en Somaliland, met de hulp van het Internationale Comité van het Rode Kruis (International Committee of the Red Cross, ICRC), die gevangen waren tijdens de gevechten in de stad Tukaraq in mei 2018.¹¹¹

In de regio Sanaag neemt in 2019 de militarisering toe in het clangebied van de Warsengeli.¹¹² Deze clan heeft altijd relaties onderhouden met zowel Puntland als Somaliland en verzet zich tegen het inzetten van strijdkrachten in hun gebied. Wanneer in 2019 Somalilandse troepen zich in het oosten

¹⁰¹ Intelligence Briefs (Goldberg), 13/11/2019, [url](#)

¹⁰² The New York Times (Bergman R., Kirkpatrick D. d.), 22/07/2019, [url](#); Saudi Gazette, 30/07/2019, [url](#)

¹⁰³ Al Jazeera, 23/07/2019, [url](#); Garowe Online, 23/07/2019, [url](#)

¹⁰⁴ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 7, [url](#)

¹⁰⁵ Morad News (@MoradNews), 19/04/2020, [url](#)

¹⁰⁶ Carnegie (Blanc Bartulac T.), 14/04/2020, [url](#)

¹⁰⁷ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 5, [url](#)

¹⁰⁸ UN Security Council, 15/11/2019, p. 4, [url](#); UN Security Council, 15/08/2019, pp. 3-4, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 5, [url](#)

¹⁰⁹ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 34, [url](#)

¹¹⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

¹¹¹ UN Security Council, 15/08/2019, p. 3, [url](#); ICRC, 03/06/2019, [url](#)

¹¹² Institute for Security Studies (Mahmood O. S.), 11/2019, pp. 2, 13, [url](#)

van de regio Sanaag stationeren, komt het er tot gevechten met Puntlandse troepen in mei en augustus 2019 en in februari 2020. Deze gevechten zijn kleinschalig in vergelijking met het geweld rond de stad Tukaraq in 2018. Als teken van verzet tegen de Somalilandse troepen, lopen verschillende politici en enkele manschappen die behoren tot de Warsangeli over van de Somalilandse naar de Puntlandse overheid waardoor de positie van Somaliland verzwakt, volgens onderzoek van het Institute for Security Studies van november 2019.¹¹³

Tijdens de verslagperiode hebben er ook gewelddadige incidenten plaats in de regio Sool. Op 2 maart 2020, bijvoorbeeld, ontploft een autobom in de stad Las Anod waardoor twee rechters om het leven komen.¹¹⁴ Het staakt-het-vuren van 2018 in Tukaraq houdt stand tot maart 2020 wanneer opnieuw gevechten tussen Puntlandse en Somalilandse troepen uitbreken.¹¹⁵

Naast de confrontaties tussen de Puntlandse en Somalilandse troepen in het oosten van Sanaag, zijn er, volgens een onderzoek van het Institute for Security Studies van november 2019, een aantal andere potentiële risico's voor de toename van de onveiligheid in het gebied, waaronder de activiteiten van gewapende milities en clantwisten.¹¹⁶ In het grensgebied vinden verschillende gevechten plaats tussen lokale clanmilities. Het is niet altijd duidelijk of deze milities verbonden zijn aan Somaliland of Puntland, of onafhankelijk opereren. Deze conflicten zijn, volgens de Bertelsmann Stiftung, *low-level* en worden opgelost door bemiddeling door gemeenschapsoudsten.¹¹⁷ Na de afkondiging van de noodtoestand in drie westelijke districten in de regio Sanaag als gevolg van een terugkerend conflict tussen rivaliserende clans, heft president Bihi deze in juni 2019 na twee maanden op. Begin juli 2019 breekt in die districten opnieuw interclangeweld uit waarbij achttien burgerdoden vallen.¹¹⁸ Eind april 2020 lanceert het Somalische leger een ontwapeningsactie gericht tegen de rivaliserende clans in de regio Sanaag. De plaatselijke bevolking protesteert tegen deze maatregel.¹¹⁹ USDOS meldt in 2019 geweld tussen verschillende clans over de toegang tot water en land in de regio Sool. Wraakmoorden vinden er ook plaats.¹²⁰

Gewapende milities zijn tijdens de verslagperiode ook verantwoordelijk voor geweld. Op 5 augustus 2019, bijvoorbeeld, valt een gewapende groep, die ijvert voor de staat Khatumo, een politiekantoor aan in Las Anod, hoofdstad van de regio Sool.¹²¹ Na bemiddeling door de oudsten sluiten begin januari 2020 de Somalilandse overheid en kolonel Arre, die in 2018 overleed van Somaliland naar Puntland, een vredesakkoord. De overeenkomst maakt een eind aan een twee jaar lange rebellie. Kolonel Arre gaat akkoord met de opname van zijn militieleden in het Somalilandse leger. Hijzelf gaat in ballingschap.¹²²

¹¹³ Institute for Security Studies (Mahmood O. S.), 11/2019, pp. 13-14, [url](#); UN Security Council, 15/08/2019, p. 3, [url](#); ICG, 24/07/2019, [url](#); /05/Puntland Post, 27/06/2019, [url](#); ICG, 01/07/2019, [url](#); East African Newsweek, 23/08/2019, [url](#); Radio Dalsan, 25/02/2020, [url](#); ICG, 16/03/2020, [url](#)

¹¹⁴ ICG, 01/04/2020, [url](#)

¹¹⁵ Institute for Security Studies (Mahmood O. S.), 11/2019, p. 14, [url](#); Intelligence Briefs (Goldberg), 28/02/2020, [url](#); Somaliland Horn Cable, 01/03/2020, [url](#); Dalsan Radio, 03/03/2020, [url](#)

¹¹⁶ Institute for Security Studies (Mahmood A. S.), 11/2019, pp. 16-17, [url](#)

¹¹⁷ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 34, [url](#)

¹¹⁸ UN Security Council, 15/07/2019, p. 3, [url](#)

¹¹⁹ Somaliland Standard, 27/04/2020, [url](#)

¹²⁰ USDOS, 11/03/2020, [url](#)

¹²¹ ICG, 31/08/2019, [url](#)

¹²² ICG, 31/08/2019, [url](#); Somali Dispatch, 11/08/2019, [url](#); ICG, 31/10/2019, [url](#); Somaliland Press, 02/01/2020, [url](#); Somaliland Standard, 01/01/2020, [url](#); Somaliland Standard, 01/01/2020, [url](#); Somaliland Sun, 02/01/2020, [url](#); ICG, 31/01/2020, [url](#)

3. Strijdende partijen

3.1. Somaliland

3.1.1. De veiligheidsdiensten

Volgens een rapport gepubliceerd in 2017 op basis van een onderzoeksmissie van de Duitse en Zwitserse migratiедiensten (Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl, BFA & Staatssekretariat für Migration, SEM, hierna: BFA/SEM) zijn de voornaamste veiligheidsdiensten in Somaliland: het Somalilandse leger (Somaliland Army, SLA), de Somalilandse politie (Somaliland Police, SLP), de Rapid Reaction Unit (RRU) en de kustwacht (Somaliland Coast Guard, SLCG).¹²³

Door het VN-wapenembargo van 1992 tegen Somalië¹²⁴ beschikken de Somalilandse kustwacht en politie niet over geavanceerd wapenuig.¹²⁵ De VN heeft het wapenembargo wel versoepeld maar niet voor de Somalilandse troepenmacht.¹²⁶ Somaliland heeft geen luchtmacht, helikopters of drones en de veiligheidsdiensten hebben, volgens een onderzoek van CTC van november 2019, minimale budgetten ter beschikking.¹²⁷ Rekruten voor zowel het SLA als de SLP moeten hun eigen wapen kopen vooraleer ze in dienst treden.¹²⁸

Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft in het Algemeen Ambtsbericht van maart 2020 dat het veiligheidsapparaat in Somaliland effectief is.¹²⁹ Freedom House stelt dat de politie en veiligheidsdiensten in Somaliland in 2019 gebruik maken van buitensporig geweld.¹³⁰

3.1.1.1. Somaliland Army (SLA)

De Somalilandse president is de opperbevelhebber van het SLA. Volgens bronnen geciteerd in het rapport van BFA/SEM van 2017 wordt het leger geleid vanuit een centraal commando in Hargeisa en zijn er daarnaast regionale commandanten. De exacte getalsterkte is onbekend maar er zijn waarschijnlijk vier of vijf divisies actief.¹³¹ De geraadpleegde bronnen vermelden cijfers tussen de 8.000 en 15.000 manschappen.¹³² Het leger beschikt ook over een inlichtingendienst.¹³³

De soldaten zijn relatief gedisciplineerd en overtredingen worden meestal vervolgd en bestraft. De verloning is laag maar de lonen worden regelmatig uitbetaald. Bij het optreden in clanconflicten is het SLA-neutraal, aldus de BFA/SEM. Een bevel heft gewoonlijk de clansolidariteit op.¹³⁴ Volgens de conflictantropoloog Hoehne is het SLA een *clan-inclusive force*: het bevat leden van de Dir, Darood,

¹²³ BFA, SEM, 08/2017, p. 99, [url](#)

¹²⁴ SIPRI, 17/11/2018, [url](#)

¹²⁵ The Brenthurst Foundation (Kilcullen D.), 03/2019, p. 19, [url](#); CTC (Horton M.), 11/2019, p. 22, [url](#)

¹²⁶ AEI (Rubin M.), 26/02/2019, [url](#)

¹²⁷ CTC (Horton M.), 11/2019, p. 22, [url](#)

¹²⁸ CTC (Horton M.), 11/2019, p. 22, [url](#)

¹²⁹ Ministerie van Buitenlandse Zaken (Nederland), 03/2020, p. 31, [url](#)

¹³⁰ Freedom House, 29/04/2020, [url](#)

¹³¹ BFA, SEM, 08/2017, p. 99, [url](#)

¹³² Adam Smith International, 24/06/2014, [url](#); AEI (Rubin M.), 07/03/2019, [url](#); CTC (Horton M.), 11/2019, p. 22, [url](#)

¹³³ Adam Smith International, 24/06/2014, [url](#)

¹³⁴ BFA, SEM, 08/2017, p. 99, [url](#)

en Isaaq. Het merendeel van de manschappen behoort, net zoals het gros van de Somalilandse bevolking, tot de clan van de Isaaq.¹³⁵

In maart 2018 laat de Somalilandse president weten dat, in het kader van de bouw van hun militaire basis in Berbera, de VAE ook opleidingen zal geven aan het Somalilandse leger.¹³⁶ In september 2019 wordt het akkoord met de VAE herroepen. De VAE leggen de bouw van hun militaire basis hierdoor stil.¹³⁷ Cedoca vond geen informatie binnen het afgesproken tijdsbestek over de gevolgen van deze breuk voor de door de VAE beloofde logistieke steun aan het SLA.

3.1.1.2. Somaliland Coast Guard (SLCG)

De kustwacht valt onder de autoriteit van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Ze heeft ongeveer 700 personeelsleden in dienst, volgens een rapport van de Wereldbank.¹³⁸ Ze beschikt ook over een inlichtingendienst.¹³⁹ De European Capacity Building Mission in Somalia (EUCAP Somalia) en het Verenigd Koninkrijk (VK) geven opleidingen aan deze veiligheidsdienst.¹⁴⁰ Door het gebrek aan middelen kan de kustwacht niet patrouilleren langs de hele kustlijn tot aan Puntland. Hierdoor smokkelen zowel AS als ISS mensen en materiaal naar Somaliland via de kleine havens in Puntland.¹⁴¹

3.1.1.3. Somaliland Police (SLP)

De president is de opperbevelhebber van de politie. Hij benoemt of ontslaat de bevelhebber van de politie en zijn adjuncten. Het ministerie van Binnenlandse Zaken is de bevoegde autoriteit.¹⁴² De SLP beschikt over gespecialiseerde departementen zoals het Criminal Investigation Department (CID)¹⁴³ of de Special Police Unit (SPU) die expats, kantoren en gastverblijven van internationale ngo's beschermt.¹⁴⁴ De Rapid Response Unit (RRU) is bevoegd voor terrorismebestrijding en uitgerust met beter materiaal dan de andere positionele departementen.¹⁴⁵ De Somalilandse politie en de SPU worden opgeleid door het VK.¹⁴⁶

Volgens een onderzoek van de Britse denktank Royal United Services Institute for Defense and Security Studies (RUSI) is de Somalilandse politie de meest ontwikkelde politiedienst van Somalië.¹⁴⁷ Exacte gegevens over de getalsterkte zijn er niet. De geraadpleegde bronnen schatten het aantal manschappen tussen de 3.000 en 6.000.¹⁴⁸ In de grote steden is de politie onderbemand en beschikt ze niet over de nodige faciliteiten.¹⁴⁹ Volgens RUSI is een significant deel van het politiekorps ongeletterd of ongeschikt. De meeste agenten genoten een basisopleiding.¹⁵⁰ De ngo Somaliland Non State Actors Forum (SONSAF) stelt in september 2018 dat de politie in het algemeen de nodige

¹³⁵ RVI (Hoehne M.), 2015, p. 69, [url](#)

¹³⁶ Army Recognition, 18/03/2018, [url](#); Bloomberg (Manek N.), 06/11/2018, [url](#); UN Security Council, 09/11/2018, p. 17, [url](#)

¹³⁷ Garowe Online, 04/03/2020, [url](#); Horn Diplomat, 04/03/2020, [url](#)

¹³⁸ The World Bank, 01/2017, p. 37, [url](#)

¹³⁹ Adam Smith International, 24/06/2014, [url](#)

¹⁴⁰ EUCAP, 28/03/2019, [url](#); EUCAP, 03/12/2018, [url](#); CTC (Horton M.), 11/2019, p. 22, [url](#)

¹⁴¹ CTC (Horton M.), 11/2019, p. 22, [url](#)

¹⁴² Somaliland Law (Jama H. I.), pp. 29-30, s.d., [url](#); SONSAF via Foorenews.com, 15/09/2018, p. 1, [url](#)

¹⁴³ EUCAP, 27/04/2017, [url](#)

¹⁴⁴ CTC (Horton M.), 11/2019, p. 22, [url](#)

¹⁴⁵ Chatham House (Wiuff Moe L.), 2018, p. 337, [url](#)

¹⁴⁶ CTC (Horton M.), 11/2019, p. 22, [url](#)

¹⁴⁷ RUSI (Hills A.), 2018, pp. 86, 91

¹⁴⁸ RUSI (Hills A.), 2018, p. 91; Small Arms Survey, 03/07/2018, [url](#); CTC (Horton M.), 11/2019, p. 22, [url](#)

¹⁴⁹ SONSAF via Foorenews.com, 15/09/2018, pp. 1-2, [url](#)

¹⁵⁰ RUSI (Hills A.), 2018, p. 91

faciliteiten en opleidingen mist om kwaliteitsvolle diensten te bieden aan de burger.¹⁵¹ Hoewel de politie uit iedere clan en elk gebied rekruteren aanwerft, komen de agenten vooral van de Isaaq-clan uit de regio van Hargeisa.¹⁵²

VAE geeft opleidingen aan de Somalilandse politie.¹⁵³ De SLP werkt samen met de politie van Zuid-Wales en andere Britse politiediensten.¹⁵⁴

3.1.2. Terreurgroepen

De relatieve stabiliteit in Somaliland maakt deze regio minder kwetsbaar voor aanvallen van AS en ISS. Volgens de Somalilandse veiligheidsdiensten hebben burgers Somaliland verlaten om zich aan te sluiten bij beide groeperingen, hetzij in Somalië hetzij bij zusterorganisaties in Jemen.¹⁵⁵

3.1.2.1. Al-Shabaab (AS)

Harakaat al-Shabaab al-Mujahideen¹⁵⁶, kortweg al-Shabaab (AS), is een salafistische, jihadistische groepering, sinds 2006 actief in Somalië. AS wil een islamitisch, theocratisch regime invoeren gebaseerd op een rigide interpretatie van de sharia.¹⁵⁷ Sinds 2008 heeft AS geen enkele terreuraanslag uitgevoerd in Somaliland. De terreurgroep heeft wel informant en agenten (*operatives*) in zowel de stedelijke als de rurale gebieden.¹⁵⁸ Vanda Felbab-Brown, onderzoeker aan The Brookings Institution¹⁵⁹, stelt dat AS een militaire operationele capaciteit heeft in Somaliland.¹⁶⁰ ACLED registreert twee wapenfeiten tussen AS en veiligheidstroepen in Somaliland tijdens de verslagperiode.¹⁶¹

AS bleek tot dusver niet in staat voet aan de grond te krijgen in Somaliland. De Somalilandse regering slaagt er immers in de pogingen van de terreurgroep om zichzelf in de lokale gemeenschappen te verankeren te verstoren. Ondanks de budgettaire en logistieke tekorten bestrijden zowel het leger als de politie AS met succes. Dit is mede te danken aan efficiënte het werk van de inlichtingendiensten, onder meer via informele netwerken, ingebed in de lokale gemeenschappen in heel Somaliland, die de vroegtijdige opsporing van veiligheidsproblemen toelaat.¹⁶² In Somaliland is er een sterke sociale controle, volgens een vertrouwelijke bron van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken. Een *community watch*-systeem is er in gebruik.¹⁶³

¹⁵¹ SONSAF via Foorenews.com, 15/09/2018, p. 3, [url](#)

¹⁵² Small Arms Survey, 2012, p. 164, [url](#)

¹⁵³ Army Recognition, 18/03/2018, [url](#)

¹⁵⁴ BGIPU, 06/04/2018, [url](#)

¹⁵⁵ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 34, [url](#)

¹⁵⁶ Harakat al-Shabaab al-Mujahideen is Arabisch voor de Mujahideen-jongerenorganisatie. In: Berghof Foundation (Göldner-Ebenthal K.), 12/2019, p. 8, [url](#)

¹⁵⁷ CFR (Masters J.), 09/07/2013, [url](#); RFI (Chanda T.), 10/04/2015, [url](#); Berghof Foundation (Göldner-Ebenthal K.), 12/2019, pp. 1, 8, [url](#)

¹⁵⁸ CTC (Horton M.), 11/2019, p. 23, [url](#)

¹⁵⁹ Felbab-Brown is gespecialiseerd in internationale en interne conflicten en onconventionele veiligheidsdreigingen, zoals illegale economieën, georganiseerde misdaad en stedelijk geweld. In: CIC, 12/06/2019, [url](#)

¹⁶⁰ UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 121, [url](#)

¹⁶¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

¹⁶² CTC (Horton M.), 11/2019, pp. 20, 22, [url](#)

¹⁶³ Ministerie van Buitenlandse Zaken (Nederland), 03/2019, p. 16, [url](#); Small Arms Survey, 2012, p. 163, 164, 147, [url](#)

3.1.2.2. Islamitische Staat van Irak en de Levant in Somalië (ISS)

Volgens de Somalische inlichtingendienst (National Intelligence and Security Agency, NISA) heeft ISS banden met mensensmokkelaars in Somaliland. ISS beschouwt deze regio als een verzamel- en transitiezone voor nieuwe rekruten. De autoriteiten in Somaliland rapporteren dat ISS leden heeft gerekruteerd om te werken als *facilitators*. ISS heeft bedrijven opgericht om hun activiteiten te financieren en de steun via Libië en Syrië te kanaliseren. De overheid meldt dat verschillende Somalilandse strijdsters erin geslaagd zijn ISS te bereiken in Puntland, aangemoedigd door online-rekruteerders. Anderen worden aangespoord om geld te geven. Somaliland is ook een tijdelijke halte voor ISS-strijders onderweg naar Puntland. Deze ISS-leden komen uit Djibouti, Ethiopië, Irak en Syrië of uit andere delen van Somalië.¹⁶⁴

3.1.3. US AFRICOM

US AFRICOM is de militaire bevelstructuur van de VS voor Afrika. In de strijd tegen het terrorisme voert US AFRICOM sinds 2007 luchtaanvallen op AS- en ISS-doelwitten in Somalië.¹⁶⁵ Bij deze luchtaanvallen worden enkel drones ingezet. Volgens Stig Jarle Hansen, expert inzake jihadistische groeperingen, is deze strategie gunstig gebleken bij de terrorismebestrijding in Pakistan en Jemen, maar bracht ze in Somalië nog geen echte strategische overwinningen.¹⁶⁶ De Somalië-expert Ken Menkhaus en de voormalige veiligheidsadviseur Hussein Sheikh Ali bevestigen dit in januari 2020 in een interview met The Washington Post.¹⁶⁷ Onder de Amerikaanse president Trump is het aantal luchtaanvallen toegenomen, met in 2019 het hoogste aantal droneaanvallen in Somalië ooit, namelijk 63.¹⁶⁸ Tijdens de verslagperiode voert US AFRICOM droneaanvallen uit op voornamelijk ISS-doelwitten in het Golisgebergte in de districten Burco en Owdweyne in de regio Toghdeer.¹⁶⁹ US AFRICOM verklaart minstens 39 luchtaanvallen in Somalië te hebben uitgevoerd in de eerste vier maanden van 2020. Dit is een toename in vergelijking met vorige jaren. Terwijl de VN aandringt op een globaal staakt-het-vuren in het kader van de strijd tegen het coronavirus, gaan de luchtaanvallen van US AFRICOM tegen AS voort.¹⁷⁰

3.1.4. Milities

Het rapport van de BFA/SEM van 2017 meldt dat iedere clan zijn eigen militie heeft.¹⁷¹ De Zweedse COI-dienst Migrationsverket meldt in een rapport van juli 2019 dat de burgers in Somaliland te maken krijgen met hevige gevechten en geschillen tussen verschillende clanmilities.¹⁷²

¹⁶⁴ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 34, [url](#)

¹⁶⁵ IAFrikan (Hansen J. S.), 25/02/2019, [url](#); VOA, 08/02/2019, [url](#); Reuters (Hassan A.), 27/04/2019, [url](#); FDD's Long War Journal, US airstrikes in the Long War,

¹⁶⁶ IAFrikan (Hansen J. S.), 25/02/2019, [url](#)

¹⁶⁷ The Washington Post (Bearak M.), 15/01/2020, [url](#)

¹⁶⁸ Radio Dalsan, 23/04/2020, [url](#)

¹⁶⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

¹⁷⁰ Intelligence Briefs, 27/04/2020, [url](#)

¹⁷¹ BFA, SEM, 08/2017, pp. 97-100, 105, [url](#)

¹⁷² EASO, 12/12/2019, p. 5, [url](#)

3.2. Puntland

3.2.1. Veiligheidsdiensten

Vanda Felbab-Brown stelt in een onderzoek van 2020 dat Puntland al geruime tijd een gastheer is voor verschillende milities. Vandaag zijn dat de Darawish en milities die opgericht werden door internationale beveiligingsbedrijven, zoals de huidige Puntland Maritime Police Force (PMPF).¹⁷³

De Somalische Grondwet verbiedt federale lidstaten bevel te voeren over een eigen leger. Hierdoor hebben enkele lidstaten, waaronder Puntland, de paramilitaire militie Darawish omgedoopt tot een "speciale politie-eenheid".¹⁷⁴

In januari 2020 verklaart president Deni dat enkel Puntlandse troepen mogen opereren op het Puntlandse grondgebied. De president verwerpt ook de plannen voor de integratie van de regionale strijdkrachten in het Somalische leger. Volgens Deni kan er geen nationaal leger worden gevormd vooraleer er een aanvaardbare nationale regering werkzaam is.¹⁷⁵

De Puntlandse Grondwet stelt dat Puntland drie veiligheidsdiensten heeft: de politie, de *custodial corps* (enkel actief in het gevangeniswezen) en de Darawish.¹⁷⁶

US AFRICOM en de politie van de United Nations Assistance Mission in Somalia (UN SOM) zijn ook actief in Puntland.¹⁷⁷ De vredesmacht van de Afrikaanse Unie (African Union Mission in Somalia, AMISOM) niet.¹⁷⁸

3.2.1.1. Darawish

Puntland heeft zijn eigen onafhankelijke defensiemacht, de Darawish, die uit een vooroorlogse paramilitaire politie-eenheid is ontstaan.¹⁷⁹ Het gaat om een paramilitaire strijdkracht die qua takenpakket en capaciteit het midden houdt tussen een leger en een politiedienst.¹⁸⁰ Deze strijdkracht telt 3.000 strijders, volgens gegevens verzameld in 2017 door de Wereldbank en onderzoekers van de BFA/SEM.¹⁸¹

De Darawish voert zowel militaire als politieke taken uit, opereert onafhankelijk van het SNA en staat onder de directe leiding van de president van de federale lidstaat. De Darawish-eenheden zijn niet erkend in de nationale veiligheidsarchitectuur. Hierdoor ontvangen deze eenheden geen steun van de internationale donors en zijn ze logistiek volledig afhankelijk van de federale lidstaat waar ze voor werken.¹⁸² Het onderzoekscentrum Jamestown Foundation stelt dat de Darawish een paramilitaire strijdkracht is die deel uit maakt van de PDF.¹⁸³

¹⁷³ UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 133, [url](#)

¹⁷⁴ UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 127, [url](#)

¹⁷⁵ Hiiraan, 03/01/2020, [url](#)

¹⁷⁶ Sciences Po - Centre de Recherches Internationales (Marchal R.), 05/2010, p. 35, [url](#); Norwegian University of Life Sciences (Adam A.), p. 26, 2018, [url](#)

¹⁷⁷ UNSOM, laatste update: 2020, [url](#)

¹⁷⁸ PolGeoNow, 13/08/2019, [url](#)

¹⁷⁹ Danish Institute for International Studies (Albrecht P.), 11/20105, [url](#)

¹⁸⁰ The World Bank, 15/01/2017, p. 28, [url](#); UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 127, [url](#)

¹⁸¹ The World Bank, 15/01/2017, p. 32, [url](#); BFA, SEM, 08/2017, p. 87, [url](#)

¹⁸² UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 127, [url](#)

¹⁸³ The Jamestown Foundation (Horton M.), 10/03/2017, [url](#)

In het kader van de nationale veiligheidsarchitectuur, die onder meer alle regionale strijdkrachten wil integreren in het nationale leger, voegen 2.400 Puntlandse Darawish-strijders zich in december 2017 bij het SNA.¹⁸⁴ Achttien maanden later ontvangen deze Darawish nog steeds geen soldij van de centrale overheid. Om deze soldaten gunstig te stemmen, roept president Deni hen begin 2020 terug en wijst hen toe aan een speciale politiemacht onder zijn directe controle.¹⁸⁵

3.2.1.2. Puntland Security Force (PSF)/ Puntland Defense Force (PDF)

De Puntland Security Force (PSF) werd opgericht door de VS als een *private auxiliary group*, volgens Vanda Felbab-Brown, en is beter getraind en uitgerust dan de Darawish.¹⁸⁶ De strijd macht bestaat uit antiterroristische elitetroepen gebaseerd in Bosaso.¹⁸⁷ De getalsterkte wordt door de VN geschat op 600 soldaten,¹⁸⁸ en volgens Felbab-Brown op ongeveer 1.000 man.¹⁸⁹ Volgens het onderzoekscentrum Jamestown Foundation is de PSF ook gekend als de Puntland Defense Force (PDF).¹⁹⁰

De PSF rapporteert rechtstreeks aan de president en staat onder beperkt parlementair toezicht. De PSF beheert ook de detentiecentra in Bosaso. Volgens getuigenissen verzameld door het VN-expertenpanel is er in deze gevangenissen sprake van systematische folteringen en onmenselijke behandelingen van terreurverdachten, waaronder ook kinderen.¹⁹¹

Een voormalige PSF-soldaat getuigt in augustus 2018 in Garowe Online over de corruptie en nepotisme binnen het leger.¹⁹² Volgens een rapport gepubliceerd door het privé-veiligheidsbedrijf Garda in maart 2019 beïnvloeden de achterstallige lonen de werking van de PSF en draagt dit bij tot de verslechtering van de veiligheidssituatie in het noordoosten.¹⁹³

3.2.1.3. Puntland Police Forces (PPF)

De Puntlandse politie (Puntland Police Forces, PPF) telt 3.610 agenten, volgens onderzoek van BFA/SEM in 2017. Deze veiligheidsdienst kampte in het verleden met betalingsachterstand van haar personeel. De Puntlandse politie rekruiteert haar agenten uit de lokale clanmilities en ontplooit hen in de gebieden waaruit ze afkomstig zijn. Dit wordt door het BFA/SEM-onderzoeksteam gezien als de belangrijkste oorzaak voor de relatieve vrede in Puntland.¹⁹⁴

De politieagenten worden centraal opgeleid met ondersteuning van, onder andere, het United Nations Development Programme (UNDP). De Puntlandse politie is er tot op zekere hoogte in geslaagd het belang van clanallianties binnen de hiërarchie terug te dringen. Hierdoor heeft de Puntlandse politie een relatief goed werkende commandostructuur tot op het niveau van de politiekantoren, aldus een expert militaire strategie gecontacteerd door het BFA/SEM-team. Iedere regio wordt geleid door een politiecommissaris. Ook in de meer afgelegen districtssteden zijn agenten aanwezig.¹⁹⁵

¹⁸⁴ Intelligence Briefs (Goldberg), 01/12/2017, [url](#)

¹⁸⁵ UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 142, [url](#)

¹⁸⁶ UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 134, [url](#)

¹⁸⁷ UN Security Council, 31/10/2016, pp. 189-190, [url](#)

¹⁸⁸ UN Security Council, 01/11/2019, p. 138, [url](#)

¹⁸⁹ UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 134, [url](#)

¹⁹⁰ The Jamestown Foundation (Horton M.), 10/03/2017, [url](#)

¹⁹¹ UN Security Council, 01/11/2019, pp. 138-140, [url](#)

¹⁹² Garowe Online, 22/08/2019, [url](#)

¹⁹³ Garda (IHS Market), laatste update op: 27/03/2019, [url](#)

¹⁹⁴ BFA, SEM, 08/2017, pp. 87-88, [url](#)

¹⁹⁵ BFA, SEM, 08/2017, p. 88, [url](#)

In de havenstad Bosaso is de havenpolitie, de Bosaso Port Police, actief.¹⁹⁶ Deze telt 200 personeelsleden, volgens een rapport van de Wereldbank van oktober 2017.¹⁹⁷

Net zoals in Somaliland beschikt de Puntlandse politie over de zogeheten Special Police Units. Deze eenheden zijn verantwoordelijk voor de bescherming van internationale organisaties en ngo's.¹⁹⁸ De Puntlandse politie heeft ook een goed getrainde Rapid Reaction Force die gestationeerd is in Garowe.¹⁹⁹

3.2.1.4. Puntland Maritime Police Forces (PMPF)

De Puntland Maritime Police Forces (PMPF) is een elite-eenheid en opereert vanuit basissen langs de Puntlandse kust, namelijk in Bosaso, Hafun, Iskushuban, Eyl, Bargal, Garowe, Galaga en Sugure.²⁰⁰ Deze militie is aanvankelijk opgericht door de VAE om de illegale visvangst en piraterij te bestrijden.²⁰¹ Volgens een onderzoek uit 2018 spitst de PMPF zich, samen met de PSF en de Puntlandse inlichtingendienst, toe op terrorismebestrijding.²⁰² De US Special Operations Forces en de VAE roepen de hulp van de PMPF in bij de strijd tegen de terreurgroepen in Puntland.²⁰³

Felbab-Brown stelt in haar onderzoek van 2020 dat deze militie ook verwikkeld is in de Puntlandse politiek en clanrivaliteiten. Zo functioneert de PMPF ook als een presidentiële wacht van de vorige en de huidige president die wordt ingezet tegen de politieke oppositie en handelsrivalen. De PMPF heeft zich bovendien in Bosaso verschillende positionele functies toegeëigend onder het mom van anti-piraterijoperaties. Door deze uitgebreide bevoegdheden komt het PMPF in conflict met de Puntlandse politie.²⁰⁴

De modus operandi van deze eenheid leidt soms tot mensenrechtenschendingen. Bij huiszoeken vallen soms burgerdoden omdat de PMPF geen onderscheid maakt tussen onschuldige burgers en criminelen. Ook worden burgers soms dagenlang zonder een formele klacht gevangengehouden.²⁰⁵ De PMPF wordt gefinancierd door de VAE die hierdoor inspraak hebben bij de inzet van deze troepen.²⁰⁶ Het soldij van de PMPF-troepen wordt regelmatig uitbetaald.²⁰⁷ De geraadpleegde bronnen schatten de getalsterkte van het PMPF erg verschillend in, tussen de 80 en de 1.200 personen.²⁰⁸

3.2.1.5. Puntland Intel and Security Agency (PISA)

Het Puntland Intel and Security Agency (PISA) wordt ingezet in operaties tegen de terreurgroepen in de lidstaat.²⁰⁹ De inlichtingendienst arresteert willekeurig burgers en houdt ze voor een langere

¹⁹⁶ UN Security Council, 10/10/2018, p. 5, [url](#)

¹⁹⁷ The World Bank, 15/01/2017, p. 37, [url](#)

¹⁹⁸ BFA, SEM, 08/2017, p. 88, [url](#)

¹⁹⁹ BFA, SEM, 08/2017, p. 88, [url](#)

²⁰⁰ UN Security Council, 31/10/2016, p. 189, [url](#); BFA, SEM, 08/2017, p. 87, [url](#)

²⁰¹ UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 124, [url](#); Norwegian University of Life Sciences (Adam A.), 08/2018, p. 29, [url](#)

²⁰² Norwegian University of Life Sciences (Adam A.), 08/2018, p. 29, [url](#)

²⁰³ UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 134, [url](#)

²⁰⁴ UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, pp. 134 - 135, [url](#)

²⁰⁵ UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 135, [url](#)

²⁰⁶ BFA, SEM, 08/2017, p. 87, [url](#); The World Bank, 15/01/2017, p. 37, [url](#); Norwegian University of Life Sciences (Adam A.), 08/2018, p. 29, [url](#)

²⁰⁷ BFA, SEM, 08/2017, p. 87, [url](#)

²⁰⁸ UN Security Council, 31/10/2016, p. 189, [url](#); BFA, SEM, 08/2017, p. 87, [url](#); The World Bank, 15/01/2017, p. 37, [url](#); UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 134, [url](#)

²⁰⁹ Norwegian University of Life Sciences (Adam A.), 08/2018, p. 29, [url](#)

periode in hechtenis zonder formele aanklacht of toegang tot juridische bijstand of familie, volgens HRW's beschrijving van de mensenrechtensituatie in 2018.²¹⁰ De inlichtingendienst sluit ook kinderen, verdacht van banden met AS, op. In sommige gevallen worden kinderen gefolterd bij de ondervraging door het PISA.²¹¹ President Deni duidt in september 2019 Muktar Mohammed Hassan alias Jeyte aan als nieuwe directeur van het PISA.²¹²

3.2.1.6. Galgala Police

In 2014 richt de Puntlandse overheid de politie-eenheid van Galgala op. Deze strijdkracht bestaat uit 200 politiemannen, voornamelijk van de clan van de Warsangeli die Galgala als thuisgebied heeft. Deze eenheid is opgeleid door de PSF.²¹³ Cedoca vond in de geraadpleegde bronnen geen verdere informatie over deze politie-eenheid.

3.2.1.7. Liyu-politie

De Ethiopische Liyu-politie (*liyu*: Amhaars voor "speciaal") is een paramilitaire eenheid, opgericht voor terrorismebestrijding.²¹⁴ De Liyu-politie is langs de grens met Somalië actief maar enkel officieus. Eenheden van deze troepen steken soms de grens over en trekken zich dan opnieuw terug. Meestal verblijven ze maar kort op Somalisch grondgebied. De *Liyu*-politie bekampt niet enkel AS tijdens haar acties. Ze gebruikt deze operaties soms als dekmantel om de grensmigratie van veehouders te bestrijden.²¹⁵ De secretaris-generaal van de VN stelt in maart 2020 dat de Liyu-politie zich in Somalië schuldig maakt aan ernstig geweld tegen kinderen waaronder moord, vermissing en seksueel geweld.²¹⁶

3.2.2. Terreurgroepen

3.2.2.1. Al-Shabaab (AS)

AS is in het noorden van Puntland gekend onder verschillende namen: Al Shabaab Northeast (ASNE), Mujahidin of the Golis Mountains, of de Galgala-militie.²¹⁷ AS is, volgens verschillende bronnen, de grootste bedreiging voor de stabiliteit en veiligheid in Somalië.²¹⁸

Wat de getalsterkte van AS betreft zijn er geen exacte cijfers vorhanden in de geconsulteerde bronnen.²¹⁹ De BBC schat in januari 2020 het aantal AS-militanten in Somalië tussen de 5.000 en 7.000.²²⁰ Volgens Christopher Anzalone, een expert inzake jihadistische groeperingen in Oost-Afrika, zijn er naar schatting 450 tot 500 AS-strijders actief in Puntland.²²¹

Ondanks de anti-terreuracties blijft AS de machtigste militaire en politieke actor in Somalië. Sinds 2018 is de groep in een stroomversnelling geraakt en heeft zij haar politieke verankering verdiept.²²²

²¹⁰ HRW, 17/01/2019, [url](#)

²¹¹ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 18, [url](#)

²¹² BBC, 24/09/2019, [url](#); Garowe Online, 24/09/2019, [url](#)

²¹³ UN Security Council, 31/10/2016, pp. 54-55, [url](#)

²¹⁴ AI, 31/05/2018, [url](#); The East African, 14/08/2018, [url](#); HRW, 20/08/2018, [url](#)

²¹⁵ BFA, SEM, 08/2017, pp. 18, 82, [url](#)

²¹⁶ UN Security Council, 04/03/2020, pp. 5, 8, 9-10, [url](#)

²¹⁷ UN Security Council, 12/07/2013, [url](#); Somalia report, 20/07/2012, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 30/11/2012, [url](#)

²¹⁸ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 7, [url](#)

²¹⁹ Stanford University, 07/01/2020, [url](#)

²²⁰ BBC (Giles C.), 06/01/2020, [url](#)

²²¹ Combating Terrorism Center at West Point (Anzalone C.), 03/2018, p. 13, [url](#)

²²² UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, pp. 113-114, [url](#)

AS heeft een militaire operationele capaciteit in het noorden van Puntland en is aanwezig in het zuiden van deze federale lidstaat. De terreurgroep blijft erg mobiel, flexibel, goed opgeleid en zeer goed georganiseerd. Ze heeft enkele grote opleidingsfaciliteiten in Puntland.²²³ AS heeft in de afgelopen twee jaar een verfijnd afpersingssysteem uitgebouwd over het hele land.²²⁴

Het Galgala-gebergte is sinds 2011 een schuilplek voor AS-strijders die Zuid- en Centraal-Somalië ontvluchtten om zich te hergroeperen.²²⁵ Volgens het Amerikaanse veiligheidsanalysebureau Critical Threats wil AS zijn basis in dit gebergte behouden omdat die toegang geeft tot netwerken voor wapensmokkel. De terreurgroep valt hiervoor de Puntlandse veiligheidsdiensten aan langs de weg tussen de administratieve hoofdstad Garowe en het commerciële centrum van Bosaso.²²⁶

AS voert agressieve gedwongen rekruteringscampagnes uit in delen van de regio Bari.²²⁷ Tijdens de verslagperiode pleegt AS onder meer een zelfmoordaanslag in Garowe en valt de terreurgroep een militaire basis aan in de regio Bari.²²⁸

3.2.2.2. Islamitische Staat van Irak en de Levant in Somalië (ISS)

In 2015 richt voormalig AS-lid Abdulqadir Mumim de Islamitische Staat in Irak en de Levant in Somalië (ISS) op in de lidstaat Puntland.²²⁹ De invloed van ISS beperkt zich niet tot die regio. In 2016 voert een klein pro-ISS-netwerk aanslagen uit in Mogadishu, aldus professor Hansen.²³⁰ Tussen eind 2018 en april 2019 worden enkele vooraanstaande figuren van ISS vermoord. Hierdoor profileert Abdirashid Luqmaan zich als *de facto* leider van deze IS-factie. Mumim blijft de rol van emir en spirituele leider vervullen.²³¹ ISS is gestructureerd volgens clanlijnen en haalt de meeste rekruten uit de clan van zijn leider, de Ali Salebaan. ISS heeft een aantal personen vermoord die verbonden zijn aan de FGS, meestal in Bosaso. AS en ISS waren eind 2018 betrokken bij zware gevechten op verschillende locaties.²³²

Het district Iskushuban in de regio Bari is de thuisbasis van ISS en doet dienst als trainingsbasis en wapenopslagplaats.²³³ Deze terreurgroep koopt haar wapenarsenaal aan in Jemen.²³⁴ Het gehucht Timiirshe (30 km van Iskushuban) is ook een ISS-gezind gebied.²³⁵ Volgens het expertenpanel van de VN voor Somalië zijn Dhasaan, S'Ir Mirale, Garaar, Dharaar, Shebaab en Harti Deeq/Buqu *strongholds* van ISS in de regio Bari.²³⁶ Felbab-Brown stelt dat ISS ook zogenaamde *safe havens* heeft in de strategische havenstad Bosaso.²³⁷

Het aantal ISS-strijders wordt op een 100 à 200 man geschat. In juni 2019 stelt Samantha Reho, de woordvoerder van US AFRICOM, dat het aantal leden gestegen is tot een 300-tal die zich

²²³ UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 121, [url](#)

²²⁴ HIPS, 2020, pp. 12-13, [url](#)

²²⁵ Ministerie van Binnenlandse Zaken (Nederland), 31/03/2020, p. 31, [url](#); Geopolitical Monitor (Dissegna T.), 25/02/2019, [url](#); UN Security Council, 01/11/2019, p. 10, [url](#)

²²⁶ Critical Threats (Barnett J.), 05/10/2018, [url](#)

²²⁷ UN Security Council, 13/09/2019, p. 4, LINK?

²²⁸ Intelligence Briefs (Goldberg), 15/11/2019, [url](#); Intelligence Briefs (Goldberg), 30/03/2020, [url](#)

²²⁹ Hiraal Institute, The global Strategy Network, 31/07/2018, p. 11, [url](#); Hansen S. J., 2019, p. 189

²³⁰ Hansen S. J., 2019, p. 190

²³¹ UN Security Council, 01/11/2019, p. 18, [url](#)

²³² Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 8, [url](#)

²³³ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, pp. 13-14, [url](#); UN Security Council, 15/01/2019, p. 13, [url](#)

²³⁴ UN Security Council, 15/01/2019, p. 13, [url](#)

²³⁵ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 15, [url](#)

²³⁶ UN Security Council, 01/11/2019, p. 84, [url](#)

²³⁷ UN University (Felbab-Brown V.), 22/01/2020, p. 135, [url](#)

voornamelijk in Puntland bevinden.²³⁸ Het VN-expertenpanel bevestigt in november 2019 deze stijging.²³⁹ Tijdens de verslagperiode publiceert ISS op verschillende tijdstippen beeldmateriaal van trainingen van rekruten, waaronder strijders uit Jemen en Irak, in hun opleidingskampen in Puntland. Het rekruteren van deze buitenlanders is een poging van ISS om hun capaciteiten te versterken.²⁴⁰ Zowel op het vlak van getalsterkte als van militaire capaciteit staat ISS zwakker dan AS.²⁴¹

Afpersing van zakenlieden en handelaren gebeurt sinds 2018 ook door ISS.²⁴² Wanneer de vereiste belasting niet aan ISS wordt betaald, antwoordt deze groepering met geweld.²⁴³ Door hun clanconnecties, intimidatie- en omkooppraktijken heeft ISS (net als AS) een netwerk binnen de Puntlandse regeringsstructuren, vooral in Galkayo en Bosaso.²⁴⁴

Volgens het gezamenlijk onderzoek van Hiraal Institute & The Global Strategy Network is ISS niet in staat om gesofisticeerde aanvallen uit te voeren. De meeste aanvallen zijn gericht tegen legertroepen en politiediensten in de twee belangrijkste havensteden Qandala en Bosaso.²⁴⁵

In september 2019 stelt Caleb Weiss, onderzoeker aan het Amerikaanse onderzoekcentrum Foundation for Defense and Democracies (FDD), dat de activiteiten van ISS in Somalië drastisch zijn afgangen. Dit door de voortdurende druk van AS, de militaire operaties tegen ISS door de Puntlandse en Somalische veiligheidsdiensten en de dreiging van luchtaanvallen door US AFRICOM.²⁴⁶ Begin 2020 is ISS inactief, volgens een artikel van Intelligence Briefs van april 2020. De groep heeft van de Islamitische Staat in Irak en de Levant (ISIL) de opdracht gekregen de controle over de Centraal-Afrikaanse provincie van de Islamitische Staat (The Islamic State Central Africa Province, ISCAP) over te nemen.²⁴⁷ De VN-Veiligheidsraad bevestigt dat ISS in Puntland het commandocentrum voor IS-groepen in de Democratische Republiek Congo en Mozambique is geworden.²⁴⁸

Volgens USDOS eist ISS in de loop van 2019 aanvallen op in Puntland (en Mogadishu) maar er is weinig lokaal nieuws over deze claims.²⁴⁹

3.2.3. US AFRICOM

In de strijd tegen het terrorisme voert US AFRICOM, sinds 2007, luchtaanvallen uit op AS- en ISS-doelwitten in Puntland.²⁵⁰ ACLED registreert tijdens de verslagperiode één droneaanval in het district Bosasa, regio Bari.²⁵¹

²³⁸ IUVMPress, 05/06/2019, [url](#); FDD's Long War Journal (Weiss C.), [url](#), 22/09/2019, [url](#)

²³⁹ UN Security Council, 01/11/2019, p. 18, [url](#)

²⁴⁰ Africa News, 23/09/2019, [url](#); Radio Dalsan, 23/09/2019, [url](#); Radio Dalsan, 19/02/2020, [url](#); Intelligence Briefs (Agnon S. Y.), 19/02/2020, [url](#); Intelligence Briefs (Goldberg), 10/03/2020, [url](#)

²⁴¹ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 8, [url](#)

²⁴² Ministerie van Binnenlandse Zaken (Nederland), 31/03/2020, p. 47, [url](#); UN Security Council, 01/11/2019, pp. 3, 17-18, 84-85, [url](#)

²⁴³ USDOS, 03/2020, [url](#)

²⁴⁴ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, pp. 17-18, [url](#)

²⁴⁵ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 24, [url](#)

²⁴⁶ FDD's Long War Journal (Weiss C.), 22/09/2019, [url](#)

²⁴⁷ Intelligence Briefs (Goldberg), 17/04/2020, [url](#)

²⁴⁸ UN Security Council, 03/02/2020, p. 5, [url](#)

²⁴⁹ USDOS, 03/2020, [url](#)

²⁵⁰ IAFrikan (Hansen J. S.), 25/02/2019, [url](#); VOA, 08/02/2019, [url](#); Reuters (Hassan A.), 27/04/2019, [url](#); FDD's Long War Journal, s.d., [url](#)

²⁵¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

3.3. Betwiste gebieden

Volgens een rapport over de strijdende partijen in de betwiste gebieden dat EASO in december 2017 publiceerde, zijn de belangrijkste actoren het Somalilandse leger en de Puntlandse Darawish. In mindere mate zijn onafhankelijke clanmilities van de Dhulbahante (waaronder de militie van Khatumo) en de Warsengeli, de Liyu-politie en AS er actief.²⁵²

Het dispuut in de regio's Sool en Sanaag houdt een risico in op infiltratie van terreurgroepen in de regio, volgens het Institute for Security Studies. Wat de zichtbare aanwezigheid van AS betreft, stelt dit instituut enkele zorgwekkende gebeurtenissen vast, waaronder de arrestatie van vier AS-leden in de buurt van Badhan (in de regio Sanaag), getuigenissen van AS-leden die via Somaliland naar het Galgala-gebergte in Puntland reizen en een aantal moorden toegeschreven aan AS in Las Anod.²⁵³ Tijdens de verslagperiode berichten lokale en internationale media over AS-activiteiten in deze regio: in augustus 2019 arresteren Puntlandse veiligheidsdiensten vier vermoedelijke AS-leden, onderweg naar het Galgala-gebergte, in de buurt van Bahdan (regio Sanaag).²⁵⁴ In september 2019 meldt majoor-generaal Yasin Omar Dheere de arrestatie door de Puntlandse veiligheidsdiensten in het district Bahdan (regio Sanaag) van AS-leden die banden hebben met de Somalilandse overheid.²⁵⁵ In september 2019 verklaart Puntland dat teams opgesteld uit AS-leden en Somalilandse soldaten de regio Sanaag zijn binnengedrongen.²⁵⁶ In november 2019 verovert AS het dorp Gacan-Maroodi in het district Yube in de regio Sanaag. Bewoners verklaren dat AS eerst een basis had opgericht in het al-Madowgebergte (Sanaag). Volgens de onlinekrant Somalia Dispatch is dit de eerste keer dat AS zichtbaar is in deze regio.²⁵⁷

4. Typologie van het geweld

4.1. Aantal incidenten

Voor de periode van 1 mei 2019 tot 1 mei 2020 telt ACLED 31 incidenten in Somaliland, 182 incidenten in Puntland en 60 in de betwiste gebieden. Daarvan beschouwt ACLED in Somaliland 14 incidenten als *battles*, 9 als *explosions/remote violence* en 8 als *violence against civilians*. In Puntland catalogeert ACLED 63 incidenten als *battles*, 39 als *explosions/remote violence* en 80 als *violence against civilians*. ACLED registreert voor de betwiste gebieden 46 incidenten als *battles*, 4 als *explosions/remote violence* en 10 als *violence against civilians*.²⁵⁸

ACLED neemt ook andere incidenten op, meer bepaald onder de categorieën *riots*, *protests* en *strategic developments*. Deze worden niet in dit hoofdstuk opgenomen. Een volledig overzicht van de verschillende categorieën en subcategorieën van incidenten is terug te vinden in een nota van Cedoca.²⁵⁹

²⁵² EASO, 20/12/2017, p. 111, [url](#)

²⁵³ Institute for Security Studies (Mahmood O. S.), 11/2019, p. 19, [url](#)

²⁵⁴ Institute for Security Studies (Mahmood A. S.), 11/2019, p. 17, [url](#)

²⁵⁵ Shabelle Media Network, 10/09/2019, [url](#)

²⁵⁶ Shabelle Media Network, 10/09/2019, [url](#)

²⁵⁷ Goobjoog News, 17/11/2019, [url](#); Somaliland Standard, 17/11/2019, [url](#); Somali Dispatch, 17/11/2019, [url](#);

²⁵⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁵⁹ CGVS / CGRA - Cedoca, 21/05/2019, [url](#)

In de administratieve opdeling van Somaliland situeert ACLED het district Buuhoodle in het zuidwesten van de regio Togdheer. ACLED rekent dit district in zijn oplijsting van gewelddaden bij Somaliland. Dit gebied, of delen van dit gebied (gezien de demarcatie niet altijd even duidelijk is) worden ook benoemd als de regio Cayn of Ayn. De World Health Organisation (WHO) noemt dit gebied in een rapport van juni 2017 de regio Buuhoodle Ayn.²⁶⁰ Omwille van de geschiedenis van dit gebied wordt het district Buuhoodle in het kader van dit onderzoek besproken onder de noemer betwiste gebieden.

Wat Puntland betreft, maakt het noordelijke deel van de regio Mudug deel uit van het Puntlandse territorium terwijl het zuidelijke deel bij Zuid- en Centraal-Somalië hoort. Om die reden rekent Cedoca de districten Hobyo en Harhardhere in deze COI Focus niet mee, in tegenstelling tot ACLED's telling. Gezien de demarcatie in het district Galkayo niet duidelijk is, kan er geen onderscheid worden gemaakt tussen het gedeelte dat tot de lidstaat Puntland en het gedeelte dat tot de lidstaat Galmudug in Zuid-Centraal Somalië behoort. Bijgevolg rekent Cedoca alle incidenten in Galkayo mee in deze COI Focus.

Hieronder geeft Cedoca, op basis van de ACLED-data, het aantal gewelddadige incidenten per maand en per gebied (Somaliland, Puntland en de betwiste regio's Sool en Sanaag, inclusief het district Buuhoodle) weer voor de periode mei 2019 – mei 2020. Daarna volgt een analyse van de aard van het geweld per gebied gedurende de verslagperiode.

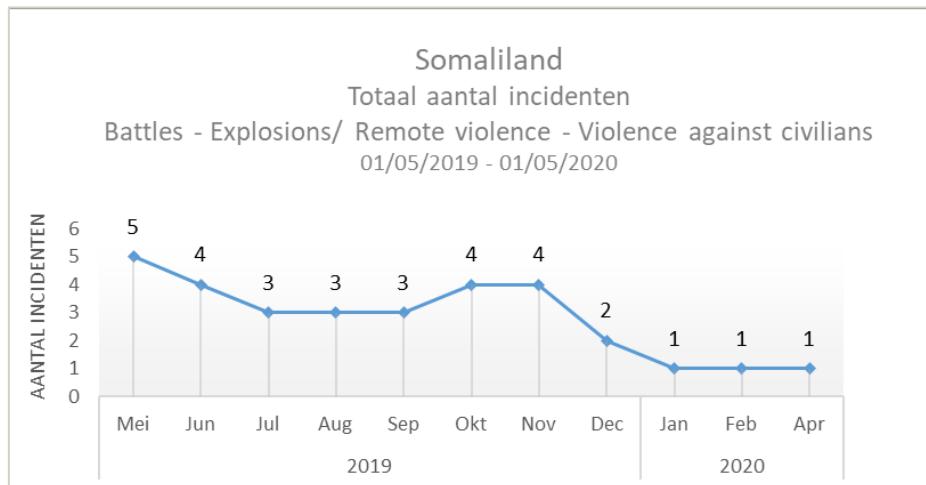
In Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden is er voornamelijk geweld met vuurwapens en vinden er in mindere mate grondoffensieven, aanslagen met explosieven en luchtaanvallen door US AFRICOM op terreurdelenplaatsen. De grondoffensieven vinden plaats tussen de Somalilandse en Puntlandse troepen in de betwiste gebieden. Aanslagen met explosieven worden tijdens de verslagperiode voornamelijk opgeëist door de terreurgroepen AS en ISS. Schietpartijen en gerichte moorden (met behulp van vuurwapens) zijn toe te schrijven aan clanmilities, veiligheidsdiensten, onbekende gewapende groepen, ISS of aan AS.²⁶¹

Ter illustratie van het soort geweld vermeldt Cedoca in deze paragrafen enkele incidenten, maar dit overzicht is geenszins exhaustief.

²⁶⁰ WHO, 10/06/2017, [url](#)

²⁶¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

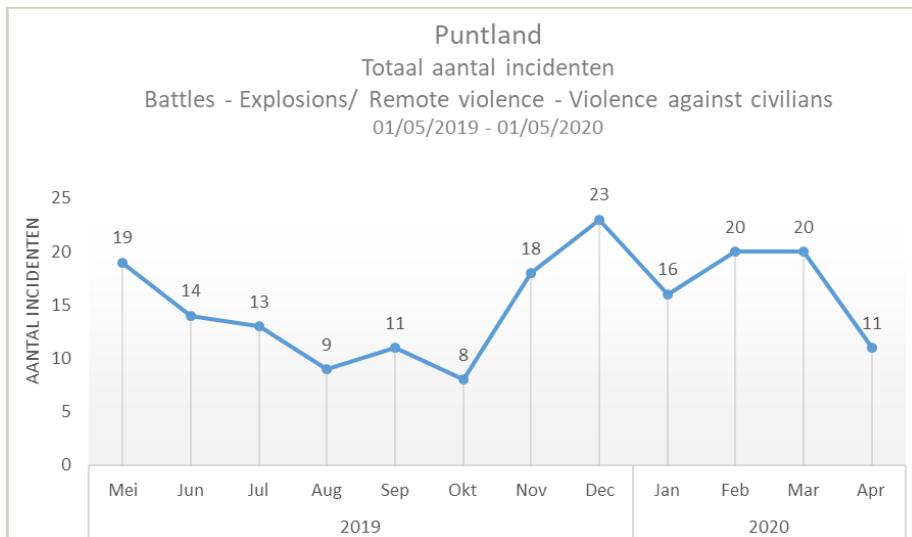
4.1.1. Somaliland

Grafiek 1: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020²⁶²

In Somaliland daalt het aantal gewelddadigen per maand, behalve in oktober en november 2019. Tijdens de verslagperiode zijn er in de periode vanaf 1 januari tot 1 mei 2020 het minst aantal gewelddadigen geregistreerd in Somaliland, namelijk maximaal één per maand.²⁶³

4.1.2. Puntland

Grafiek 2: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020²⁶⁴

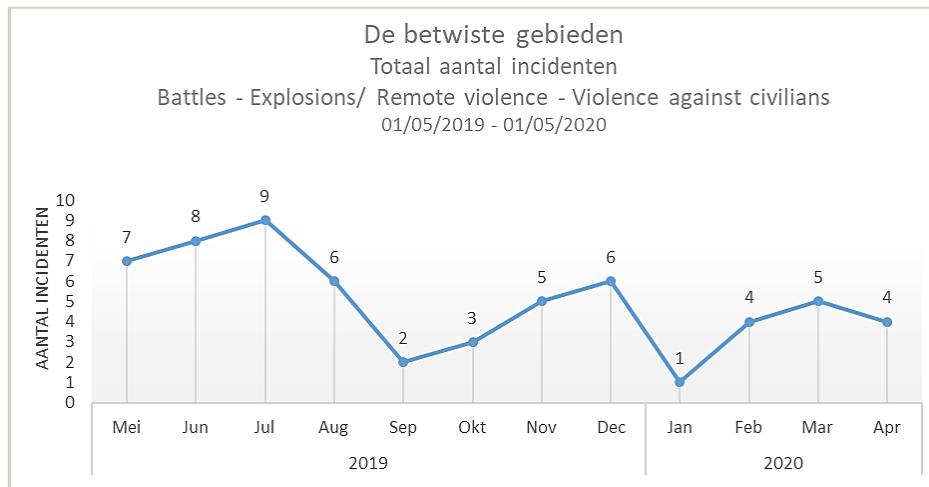
²⁶² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁶³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁶⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

Vanaf mei 2019 daalt het aantal door ACLED geregistreerde gewelddadige incidenten in Puntland en dit tot oktober 2019. Daarna is er een stijging met, voor de gehele verslagperiode, de meeste incidenten (23) in december 2019. Ook in februari en maart 2020 telt ACLED nog 20 incidenten, in april 2020 daalt het aantal opnieuw.²⁶⁵

4.1.3. De betwiste gebieden

Grafiek 3: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020²⁶⁶

In de betwiste gebieden vertoont het aantal geregistreerde incidenten tijdens de verslagperiode een fluctuerende tendens met een piek van 9 incidenten in juli 2019 waarna het aantal incidenten per maand voor de rest van de verslagperiode onder de 9 geregistreerde gevallen blijft, zoals weergegeven in grafiek 3.²⁶⁷

4.2. Aard van de incidenten

De hieronder vermelde incidenten zijn representatief voor de aard van het geweld in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden, maar de lijst van incidenten is geenszins exhaustief. De beschikbare informatie over een incident, zoals het aantal doden en gewonden, kan per geraadpleegde bron verschillen. Sommige incidenten worden enkel door een door ACLED²⁶⁸ geraadpleegde bron vermeld.

Volgens de door ACLED verzamelde data ziet de verhouding tussen *battles*, *explosions/remote violence* en *violence against civilians* per gebied er tijdens de huidige verslagperiode als volgt uit:

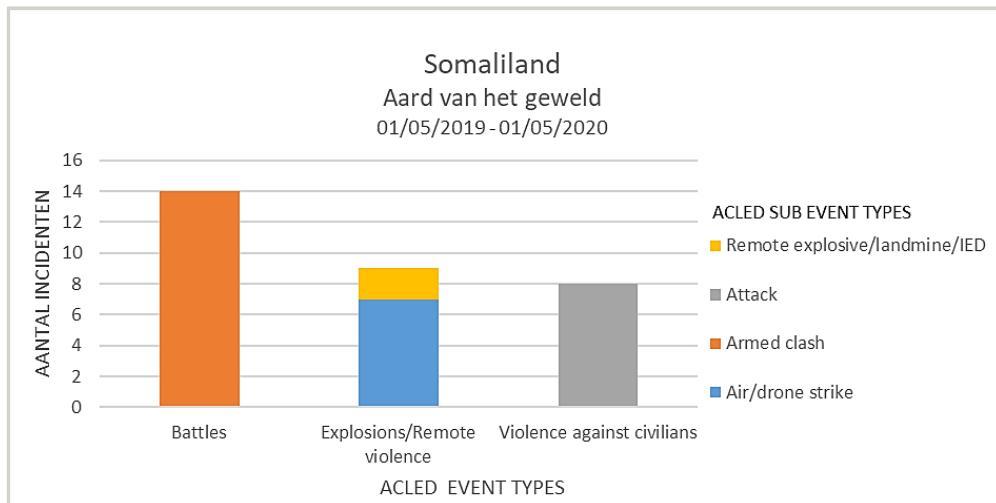
²⁶⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁶⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁶⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁶⁸ Wanneer er bij een gewelddadig incident verschillende types geweld voorkomen, registreert ACLED die gebeurtenis onder één categorie om een dubbele telling te voorkomen. Bijvoorbeeld een zelfmoordaanslag (*explosions/remote violence – suicide bomb*) die plaatsvindt tijdens een gevecht (*battles*) geldt als één incident onder *battles*, en staat dan niet geregistreerd onder de subcategorie *suicide bomb*. In ACLED, 10/04/2019, pp. 16-17, [url](#)

4.2.1. Somaliland

Grafiek 4: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020²⁶⁹

De meeste incidenten (14) vallen onder de ACLED-categorie *battles*, met als subcategorie *armed clash*. Het gaat onder meer over wapenfeiten tussen de Somalilandse veiligheidsdiensten en clanmilities of AS en gewelddadige incidenten tussen clanmilities onderling. ACLED registreert ook geweld tussen onbekende gewapende groepen en de Somalilandse politie. Eén incident betreft een *armed clash* tussen politie-eenheden.²⁷⁰

Enkele voorbeelden:

- Op 13 november 2019 valt het SLA, tijdens een militaire operatie, de recent opgerichte Awla-militie aan. Het aantal dodelijke slachtoffers is onbekend, volgens ACLED.²⁷¹
- AS valt op 20 januari 2020 een politiekantoor aan in het dorp Holwa in het district Masalaha (Hargeisa). ACLED registreert geen dodelijke slachtoffers.²⁷²

Explosions/remote violence is de tweede belangrijkste categorie van gewelddadige incidenten, met 9 geregistreerde feiten. Twee incidenten plaatst ACLED onder de subcategorie *remote explosive/landmine/IED* waarbij het in beide gevallen over een blindganger (*unexploded ordnance, UXO*) gaat.²⁷³ De overige zeven gewelddaden catalogeert ACLED onder de subcategorie *air/drone strikes*. Het gaat om luchtaanvallen door US AFRICOM op voornamelijk ISS-doelwitten (6) en in minder mate tegen AS (1) in het district Toghdeer.²⁷⁴

Enkele voorbeelden:

²⁶⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁷⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁷¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁷² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁷³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁷⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

- Op 27 mei sterft een kind door de ontploffing van een blindganger in Sheikh (district Togdeer). ACLED vermeldt dat er een onbekend aantal andere kinderen gewond raken.²⁷⁵
- Op 25 oktober 2019 voert US AFRICOM een luchtaanval uit op een schuilplaats van ISS in het Golisgebergte waardoor, volgens VOA, twee wierookverzamelaars gedood worden en één gewond.²⁷⁶ Volgens US AFRICOM vallen er geen dodelijke burgerslachtoffers tijdens deze operatie en worden er drie terroristen gedood.²⁷⁷

Voor de categorie *violence against civilians* registreert ACLED het minst aantal gewelddaden in Somaliland in vergelijking met de twee voornoemde categorieën, namelijk 8. Alle incidenten klasseert ACLED onder de subcategorie *attack*. De Ethiopische Liyu politie, de Somalilandse politie, een militiegroep uit Berbera en onbekende gewapende groepen zijn verantwoordelijk voor dit soort geweld waar soms burgerdoden vallen.²⁷⁸

Enkele voorbeelden:

- Op 10 september 2019 schiet een politieagent om onbekende redenen twee burgers neer in een theewinkel in de hoofdstad Hargeisa.²⁷⁹
- Op 21 december 2019 sterft een burger wanneer politieagenten van de Liyu-eenheid de grens oversteken om verdachten te arresteren. Ze schieten hierbij op omstaanders in Gabley (Woqooyi Galbeed).²⁸⁰

Een analyse van de door ACLED geregistreerde incidenten geeft aan dat er twee hoofdtypen van geweld zijn in Somaliland: geweld met vuurwapens en in mindere mate gerichte luchtaanvallen. Schietpartijen zijn toe te schrijven aan de Somalilandse veiligheidsdiensten, de Ethiopische Liyu-politie, clanmilities en onbekende gewapende groepen. De luchtaanvallen met behulp van drones worden uitgevoerd door US AFRICOM en viseren in zes van de zeven gevallen tijdens de verslagperiode ISS-doelwitten .²⁸¹

²⁷⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁷⁶ VOA (Hassan, M. O.), 27/10/2019, [url](#) ; Garowe Online, 25/10/2019, [url](#)

²⁷⁷ Garowe Online, 25/10/2019, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#); US AFRICOM, 25/10/2019, [url](#)

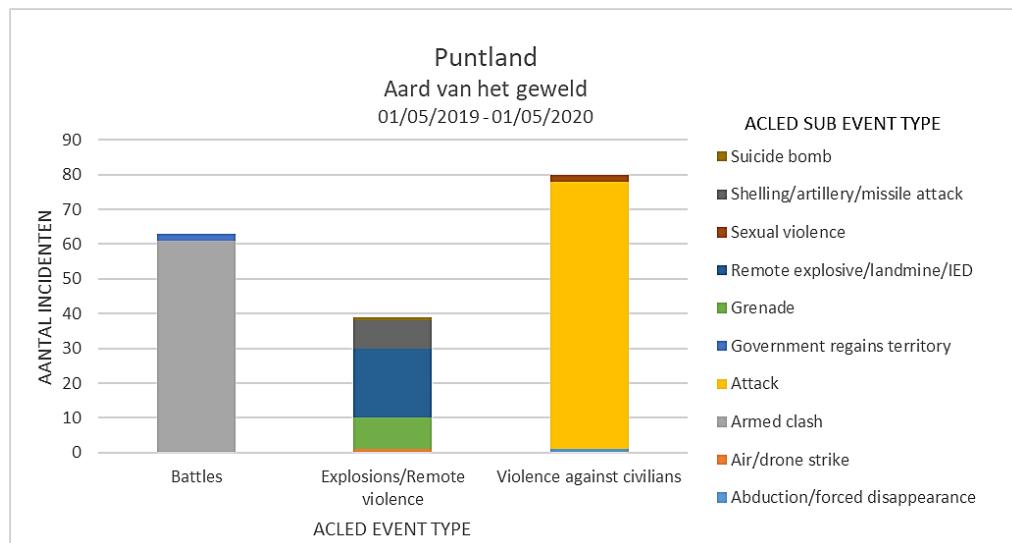
²⁷⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁷⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁸⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁸¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

4.2.2. Puntland

Grafiek 5: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020²⁸²

De meeste incidenten (80) in Puntland registreert ACLED onder de categorie *violence against civilians*, met als subcategorieën *attack* (77), *sexual violence* (2) en *abduction/forced disappearance* (1). De incidenten die ACLED plaatst onder de subcategorie *attack* zijn voor het merendeel gerichte moorden met vuurwapens. Het gaat om gerichte aanslagen op overheids- en veiligheidspersoneel, zakenlui of leden van een rivaliserende clan. Voor enkele geregistreerde moorden is het motief onduidelijk. Onbekende gewapende groepen zijn verantwoordelijk voor de meeste geregistreerde gewelddaden, namelijk 34. Voor geweld in het kader van clanveters telt ACLED 28 incidenten. Voor terreurgeweld in totaal 14 incidenten, 9 door AS en 5 door ISS. De politie is verantwoordelijk voor 4 geregistreerde incidenten.²⁸³ ACLED registreert 2 incidenten onder de subcategorie *sexual violence*. Het gaat in beide gevallen om een verkrachting.²⁸⁴ Over het seksueel geweld in Somalië besluit Pramila Patten, de speciale vertegenwoordiger van de secretaris-generaal van de VN voor seksueel geweld in conflictsituaties, na haar bezoek aan het land in juli 2019, dat het aantal gedocumenteerde gevallen slechts het topje is van een diepgaand structureel probleem. Vrouwen en meisjes zijn in het bijzonder kwetsbaar voor conflictgerelateerd seksueel geweld. Tallozen zijn het slachtoffer van of leven in angst voor seksueel geweld. De slachtoffers zijn vaak onzichtbaar en ontoegankelijk, kunnen geen aangifte doen van deze misdaden en kunnen nergens terecht.²⁸⁵ Ten slotte registreert ACLED één kidnapping door AS.²⁸⁶

Enkele voorbeelden:

- Op 31 mei 2019 vermoorden AS-leden een medewerker van het United Nations Department of Safety and Security (UNDSS) in Galkayo.²⁸⁷

²⁸² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁸³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁸⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁸⁵ UN, 21/08/2019, [url](#)

²⁸⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁸⁷ UNSOM, 01/06/2019, [url](#)

- Op 29 juni 2019 doodt ISS een gemeenteambtenaar in de stad Bosaso.²⁸⁸
- Op 30 augustus 2019 doden gewapende leden van de clan van Omar Mahmud een man behorende tot de clan van de Saad. ACLED geeft geen verder details over deze gewelddaad.²⁸⁹
- Op 11 november 2019 wordt een belastingontvanger doodgeschoten in de havenstad Bosaso. ISS eist deze aanslag op.²⁹⁰
- Op 24 december 2019 eist AS de moord op een werknemer van Bosaso Port op. Hij werd doodgeschoten toen hij naar zijn werk vertrok.²⁹¹
- Op 4 februari 2020 beschieten onbekenden twee belastinginners. Een van hen komt om. Het motief voor deze moord is volgens de door ACLED geconsulteerde bron onduidelijk.²⁹²

Battles is de tweede belangrijkste categorie van gewelddadige incidenten, met 63 geregistreerde gewelddaden. De meerderheid van die incidenten (61) plaatst ACLED onder de subcategorie *armed clash*. Twee incidenten klasseert ACLED onder de subcategorie *government regains territory*. De gewelddaden geregistreerd onder deze categorie zijn onder meer wapenfeiten tussen Puntlandse veiligheidsdiensten enerzijds en ISS, AS, clanmilities en onbekende gewapende groepen anderzijds. ACLED registreert ook confrontaties tussen Darawish-soldaten onderling. De categorie *battles* bevat ook gerichte moordaanslagen op leden van veiligheidsdiensten door AS. ISS claimt ook enkele gerichte aanslagen. Inter- en intraclangeweld en geweld door onbekende gewapende groepen registreert ACLED eveneens in deze categorie. Alle in deze categorie verzamelde incidenten zijn gewelddaden met vuurwapens (schietpartijen of moorden). Bij enkele geregistreerde incidenten is er geen informatie over het soort geweld dat gebruikt werd.²⁹³

Enkele voorbeelden:

- Op 8 juni 2019 neemt AS de stad Af Urur in nadat de Puntlandse soldaten er hun basis hadden verlaten.²⁹⁴ Drie dagen later herovert de Darawish-strijdkracht dit stadje opnieuw zonder enig verzet vanwege AS. De islamistische militanten vluchten uit de regio. Op 18 november 2019 valt AS opnieuw het stadje aan maar ze worden door de aanwezige soldaten teruggedreven. Er vallen geen doden, volgens de door ACLED geraadpleegde bronnen.²⁹⁵
- In Bosaso trekt op 13 november 2019 een gewapende militie de stad in en vernielt er een checkpoint. Ze worden op hun pad gestopt door het leger en een andere gewapende groepering. Volgens informatie verzameld door ACLED komen één soldaat en twee militieleden om en raken vijf mensen gewond.²⁹⁶
- Op 9 december 2019 breekt een gewelddadig conflict uit tussen de clans van de Saad en de Dir in Tawfiq (regio Mudug). Waarschijnlijk gaat het hier om grondgeschillen, volgens gegevens geregistreerd door ACLED. Minsten 40 mensen komen om het leven en 50 raken gewond.²⁹⁷

²⁸⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁸⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁹⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁹¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁹² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁹³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁹⁴ Bloomberg via Somalia Standard, 08/06/2019, [url](#); Garowe Online, 09/06/2019, [url](#)

²⁹⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#); Goobjoog, 11/06/2019, [url](#); Intelligence Briefs, 12/06/2019, [url](#)

²⁹⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁹⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

- Op 15 december 2019 schiet AS een medewerker van het privéveiligingsbedrijf Saracen International dood.²⁹⁸
- Op 19 december lokken pro-ISS-elementen een groep Darawish-soldaten in Bosaso (regio Bari), in een hinderlaag, waarbij een van hen omkomt en een onbepaald aantal gewond raakt.²⁹⁹
- Op 17 april 2020 ontstaat een vuurgevecht tussen de Darawish-strijdkracht en een onbekende clanmilitie bij het algemeen ziekenhuis in Garowe. Hierdoor raken twee soldaten gewond.³⁰⁰

Voor de categorie *explosions/remote violence* registreert ACLED het minst aantal gewelddaden in Puntland tijdens de verslagperiode, namelijk 39. De meerderheid van deze gewelddaden (20) catalogeert ACLED onder de subcategorie *remote explosive/landmine/IED*. Zowel AS, ISS als onbekende gewapende groepen zijn verantwoordelijk voor dit type geweld. Ze gebruiken hiervoor autobommen (*under-vehicle improvised explosive device*, UVIED, en *vehicle bound improvised explosive device*, VBIED), *improvised explosive devices* (IED) en *radio controlled improvised explosive devices* (RCIED). Voor de subcategorie *grenade* registreert ACLED 9 granaataanvallen en voor de subcategorie *shelling/artillery/missile attack* 8 incidenten. AS en onbekende gewapende groepen zijn verantwoordelijk voor deze granaataanvallen en de mortieraanvallen op de Puntlandse veiligheidsdiensten.³⁰¹ ACLED registreert tot slot nog één luchtaanval (subcategorie *air/drone attack*) door US AFRICOM en één gewelddadig binnenvliegen binnen de subcategorie *suicide bomb*.

Enkele voorbeelden:

- Op 25 juni 2019 sterven een vrouw en vier soldaten door een bomexplosie in een theewinkel in het stadje Af-Urur. AS eist deze aanslag op.³⁰²
- Op 9 juli 2019 worden drie granaten op de residentie van de burgemeester gegooid in Bosaso. Volgens gegevens verzameld door ACLED is AS de vermoedelijke dader. Er raakt niemand gewond.³⁰³
- Op 29 januari 2020 vuurt AS drie mortieren af in de richting van de militaire basis van de PMPF in Balli-Khadar (Bosaso, regio Bari). De mortieren maken geen slachtoffers.³⁰⁴
- Op 16 maart 2020 ontploft een bom (UVIED), vermoedelijk door ISS geplaatst, onder de auto van een zakenman in de buurt van het Safari Hotel in het centrum van de stad Bosaso. De door ACLED geraadpleegde bronnen melden geen slachtoffers.³⁰⁵
- AS voert een zelfmoordaanslag uit op een politiestation in Garowe op 29 maart 2020. De gouverneur van de regio Nugaal, Abdisalan Hassan Hersi, en de voormalige regionale politiechef Farah Galangoli sterven door de opgelopen verwondingen.³⁰⁶ Volgens de onlinekrant Garowe online raakt een soldaat ook ernstig gewond door dit geweld.³⁰⁷

²⁹⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

²⁹⁹ UN Security Council, 13/02/2020, p. 4, [url](#)

³⁰⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³⁰¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³⁰² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³⁰³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³⁰⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³⁰⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

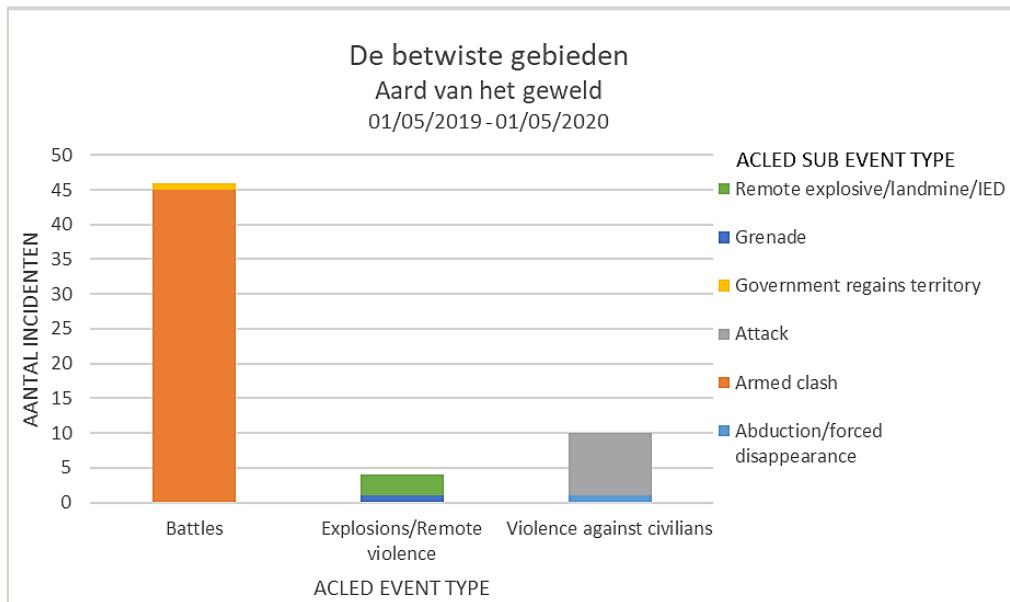
³⁰⁶ Intelligence Briefs (Goldberg), 30/03/2020, [url](#); Garda World, 30/03/2020, [url](#); Anadolu Agency (AA), 31/03/2020, [url](#)

³⁰⁷ Garowe Online, 29/03/2020, [url](#)

- Op 5 april 2020 wordt een Puntlandse ambtenaar verwond wanneer een bom onder zijn auto ontploft in de buurt van een politiekantoor in Noord-Galkayo. De daders zijn niet gekend, volgens informatie verzameld door ACLED.³⁰⁸

Een analyse van de door ACLED geregistreerde incidenten geeft aan dat er twee hoofdtypen van geweld zijn in Puntland: gerichte moorden met vuurwapens (schietpartijen of moorden met een vuurwapen) en geweld door middel van explosieven, granaten of mortieren. Het geweld met vuurwapens is toe te schrijven aan de veiligheidsdiensten, de terreurgroepen, clanmilities en onbekende gewapende groepen. De terreurgroepen of onbekende gewapende groepen gebruiken explosieven en lanceren granaten en mortieren.³⁰⁹

4.2.3. De betwiste gebieden

Grafiek 6: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020³¹⁰

De meeste incidenten (46) vallen in de betwiste gebieden onder de ACLED-categorie *battles*. De meerderheid van deze gewelddaden zijn geregistreerd onder de subcategorie *armed clash*, namelijk 45. Eén geregistreerd incident staat opgetekend onder de subcategorie *government regains territory* en betreft een incident waarbij regeringstroepen AS verdrijven uit het dorp Bad Weyn (regio Sool). Het geweld in de ACLED-categorie *battles* betreft onder meer grondoffensieven vanwege de Somalilandse of de Puntlandse veiligheidsdiensten. ACLED registreert ook gewelddadige incidenten tussen de verschillende clanmilities, en voorts ook gewelddadige confrontaties tussen de milities trouw aan kolonel Aare of de Sool Sanaag Cayn-gezinde militie enerzijds en de veiligheidsdiensten anderzijds. ACLED tekent één incident op waarbij AS betrokken is. Bij het geweld in deze ACLED-

³⁰⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³⁰⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³¹⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

categorie worden voornamelijk vuurwapens gebruikt maar ook zware artillerie, mortieren en granaten.³¹¹

Enkele voorbeelden:

- Op 27 juni 2019 sterven minstens twee soldaten wanneer het Somalilandse leger in een gevecht verwikkeld raakt met de milities van kolonel Arre in Karin Biyood (Sanaag).³¹²
- AS-strijders nemen op 17 november 2019 Gacan Maroodi in het district Yubbe (Sanaag) in, volgens enkele bronnen. Volgens AS slaan de aanwezig Somalilandse strijdkrachten op de vlucht.³¹³
- Gevechten breken uit op 26 november 2019 tussen AS en de militie van de Warsangeli in Laas Qoraay. De clanmilitie wil AS uit de regio verdrijven en wil de ontginding van diamanten door de terreurgroep in het gebied een halt toeroepen.³¹⁴ Volgens de Somaliland Standard vindt dit conflict plaats tussen twee verschillende clanmilicies, maar met hetzelfde motief.³¹⁵
- Op 26 februari 2020 breekt er een gewapend conflict uit tussen de Somalilandse en Puntlandse troepen in Hadaftimo (Sanaag) over de controle van het district Las Khorey. Het aantal dodelijke slachtoffers is niet bekend. De bron, geraadpleegd door ACLED, stelt dat er soldaten sneuvelen bij beide partijen.³¹⁶
- Op 18 april 2020 breken gevechten uit tussen de milities van de clan van de Habar Yoonis en de Warsangeli in de buurt van de stad Fadhi Gaab (Sanaag). Er vallen twee doden.³¹⁷

ACLED registreert 10 incidenten onder de categorie *violence against civilians*. Dit soort geweld komt qua frequentie op de tweede plaats. De meerderheid (9) van het aantal incidenten behoort volgens ACLED tot de subcategorie *attack*. Eén incident catalogeert ACLED onder de subcategorie *abduction/forced disappearance*. Hierbij kidnap de clanmilitie van de Warsangeli in april 2020 leden van de Muse Ismael (de clan van de Habar Yonis). De incidenten in deze categorie betreffen clangeweld en geweld door veiligheidsdiensten. Voor sommige geregistreerde incidenten zijn motief of dader(s) niet gekend. Alle door ACLED in deze categorie verzamelde incidenten zijn gewelddaden met vuurwapens (schietpartijen of moorden met een vuurwapen). Bij enkele geregistreerde incidenten is er geen informatie over het soort geweld dat gebruikt werd.³¹⁸

Enkele voorbeelden:

- Op 15 juni 2019 vermoordt een Somalilandse agent in Ceerigaabo (Sanaag) een man van de clan van de Dhulbahante om onbekende redenen.³¹⁹

³¹¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³¹² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³¹³ Goobjoog, 17/11/2019, [url](#) [geraadpleegd op 02/06/2020]; FDD's Long War Journal (Weiss C.), 18/11/2019, [url](#); VOA, 17/11/2019, [url](#)

³¹⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³¹⁵ Somaliland Standard, 26/11/2019, [url](#)

³¹⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³¹⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³¹⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³¹⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

- De militie van de clan van de Saad (Habar Gedir) dringt de stad Ceel Afweyn (Sanaag) binnen op 12 augustus 2019. Daar schieten ze vier burgers van de clan van de Basanbuur (Habar Jeclo) dood.³²⁰
- Op 26 april 2020 schieten onbekenden een prominente zakenman doodt in de stad Ceerigaabo (Sanaag) in de context van een clandispuut. De dader vlucht.³²¹

Voor de categorie *explosions/remote violence* registreert ACLED het minst aantal gewelddaden in de betwiste gebieden tijdens de verslagperiode, namelijk 4. De meerderheid van deze gewelddaden (3) catalogeert ACLED onder de subcategorie *remote explosive/landmine/IED*. Eén incident registreert ACLED onder de subcategorie *grenade*. Onbekende gewapende groepen zijn verantwoordelijk voor dit type geweld. ACLED registreert gewelddaden met IED's, granaten en een ontploffing van een blindganger.³²²

Enkele voorbeelden:

- Eind mei 2019 raken in Las Anod (Sool) kinderen gewond wanneer een blindganger ontploft.³²³
- Op 29 oktober 2019 gooien onbekenden een granaat op een politiekantoor in Las Anod (Sool). Eén agent raakt hierbij gewond.³²⁴
- Op 2 maart 2020 sterft de voorzitter van de rechtbank van de regio Sool door een VBIED-aanval in Las Anod (Sool). Over de dader(s) en het motief heeft ACLED geen informatie.³²⁵

Een analyse van de door ACLED geregistreerde incidenten geeft aan dat er voornamelijk (gericht) geweld door middel van vuurwapens is, dit door alle gewapende partijen. In mindere mate registreert ACLED in dit gebied geweld door explosieven, granaten of luchtaanvallen.³²⁶

5. Doelwitten van het geweld

Diverse bronnen stellen dat betrouwbare statistieken over burgerslachtoffers in Somalië niet beschikbaar zijn.³²⁷

Wat de specifieke doelwitten van het geweld in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden betreft, gebruikt Cedoca de gegevens die ACLED onderbrengt in de categorieën *battles*, *violence against civilians* en *explosions/remote violence*. Bij deze incidenten kunnen burgerdoden als *collateral damage* vallen (*battles*), zijn burgers zelf het doelwit (*violence against civilians*) of kunnen ze doelbewust of als omstaander het slachtoffer worden van het geweld (*explosions/remote violence*).³²⁸

³²⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³²¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³²² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³²³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³²⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³²⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

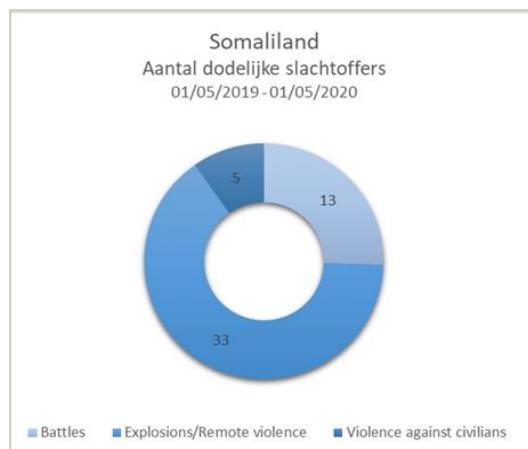
³²⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³²⁷ UNHCR, 01/2014, [url](#); AI, 22/02/2017, [url](#); ACAPS, 29/11/2019, [url](#)

³²⁸ Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, 18/03/2019, p. 63, [url](#); ACLED, 12/2017, [url](#)

Het aantal dodelijke slachtoffers registreert ACLED in de kolom *fatalities* en omvat zowel burgerdoden als veiligheidspersoneel of militieleden. Gewonden worden niet geregistreerd. ACLED maakt aan tot grote voorzichtigheid bij het gebruik van cijfers omtrent het aantal doden uit zijn eigen of enige andere databank.³²⁹ Zelf kan ACLED informatie over het aantal dodelijke slachtoffers niet verifiëren. De organisatie wijst erop dat van alle conflictdata, cijfers over dodelijke slachtoffers het meest voorgenomen en het minst accuraat zijn. Dergelijke informatie is gevoelig voor manipulatie door gewapende groepen en soms ook door de media, wat kan leiden tot overdrijvingen of onderrapportage. ACLED benadrukt dat de cijfers als "gerapporteerde" aantallen beschouwd moeten worden. Verder licht de organisatie toe dat de in de databank ingevoerde aantallen schattingen zijn.³³⁰ Meer informatie over de werkwijze van ACLED bij het invoeren van cijfers over het aantal dodelijke slachtoffers is terug te vinden in een nota van Cedoca.³³¹ De ACLED-gegevens worden hieronder weergegeven per gebied.

5.1. Data

Grafiek 7:Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020

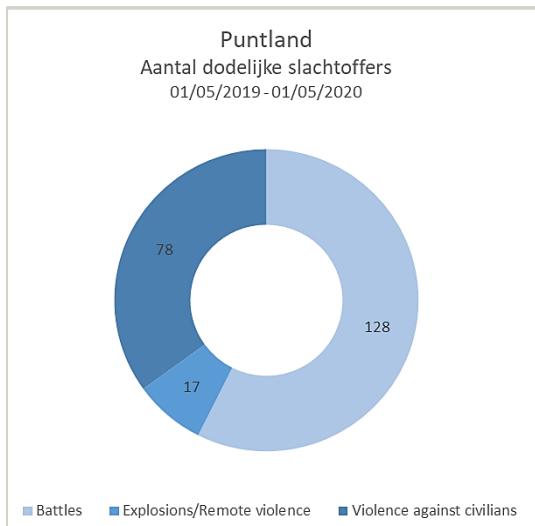
Voor de periode van 1 mei 2019 tot 1 mei 2020 noteert ACLED 51 dodelijke slachtoffers in Somaliland. Hiervan komen er 13 om bij incidenten binnen de categorie *battles*, 33 bij *explosions/remote violence* en 5 bij *violence against civilians*.³³²

³²⁹ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

³³⁰ ACLED, 10/04/2019, p.31, [url](#)

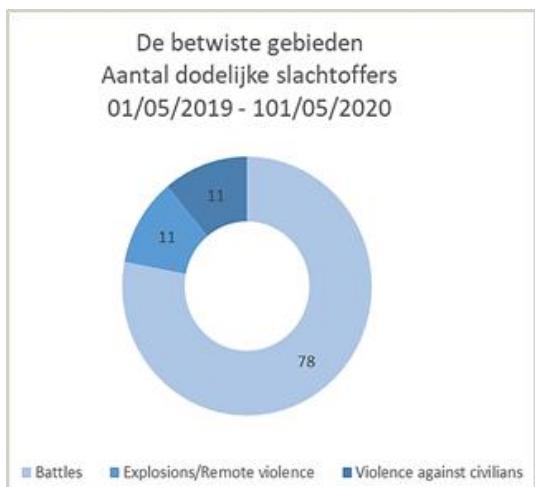
³³¹ CGVS / CGRA - Cedoca, 21/05/2019, [url](#)

³³² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

Grafiek 8: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020

Voor de periode van 1 mei 2019 tot 1 mei 2020 noteert ACLED 223 dodelijke slachtoffers in Puntland. Hiervan komen er 128 om bij incidenten binnen de categorie *battles*, 17 bij *explosions/remote violence* en 78 bij *violence against civilians*.³³³

Grafiek 9: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020

Voor de periode van 1 mei 2019 tot 1 mei 2020 noteert ACLED 100 dodelijke slachtoffers in de betwiste gebieden. Hiervan komen er 78 om bij incidenten binnen de categorie *battles*, 11 bij *explosions/remote violence* en 11 bij *violence against civilians*.³³⁴

5.2. Analyse

In Somalië is er sprake van niet aflatende cycli van dodelijk geweld, volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken. Burgers worden in het land geconfronteerd met ernstig geweld, waaronder gerichte en willekeurige moorden en seksueel geweld.³³⁵ Conflicten waarbij de regering,

³³³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³³⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³³⁵ Ministerie van Binnenlandse Zaken (Nederland), 31/03/2020, p. 37, [url](#)

milities, AMISOM en AS betrokken zijn, hebben geleid tot de dood, verwonding en ontheemding van burgers in de loop van 2019. Het clangeweld gaat gepaard met wraakacties en aanvallen op burgerlijke nederzettingen, volgens USDOS. Ook geweld tussen AS en clanmilities leidt in Puntland tot burgerdoden.³³⁶ Andere burgerslachtoffers vallen door kruisvuur tijdens interclangeweld, volgens het jaaroverzicht van 2019 van AI.³³⁷

De secretaris-generaal van de VN stelt dat het aantal aanvallen van AS en ISS gericht tegen burgers in Somalië eind 2019 verminderde: van in totaal 71 in oktober 2019, 55 in november 2019 tot 61 in december 2019.³³⁸

Het merendeel van de aanslagen door AS is, volgens het Nederlandse ministerie voor Buitenlandse Zaken gericht tegen politici, overheidsfunctionarissen, het regeringsleger en AMISOM, maar burgers zijn vaak het slachtoffer. Aanslagen vinden vooral plaats in Mogadishu en de aangrenzende regio Lower Shabelle, maar ook in Jubaland en Puntland. Burgers worden gedood als represaille tegen aanslagen door AS, volgens het Nederlands ministerie voor Buitenlandse Zaken. De bron is niet duidelijk of dit ook in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden het geval is.³³⁹

Volgens verschillende ngo's vallen er ook burgerdoden door luchtaanvallen door US AFRICOM op terreurdelen. ³⁴⁰ In april 2020 geeft US AFRICOM de dood van twee burgers toe tijdens een actie in februari 2019.³⁴¹ US AFRICOM brengt vanaf april 2020 ieder kwartaal een *Civilian Casualty Report* uit met daarin een beoordeling van de burgerdoden door hun acties. AI juicht deze stap naar meer transparantie toe.³⁴²

Tijdens de verslagperiode registreert ACLED onder de categorie *violence against civilians* in totaal 98 incidenten in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden die aan 94 burgers het leven kosten.³⁴³ Hiervan vallen de meeste burgerdoden door geweld door onbekende gewapende groepen (39). Het geweld door toedoen van clanmilities is verantwoordelijk voor 36 dodelijke burgerslachtoffers. De terreurgroepen AS en ISS zijn respectievelijk verantwoordelijk voor 7 en 5 geregistreerde burgerslachtoffers, de veiligheidsdiensten voor 7.³⁴⁴ De meeste burgerdoden, geregistreerd onder de categorie *violence against civilians* vallen in de federale lidstaat Puntland (zie grafiek 9).³⁴⁵

³³⁶ USDOS, 03/2020, [url](#)

³³⁷ AI, 08/04/2020, [url](#)

³³⁸ US Security Council, 13/02/2020, p. 4, [url](#)

³³⁹ Ministerie van Binnenlandse Zaken (Nederland), 31/03/2020, p. 37, [url](#)

³⁴⁰ The Bureau of Investigative Journalism, 2020, [url](#); AI, 27/04/2020, [url](#)

³⁴¹ BBC, 27/04/2020, [url](#); US AFRICOM, 27/04/2020, [url](#); Al Jazeera, 27/04/2020, [url](#)

³⁴² AI, 27/04/2020, [url](#)

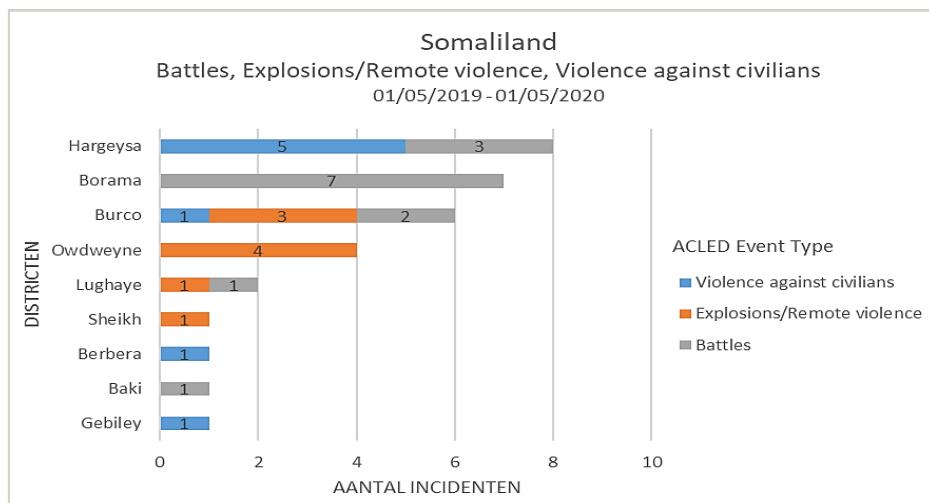
³⁴³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³⁴⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³⁴⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

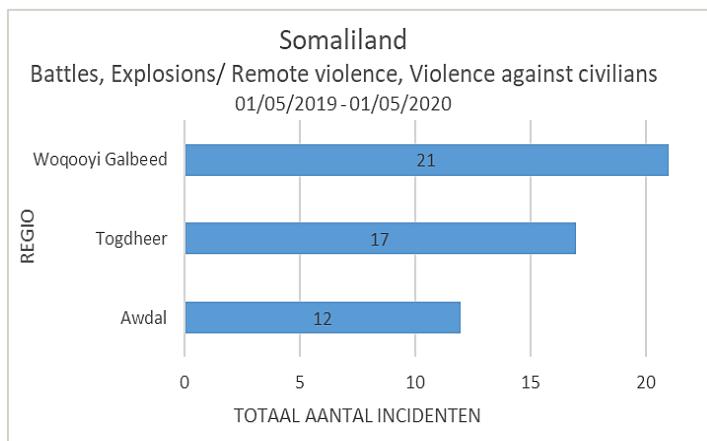
6. Geografische verdeling

6.1. Somaliland

Grafiek 10: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020

Zoals bovenstaande grafiek toont, registreert ACLED tussen de 6 en de 8 incidenten in de districten Hargeisa (regio Woqooyi Galbeed), Borama (regio Awdal) en Burco (regio Togdheer). In de overige districten gaat het om één tot vier gewelddaden.³⁴⁶

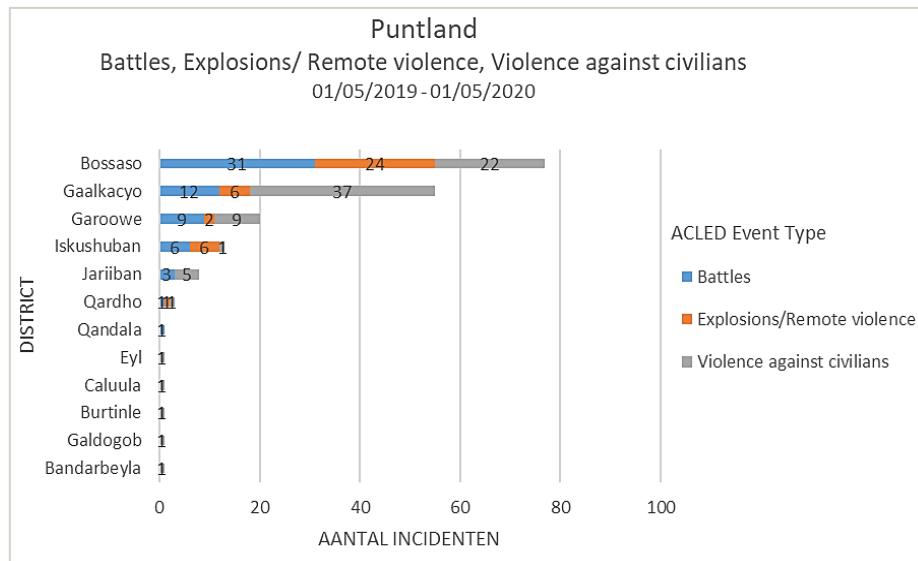
Grafiek 11: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020

Grafiek 11 geeft een overzicht van het totaal aantal incidenten per regio in Somaliland. Tijdens de verslagperiode registreert ACLED de meeste gewelddaden voor Somaliland in de regio Woqooyi Galbeed.³⁴⁷

³⁴⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

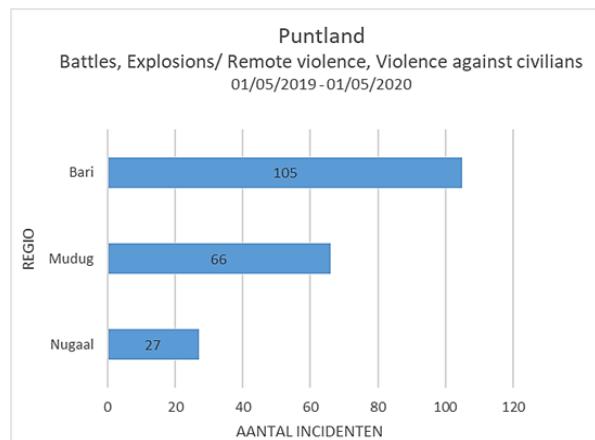
³⁴⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

6.2. Puntland

Grafiek 12: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020³⁴⁸

Volgens de bovenstaande grafiek, zijn de districten Bosaso (regio Bari), Galkayo (regio Mudug) en Garowe (regio Nugaal) het zwaarst getroffen door het geweld met respectievelijk 77, 55 en 20 gewelddaden. In de overige districten vinden één tot dertien incidenten plaats tijdens de verslagperiode.³⁴⁹

Grafiek 13 geeft een overzicht van het totaal aantal incidenten per regio in Puntland. Tijdens de verslagperiode registreert ACLED de meeste gewelddaden voor Puntland in de regio Bari.³⁵⁰

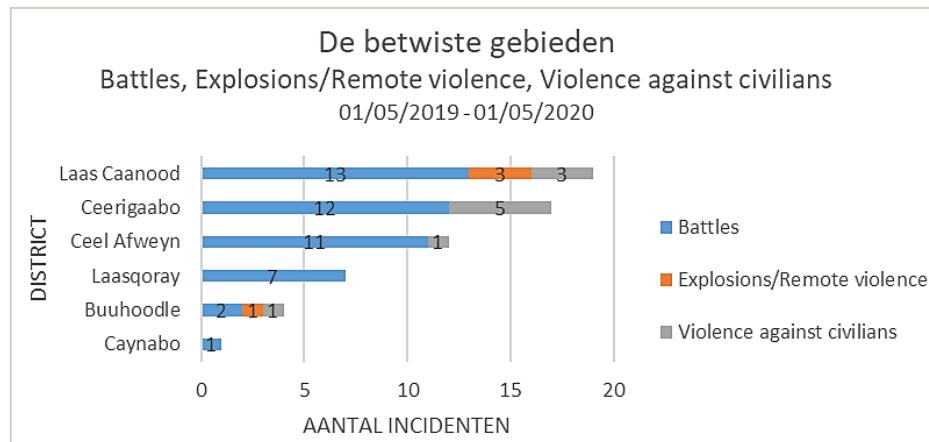
Grafiek 13: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020

³⁴⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³⁴⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

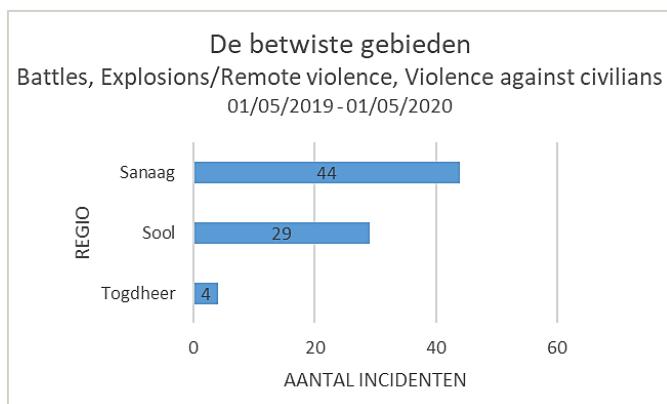
³⁵⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

6.3. De betwiste gebieden

Grafiek 14: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020³⁵¹

Bovenstaande grafiek toont dat ACLED in de betwiste gebieden de meeste incidenten registreert in de districten Las Anod (regio Sool), Ceerigaabo (regio Sanaag) en Ceel Afweyn (regio Sanaag) met respectievelijk negentien, zeventien en twaalf incidenten. Naast deze top drie noteert ACLED voor de overige districten tussen de één en zeven incidenten.³⁵²

Grafiek 15: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/05/2019 – 01/05/2020

Grafiek 15 geeft een overzicht van het totaal aantal incidenten per regio in de betwiste gebieden. Tijdens de verslagperiode registreert ACLED de meeste gewelddaden in de noordelijke regio Sanaag.³⁵³

³⁵¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

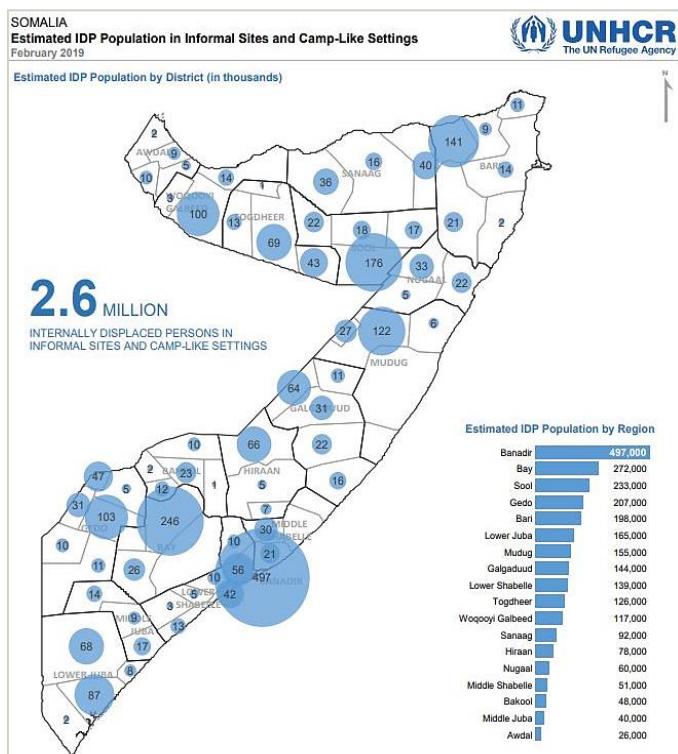
³⁵² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

³⁵³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 16/05/2020, [url](#)

7. Verplaatsingen van de bevolking

7.1. Ontheemden

Het aantal ontheemden in Somalië wordt op 2.6 miljoen geschat. De secretaris-generaal van de VN noemt in oktober 2019 de ontheemde populatie een van de meest kwetsbare groepen in Somalië die voortdurend geconfronteerd worden met ernstige risico's van marginalisatie, gedwongen uitzetting en uitsluiting.³⁵⁴ Het aanhoudende conflict en de klimaatgerelateerde problemen (zowel de droogte als de overstromingen) zijn de voornaamste oorzaken van deze interne migratie.³⁵⁵ De VN-secretaris-generaal merkt in een rapport van november 2019 op dat de humanitaire situatie fragiel blijft door de impact van de klimaatschommelingen. De volatiele veiligheidssituatie in Somalië, hindert het bieden van hulp door humanitaire organisaties.³⁵⁶

Kaart 3: Aantal geschatte IDP's per regio, februari 2019

Kaart 3 van UNHCR toont de regionale verspreiding van IDP's in onder meer Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden in februari 2019.³⁵⁷

In Somaliland bevinden zich in februari 2019 naar schatting 269.000 ontheemden, de meesten in het district Hargeisa (regio Woqooyi Galbeed). In Puntland zijn er 413.000 ontheemden waarvan de meerderheid in het district Bosaso (regio Bari). In de betwiste gebieden zijn er in totaal ongeveer 325.000 IDP's met het hoogste aantal in het district Las Anod (regio Sool).³⁵⁸

Volgens UNHCR zijn er in 2019 minder ontheemden in Somalië dan in 2017 of 2018.³⁵⁹ Somaliland en Puntland werken samen met UNHCR en IOM om de ontheemden te helpen.³⁶⁰

³⁵⁴ UN Security Council, 07/10/2019, p. 4, [url](#)

³⁵⁵ USAID, 29/04/2020, p. 4, [url](#); UNHCR, 30/03/2020, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken (Nederland), 03/2020, p. 58, [url](#)

³⁵⁶ UN Security Council, 07/10/2019, pp. 3-4, 6, [url](#)

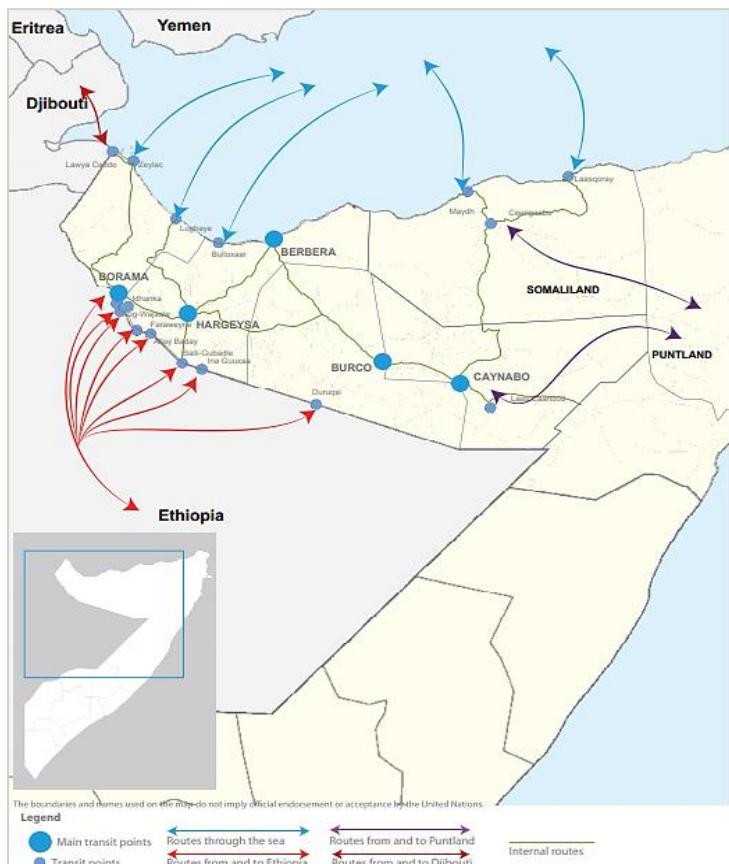
³⁵⁷ UNHCR, 12/07/2019, [url](#)

³⁵⁸ UNHCR, 12/07/2019, [url](#)

³⁵⁹ USDOS, 11/03/2020, [url](#)

³⁶⁰ USDOS, 11/03/2020, [url](#)

7.2. Tahriib

Kaart 4: De *Tahriib*-routes, 2019

Ondanks het conflict en de kritieke humanitaire situatie in Jemen blijven migranten en vluchtelingen uit Berbera in Somaliland en Bosaso in Puntland via de Golf van Aden naar Jemen en verder naar Saoedi-Arabië, andere Golfstaten en het Midden-Oosten trekken. De meerderheid van de mensen die Jemen proberen te bereiken komt uit Ethiopië. Vroeger verkozen dezen dit via Djibouti te doen. Volgens de niet-gouvernementele koepelorganisatie ACAPS is het vertrek uit Somalië naar Jemen de afgelopen jaren de voorkeursroute. Deze route ziet ook een vluchtelingsbeweging van oorlogsvluchtelingen uit Jemen naar de Hoorn van Afrika. Volgens ACAPS gaat het hier over een

Naast ontheemding is er een migratiestroom, de zogenaamde *tahriib* (afgeleid van het Arabisch voor smokkelen) uit Somaliland, Puntland, de Ethiopische regio Ogaden en Zuid-Centraal-Somalië naar Europa en in mindere mate het Arabische schiereiland.³⁶¹ *Tahriib* is een fenomeen van jongeren. De meeste migranten zijn tussen de 18 en 21 jaar oud, een minderheid zijn kinderen.³⁶²

Door haar illegale en clandestiene aard is de omvang van dit fenomeen moeilijk te meten. Er bestaat een brede waaier aan schattingen: tussen de 50 en 700 Somaliërs ondernemen deze reis elke maand vanuit Somaliland.³⁶³ Verschillende bronnen stellen dat nagenoeg iedere familie in de regio getroffen is.³⁶⁴ Een onderzoek door UNICEF van 2019 stelt dat het fenomeen nu minder voorkomt.³⁶⁵ Kaart 4 illustreert de verschillende routes van deze migratie.³⁶⁶

³⁶¹ Horizon Institute, 03/2020, p. ii, [url](#); UNICEF, 28/06/2019, pp. 20-24, [url](#); BFA, SEM via ecoi.net, 08/03/2019, p. 10, [url](#)

³⁶² UNICEF, 28/06/2019, p. 23, [url](#)

³⁶³ UNICEF, 28/06/2019, p. 20, [url](#)

³⁶⁴ BFA, SEM via ecoi.net, 08/03/2019, pp. 10-11, [url](#); UNICEF, 28/06/2019, p. 21, [url](#)

³⁶⁵ UNICEF, 28/06/2019, p. 21, [url](#)

³⁶⁶ UNICEF, 28/06/2019, p. 22, [url](#)

vluchtelingenbeweging van jaarlijks meer dan 1000 mensen vanuit Jemen naar Somalië, over de Golf van Aden.³⁶⁷

7.3. Coronavirus: impact mobiliteit

Midden maart 2020 worden de eerste gevallen van het coronavirus gemeld in Somalië.³⁶⁸ De maatregelen in het kader van de coronapandemie beïnvloeden de mobiliteit van de Somalische bevolking. Puntland stelt vanaf 30 maart 2020 een avondklok in. Luchthavens en landsgrenzen worden gesloten voor personenverkeer.³⁶⁹ Eind april 2020 is één op twaalf luchthavens open, zijn zeven van de acht havens open en vier van de 21 grensposten.³⁷⁰ Door het sluiten van de grenzen is in april 2020 het totaal aantal grensoverschrijdingen met 59 % verminderd ten opzichte van de maand ervoor, aldus IOM.³⁷¹

Het sluiten van de grenzen en de verhoogde controles verhinderen asielzoekers, vluchtelingen en migranten om de grens over te steken wanneer ze proberen te ontsnappen aan gevaarlijke situaties.³⁷² De *assisted voluntary returns* van Somalische vluchtelingen vanuit Jemen zijn opgeschort omdat de havens aan de Somalische kust gesloten zijn. Dit kan het aantal spontane terugkeerders doen toenemen, volgen IOM. Ook kwetsbare Ethiopische vluchtelingen die terug willen keren naar huis, zijn nu gestrand in Somalië.³⁷³

Bij de IDP's is er een uitzonderlijk groot risico op een brede verspreiding van het virus, volgens UNHCR. Somalië heeft bovendien een uiterst beperkte capaciteit om de verspreiding te voorkomen. Ontheemden leven in overbevolkte locaties met slechte hygiënische omstandigheden. Door hun lage economische status hebben ontheemden een beperkte toegang, of geen toegang, tot gezondheidszorg. Velen hebben ook een gebrek aan drinkwater en sanitaire voorzieningen.³⁷⁴ Eind april 2020 zijn er officieel zes coronabesmettingen in Somaliland en één in Puntland gemeld.³⁷⁵

De door UNHCR geleide Protection Cluster heeft gepleit voor een onmiddellijk moratorium op uitzettingen van IDPs' in het kader van de coronapandemie.³⁷⁶

7.4. Cijfers

Door middel van een *internal displacement dataset* die maandelijks geüpdateert wordt, volgt het UNHCR Protection and Return Monitoring Network (PRMN) de ontheeming op. In het kader van deze COI Focus worden de gegevens gebruikt van mei 2019 tot en met maart 2020. Gegevens over de ontheeming in de regio na maart 2020 waren niet beschikbaar ten tijde van de redactie van deze COI Focus.³⁷⁷

³⁶⁷ ACAPS, 10/05/2019, [url](#)

³⁶⁸ READO via Reliefweb, 07/04/2020, [url](#)

³⁶⁹ IOM, 04/2020, [url](#); USAID, 29/04/2020, p. 2, [url](#); Garowe Online, 30/03/2020,

³⁷⁰ IOM, 04/2020, [url](#) [url](#)

³⁷¹ IOM, 04/2020, p. 1, [url](#)

³⁷² IOM, 03/04/2020, p. 3, [url](#); Mixed Migration, 04/2020, p. 5, [url](#)

³⁷³ IOM, 04/2020, [url](#)

³⁷⁴ OCHA, 03/04/2020, [url](#); UNHCR, 03/2020, [url](#)

³⁷⁵ Africa News, 26/04/2020, [url](#)

³⁷⁶ UNHCR, 03/2020, [url](#)

³⁷⁷ UNHCR, 03/2020, [url](#)

7.4.1. Somaliland

Volgens cijfers van UNHCR, voor de periode van mei 2019 tot april 2020, raken 19.600 inwoners ontheemd in de regio's Awdal, Woqooyi Galbeed en Toghdeer. Droogte en overstromingen jagen het merendeel op de vlucht. Deze ontheemden zoeken bijna allen hun toevlucht in eigen regio.³⁷⁸

Tussen 2014 en februari 2020 keren via het *voluntary repatriation*-programma van UNHCR 20 Somaliërs terug uit Kenya. In kader van het *spontaneous assisted returnees* (SAR)-programma van UNHCR keren tijdens dezelfde periode 652 Somaliërs terug uit Jemen. In totaal zijn er nog 233 terugkeerders uit andere gebieden. De terugkeerders vestigen zich hoofdzakelijk in de regio Woqooyi Galbeed.³⁷⁹

7.4.2. Puntland

Cijfergegevens van UNHCR wijzen uit dat, voor de periode van mei 2019 tot april 2020, 28.700 inwoners ontheemd raken in de regio's Bari, Nugaal en Mudug en dit voornamelijk door de droogte en de veiligheidssituatie. Het merendeel van deze ontheemden zoeken hun toevlucht in de Puntlandse regio's. Een minderheid vlucht naar Somaliland of naar de regio's Galgaduud, Banadir of Hiraan in Centraal- en Zuid-Somalië.³⁸⁰

In het kader van het *voluntary repatriation*-programma keren 35 Somaliërs terug uit Kenia tussen 2014 en februari 2020. In kader van het SAR-programma keren tijdens diezelfde periode 233 Somaliërs terug uit Jemen. In totaal zijn er nog 56 terugkeerders uit andere gebieden. De terugkeerders vestigen zich hoofdzakelijk in de regio Bari.³⁸¹

7.4.3. De betwiste gebieden

De cijfers van UNHCR tonen dat, van mei 2019 tot april 2020, ongeveer 28.000 inwoners ontheemd raken in de regio's Sanaag en Sool, voornamelijk door de droogte en de veiligheidssituatie. Het merendeel van deze ontheemden zoeken hun toevlucht in de eigen regio. Sommigen vluchten naar de naburige regio's Sool, Sanaag, Bari, Woqooyi Galbeed en Toghdeer.³⁸²

In het kader van het SAR-programma keren 27 Somaliërs terug uit Jemen tussen 2014 en februari 2020. De meerderheid van de terugkeerders vestigen zich in de regio Sool.³⁸³

7.5. Terugkeer en hervestiging vanuit Centraal- en Zuid-Somalië

Het UK Home Office geeft in januari 2019 aan dat hervestiging vanuit andere Somalische regio's naar Somaliland of Puntland enkel voor voormalige inwoners van de regio en/of leden van plaatselijke clans of minderheidsgroepen een werkbare optie is.³⁸⁴ Ook een in maart 2019 door de Canadese asiel- en migratiediensten gecontacteerde journalist en schrijver uit de Hoorn van Afrika stelt dat teruggekeerde vluchtelingen en/of asielzoekers uit Somalië over het algemeen niet getolereerd

³⁷⁸ UNHCR, , 03/2020, [url](#)

³⁷⁹ UNHCR via Reliefweb, 30/03/2020, [url](#)

³⁸⁰ UNHCR, 03/2020, [url](#)

³⁸¹ UNHCR via Reliefweb, 30/03/2020, [url](#)

³⁸² UNHCR, 03/2020, [url](#)

³⁸³ UNHCR via Reliefweb, 30/03/2020, [url](#)

³⁸⁴ UK Home Office via ecoi.net, 01/2019, p. 12, [url](#)

worden in Somaliland, tenzij dezen oorspronkelijk van Somaliland afkomstig zijn of tot de plaatselijke clans behoren.³⁸⁵ In februari 2019 winnen diezelfde Canadese diensten informatie in bij een onderzoeker van een niet nader genoemde denktank gevestigd in de Hoorn van Afrika. Deze geeft aan dat clangerelateerde politieke spanningen in Somaliland ervoor zorgen dat (voormalige) inwoners van Centraal- en Zuid-Somalië er slecht bejegend worden. Dezelfde bron stelt dat vluchtelingen en IDP's in Somaliland vaak als handarbeiders tewerkgesteld zijn. Omdat de plaatselijke bevolking vreest dat dezen de bevolkingssamenstelling van Somaliland wijzigen, worden ze met de vinger gewezen en gestigmatisseerd.³⁸⁶

³⁸⁵ IRB via ecoi.net, 19/03/2019, [url](#)

³⁸⁶ IRB via ecoi.net, 19/03/2019, [url](#)

Samenvatting

Verschillende bronnen stellen dat de zelfverklaarde republiek Somaliland en de federale lidstaat Puntland een relatieve vrede en stabiliteit kennen. Zowel Somaliland als Puntland hebben niet de volledige controle over hun territorium. In de betwiste gebieden, met de name de regio's Sool, Sanaag en het district Buuhoodle, komt het hierdoor soms tot een grensconflict tussen de Somalilandse veiligheidsdiensten en deze van Puntland.

Er bestaan geen officiële statistieken over de geweldincidenten in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden. Tussen 1 mei 2019 en 1 mei 2020 telt ACLED 31 veiligheidsincidenten in Somaliland, 182 in Puntland en 60 in de betwiste gebieden.

Verschillende bronnen geven aan dat de veiligheidssituatie in Somaliland relatief stabiel is, op het grensgebied met Puntland na. ACLED registreert voornamelijk schietincidenten tussen de Somalische veiligheidsdiensten en clanmilities enerzijds en tussen clanmilities onderling anderzijds. De meeste incidenten vinden plaats in het district Hargeisa in de regio Woqooyi Galbeed.

De betrekkingen tussen Puntland en Somaliland zijn stabiel afgezien van de concurrerende belangen in de betwiste gebieden. De politieke impasse tussen de lidstaat Puntland en de federale regering duurt voort ondanks inspanningen van de internationale gemeenschap om de verschillende partijen rond de tafel te krijgen. Het geweld tegen burgers domineert in Puntland, volgens gegevens verzameld door ACLED. De daders van dit geweld zijn voornamelijk onbekende gewapende groepen en clans. In minder mate zijn de terreurgroepen en de politie verantwoordelijk. Het gaat om gerichte aanslagen op overheids- en veiligheidspersoneel, zakenlui of leden van een rivaliserende clan. Daarnaast registreert ACLED ook wapenfeiten tussen Puntlandse veiligheidsdiensten enerzijds en ISS, AS, clanmilities en onbekende gewapende groepen anderzijds.

AS en ISS zijn actief in deze lidstaat en voeren gerichte moordaanslagen uit, soms met explosieven. Ook personen beide terreurgroepen zakenlui en handelaren af. Tijdens de verslagperiode is de activiteit van ISS afgangen ten gevolge van de Amerikaanse luchtaanvallen op ISS-doelwitten, druk van AS en militaire operaties tegen deze terreurgroep. Er zijn aanwijzingen dat de aanwezigheid van AS is toegenomen in het Galgala-gebergte. Gedurende de verslagperiode voert AS geen aanslagen uit met een hoog aantal dodelijke slachtoffers in Puntland. Het geweld in Puntland concentreert zich in de steden Bosaso en Galkayo.

In de betwiste gebieden escaleren spanningen tot gewelddadige maar eerder kleinschalige confrontaties, vooral in de regio Sanaag. De troepen van Somaliland en Puntland bevinden zich in een *standoff*. De meeste incidenten, door ACLED beschouwd als *battles*, zijn grondoffensieven tussen de Somalilandse of Puntlandse veiligheidsdiensten, gewelddadige incidenten tussen de verschillende clanmilities en confrontaties tussen de milities en de veiligheidsdiensten.

In Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden is er voornamelijk geweld met vuurwapens en vinden er in mindere mate grondoffensieven, aanslagen met explosieven en luchtaanvallen plaats. Bij dit geweld kunnen burgerdoden als *collateral damage* vallen of zijn burgers zelf het doelwit.

Officiële cijfers over het aantal burgerslachtoffers door geweld in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden zijn niet beschikbaar. Tijdens de verslagperiode registreert ACLED in Somaliland 8 incidenten als *violence against civilians* met 5 burgerdoden, in Puntland 80 incidenten met 78 burgerdoden en in de betwiste gebieden 10 incidenten met 11 dodelijke burgerslachtoffers.

Voor de periode van mei 2019 tot april 2020 raken in Somaliland raken 19.600 mensen ontheemd voornamelijk door de klimaatschommelingen (droogte, overstromingen). Puntland telt 28.700 nieuwe IDP's, voornamelijk door de droogte en de veiligheidssituatie. In de betwiste gebieden ontvluchten 28.000 mensen hun woonst. De meeste IDP's zoeken hun toevlucht in eigen regio. Hoewel de omvang van het fenomeen moeilijk te meten is, zou het aantal jongeren die via de *tahriib* het noorden van Somalië proberen te ontvluchten, zijn gedaald. Hervestiging vanuit andere Somalische regio's naar Somaliland of Puntland is enkel voor voormalige inwoners van de regio en/of leden van plaatselijke clans of minderheidsgroepen een werkbare optie.

Midden maart 2020 worden de eerste gevallen van het coronavirus gemeld in Somalië. De maatregelen in het kader van de coronapandemie beïnvloeden de mobiliteit van de bevolking. Het sluiten van de grenzen en de verhoogde controle verhinderen asielzoekers, vluchtelingen en migranten om de grens over te steken. De *assisted voluntary returns* van Somalische vluchtelingen in Jemen zijn opgeschort omdat de havens aan de Somalische kust gesloten zijn. Dit kan het aantal spontane terugkeerders doen toenemen, volgens IOM.

De IDP's lopen een uitzonderlijk groot risico op een brede verspreiding van het virus, volgens UNHCR. Ontheemden leven in overbevolkte locaties met slechte hygiënische omstandigheden. Door hun lage economische status hebben ontheemden een beperkte toegang tot gezondheidszorg. Velen hebben ook een gebrek aan drinkwater en sanitaire voorzieningen. Somalië heeft een uiterst beperkte capaciteit om de verspreiding van het virus te voorkomen.

Bibliografie

Geschreven en audiovisuele bronnen

ACAPS, *Mixed Migration, Overview*, 10/05/2019, <https://www.acaps.org/country/somalia/crisis/mixed-migration> [geraadpleegd op 07/06/2020]

ACAPS, *Information Gaps and Needs*, 29/11/2019, <https://www.acaps.org/country/somalia/crisis/complex-crisis> [geraadpleegd op 07/06/2020]

Adam Smith International, *Building capability and accountability within the Somaliland army and coastguard*, 25/06/2014, <https://www.adamsmithinternational.com/explore-our-work/east-africa/somalia/building-capability-and-accountability-within-the-somaliland-army-and-coast> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Africa in Transition (McCaslin J.), *Somaliland Peacefully Elects and Swears In Another President* [blog], 09/01/2018, <https://www.cfr.org/blog/somaliland-peacefully-elects-and-swears-another-president> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Africa News, *Ethiopian authorities say al-Shabaab, Islamic State planning attack on hotels*, 23/09/2019, <https://www.africanews.com/2019/09/23/ethiopia-army-arrests-islamic-state-members-recruiting-arming-locals/> [geraadpleegd op 19/05/2020]

Africa News, *Coronavirus - Somalia: COVID-19 Impact Update No. 3*, 26/04/2020, <https://www.africanews.com/2020/04/26/coronavirus-somalia-covid-19-impact-update-no-3-as-of-26-april-2020/> [geraadpleegd op 12/06/2020]

African Business, *UAF enrages Mogadishu over breakaway Somaliland*, 01/03/2019, <https://africanbusinessmagazine.com/region/east-africa/uaes-enrages-mogadishu-over-breakaway-somaliland/> [geraadpleegd op 06/05/2020]

All Africa, *Somalia: UN Somalia Boss Meets Puntland Leaders*, 10/03/2020, <https://allafrica.com/stories/202003110506.html> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Al Jazeera, *Qatar and Somalia deny NYT's bombing news report*, 23/07/2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/07/qatar-somalia-denry-nyt-bombing-news-report-190723204815882.html> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Al Jazeera, *US admits killing civilians during air attacks in Somalia*, 27/04/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/04/admits-killing-civilians-air-attacks-somalia-200427175741741.html> [geraadpleegd op 12/06/2020]

Anadolu Agency (AA), *Somalia: governor, ex-police chief die of wounds*, 31/03/2020, <https://www.aa.com.tr/en/africa/somalia-governor-ex-police-chief-die-of-wounds/1787119> [geraadpleegd op 29/05/2020]

American Enterprise Institute (AEI) (Rubin M.), *US Africa policy cannot afford to ignore Somaliland*, 26/02/2019, <https://www.aei.org/publication/us-africa-policy-cannot-afford-to-ignore-somaliland/> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Amnesty International (AI), *Ethiopia: Police unit unlawfully killing people must be stopped*, 31/05/2018, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/05/ethiopia-police-unit-unlawfully-killing-people-must-be-stopped/> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Amnesty International (AI), *Somalia 2019*, 08/04/2020, <https://www.amnesty.org/en/countries/africa/somalia/report-somalia/> [geraadpleegd op 12/06/2020]

Amnesty International (AI), *US military sheds some light on civilian casualties from shadowy war in Somalia*, 27/04/2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/04/us-military-sheds-some-light-on-civilian-casualties-from-shadowy-war-in-somalia/> [geraadpleegd op 12/06/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Indirect Killing of Civilians*, 12/2017,
https://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2017/12/Civilians-as-'collateral-damage__FINAL.pdf
[geraadpleegd op 16/05/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data Africa*, via export tool geraadpleegde update:
16/05/2020, <https://acleddata.com/data-export-tool/> [geraadpleegd op 16/05/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2827/> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). Guide for Media Users*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2820/> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Coding review Process*, 10/04/2019,
<https://www.acleddata.com/download/3705/> [geraadpleegd op 21/05/2019]

Army Recognition, *UAE to train Somaliland forces and build a military base*, 18/03/2018,
https://www.armyrecognition.com/march_2018_global_defense_security_army_news_industry/uae_to_train_somaliland_forces_and_build_a_military_base.html [geraadpleegd op 06/05/2020]

BBC, *Somalia's Mohamed Abdullahi Farmajo chosen as President*, 08/02/2017,
<https://www.bbc.com/news/world-africa-38904663> [geraadpleegd op 06/05/2020]

BBC, *Somaliland militant group renounces violence after mediation*, 15/11/2019,
<https://global.factiva.com/ga/default.aspx> [geraadpleegd op 11/05/2020]

BBC, *Somaliland Profile*, 14/12/2017, <https://www.bbc.com/news/world-africa-14115069> [geraadpleegd op 06/05/2020]

BBC, *Puntland Profile*, 11/03/2019, <https://www.bbc.com/news/world-africa-14114727> [geraadpleegd op 07/05/2020]

BBC, *Somalia's Puntland leader appoints new spy chef*, 24/09/2019, <https://global.factiva.com/> [geraadpleegd op 18/05/2020]

BBC, *Somalia's al-Shabaab seize 'strategic' village in Somaliland*, 18/11/2019, <https://global.factiva.com/>
[geraadpleegd op 13/05/2020]

BBC, *Al-Shabab kills city official in central Somalia*, 23/03/2020, <https://global.factiva.com/> [geraadpleegd op 12/05/2020]

BBC, *US reports deaths of civilians in Somali air strike*, 27/04/2020, <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52443962> [geraadpleegd op 12/06/2020]

Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Country Report Somalia*, 29/04/2020, https://www.bti-project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2020_SOM.pdf [geraadpleegd op 11/05/2020]

Berghof Foundation (Göldner-Ebenthal K.), *Salafi jihadi armed groups and conflict (de)-escalation, The case of al-Shabaab in Somalia*, 12/2019, https://www.berghof-foundation.org/fileadmin/user_upload/2019_SJAG_CaseStudy_AIShabaab.pdf [geraadpleegd op 11/05/2020]

Bloomberg (Manek N.), *U.A.E. Military Base in Breakaway Somaliland to Open by June*, 06/11/2018,
<https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-04-22/why-iran-s-deepening-isolation-is-a-boon-to-u-s-oil-producers> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Bloomberg via Somalia Standard, *Al-Shabaab Captures Af-Urur Town in Somalia's Puntland Region*, 08/06/2019,
<https://somalilandstandard.com/al-shabaab-captures-af-urur-town-in-somalias-puntland-region/> [geraadpleegd op 29/05/2020]

British Group of the Inter-Parliamentary Union (BGIPU), *APPG on Somaliland delegation in Hargeisa, 3 April 2018 to 6 April 2018*, 06/04/2018, <http://www.bgipu.org/all-party-groups/reports/appg-on-somaliland-delegation-to-hargeisa/> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Bundesamts für Fremdenwesen und Asyl (BFA), Staatssekretariats für Migration (SEM), Fact Finding Mission Report Somalia, 08/2017,

<https://www.sem.admin.ch/dam/data/sem/internationales/herkunftsstaender/afrika/som/SOM-ber-ffm-d.pdf> [geraadpleegd op 17/06/2020]

Bundesamts für Fremdenwesen und Asyl (BFA), Staatssekretariats für Migration (SEM) via ECOI.net, *Bericht zur SEM/BFA FFM-Somalia: Jugendmigration (Tahriib)*, 8/03/2019,

https://www.ecoi.net/en/file/local/2003916/Focus_SOM_Jugendmigration.pdf [geraadpleegd op 21/05/2019]

Carnegie (Blanc Bartulac T.), *Somalia and Coronavirus*, 14/04/2020,

<https://carnegeendowment.org/2020/04/14/somalia-and-coronavirus-pub-81532> [geraadpleegd op 05/06/2020]

Center on International Cooperation (CIC), *Vanda Felbab-Brown*, 12/06/2019,

<https://cic.nyu.edu/content/vanda-felbab-brown> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Chatham House (Wiuff Moe L.), *Counter-insurgency in the Somali territories: the 'grey zone' between peace and pacification*, 2018, https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/images/ia/INTA94_2_06_Moe.pdf [geraadpleegd op 11/05/2020]

Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (CGVS), Somalië. *Veiligheidssituatie in Somaliland en Puntland*, 05/06/2019,

https://www.cgvs.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_somalie_veiligheidssituatie_in_somaliland_en_puntland_20190605.pdf [geraadpleegd op 08/06/2020]

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS / CGRA) - Cedoca, *Nota. ACLED: methodologie*, 21/05/2019, https://www.cgvs.be/sites/default/files/content/download/files/nota_acled-methodologie_20190521.pdf [geraadpleegd op 21/05/2019]

Combating Terrorism Center at West Point (Anzalone C.), *Sentinel: Black Banners in Somalia: The State of al-Shabaab's Territory Insurgency and the Spector of the Islamic state*, 03/2018, <https://ctc.usma.edu/app/uploads/2018/03/CTC-Sentinel-Vol11Iss3.pdf> [geraadpleegd op 07/05/2019]

Combating Terrorism Center at Westpoint (CTC) (Horton M.), *How Somaliland Combats al-Shabaab*, 11/2019, <https://ctc.usma.edu/somaliland-combats-al-shabaab/> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (CGVS) - Cedoca, *Nota: ACLED methodologie*, 21/05/2019, https://www.cgvs.be/sites/default/files/content/download/files/nota_acled-methodologie_20190521.pdf [geraadpleegd op 02/06/2020]

Council on Foreign Relations (CFR) (Masters J.) via Web Archive, *Al-Shabaab*, 09/07/2013, <https://web.archive.org/web/20130828132758/http://www.cfr.org/somalia/al-shabaab/p18650> [geraadpleegd op 12/06/2020]

Council on Foreign Relations (CFR) (Felter C.), *Somaliland: the Horn of Africa's Breakaway Status*, 01/02/2018, <https://www.cfr.org/backgrounder/somaliland-horn-africas-breakaway-state> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Council on Foreign Relations (CFR) (Felter K., Masters J., Sergie M. A.), *Backgrounder: Al-Shabab*, 31/01/2019, <https://www.cfr.org/backgrounder/al-shabab> [geraadpleegd op 03/05/2019]

Critical Threats (Barnett J.), *Al Shabaab Area of Operations: October 2018*, 05/10/2018, <https://www.criticalthreats.org/analysis/al-shabaab-area-of-operations-october-2018> [geraadpleegd op 03/05/2019]

Daily Sabah, *Qatar / Saudi Arabia rift in a new stage over Somalia*, 23/08/2019, <https://www.dailysabah.com/mideast/2019/08/23/qatar-saudi-arabia-rift-in-a-new-stage-over-somalia> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Danish Institute for International Studies (Albrecht P.), *The Politics of Peacekeeping, A question of trust: the African Union and the Somali army*, 11/20105, https://pure.diiis.dk/ws/files/310783/PB_AMISOM_SNA_WEB.pdf [geraadpleegd op 15/05/2020]

Deutsche Welle (DW) (Gerth-Nihulescu M.), *Somaliland is on a rocky political path*, 01/12/2019,
<https://www.dw.com/en/somaliland-is-on-a-rocky-political-path/a-51484748> [geraadpleegd op 11/05/2020]

East African Newsweek, *Somaliland, Puntland in fresh battle over disputed areas*, 23/08/2019,
<https://factiva.global.com> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Emirates Policy Center (EPC), *The Increased Activity of Al-Shabaab in the Horn of Africa: Implications and Limits*, 15/02/2020, <https://epc.ae/topic/the-increased-activity-of-al-shabaab-in-the-horn-of-africa-implications-and-limits> [geraadpleegd op 12/05/2020]

European Asylum Support Office (EASO), *Country of Origin Information Report Somalia Security situation, December 2017*, 20/12/2017,
https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_Somalia_security_situation_2017.pdf [geraadpleegd op 12/06/2020]

European Asylum Support Office (EASO), *COI Query Response, Security Situation in Puntland and Somaliland (January – 15 November 2019)*, 12/12/2019,
https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2019_11_SOMALIA_Query_Security_Situation_Puntland_Somaliland_Q39.pdf [geraadpleegd op 15/05/2020]

European Union (EU), *Somaliland Election: statement by international partners*, 21/11/2017,
https://eeas.europa.eu/delegations/somalia_en/35955/SOMALILAND%20ELECTION:%20STATEMENT%20BY%20INTERNATIONAL%20PARTNERS [geraadpleegd op 06/05/2020]

European Union Capacity Building Mission in Somalia (EUCAP), *Somaliland Coast Guard receives boats, equipment*, 03/12/2018, <https://www.eucap-som.eu/somaliland-coast-guard-in-berbera-receive-three-fast-boats/> [geraadpleegd op 06/05/2020]

European Capacity Building Mission in Somalia (EUCAP) *Search and Rescue training continues in Berbera as saving lives at sea is core of CG functions*, 28/03/2019, <https://www.eucap-som.eu/search-and-rescue-training-continues-in-berbera-as-saving-lives-at-sea-is-core-of-cg-functions/> [geraadpleegd op 12/06/2020]

FDD's Long War Journal (Weiss C.), *Shabaab moves into Somaliland town*, 18/11/2019,
<https://www.longwarjournal.org/archives/2019/11/shabaab-moves-into-somaliland-town.php> [geraadpleegd op 02/06/2020]

FDD's Long War Journal (Weiss C.), *Islamic State trains in Somalia's Puntland*, 22/09/2019,
<https://www.longwarjournal.org/archives/2019/09/islamic-state-trains-in-somalias-puntland.php> [geraadpleegd op 19/05/2020]

FDD's Long War Journal, *US airstrikes in the Long War* [website], laatste update op 19/05/2020,
<https://www.longwarjournal.org/us-airstrikes-in-the-long-war> [geraadpleegd op 19/05/2020]

Freedom House, *Freedom in the World, Somaliland*, 29/04/2020,
<https://freedomhouse.org/country/somaliland/freedom-world/2020> [geraadpleegd op 08/05/2020]

Garda World (IHS Market), *Somalia Country Report* [website], laatste update op: 27/03/2019,
<https://www.garda.com/crisis24/country-reports/somalia> [geraadpleegd op 12/06/2020]

Garda, Crisis 24, News Alert, *Somalia, Local Governor killed in al Shabaab suicide bombing*, 30/03/2020,
<https://www.garda.com/crisis24/news-alerts/328071/somalia-local-governor-killed-in-al-shabaab-suicide-bombing-march-30> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Garowe Online, *Somalia: Al-Shabab seizes base after Puntland pulls out*, 09/06/2019,
<https://www.qaroweonline.com/en/news/puntland/somalia-al-shabab-seizes-base-after-puntland-troops-pull-out> [geraadpleegd op 29/05/2020]

Garowe Online, *Puntland Forces recapture strategic town from al-Shabaab*, 11/06/2019,
<https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-puntland-forces-recapture-strategic-town-from-al-shabaab> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Garowe Online, *Somalia "satisfied" with Qatar statement on New York Times Report*, 23/07/2019,
<https://www.garowonline.com/en/news/somalia/somalia-satisfied-with-qatar-statement-on-new-york-times-report> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Garowe Online, *Somaliland indefinitely/ postpones 12 December elections*, 09/08/2019,
<https://global.factiva.com> [geraadpleegd op 08/05/2020]

Garowe Online, *PSF Failure fueled by corruption and nepotism says ex-official*, 22/08/2018,
<https://www.garowonline.com/en/news/puntland/somalia-psf-failure-fueled-by-corruption-and-nepotism-says-ex-official> [geraadpleegd op 02/05/2019]

Garowe Online, *Somalia: Puntland president appoints new intelligence chief*, 24/09/2019,
<https://www.garowonline.com/en/news/puntland/somalia-puntland-president-appoints-new-intelligence-chief> [geraadpleegd op 18/05/2020]

Garowe Online, *Three civilians "missing" after U.S. airstrike in Somalia's Puntland*, 25/10/2019,
<https://www.garowonline.com/en/news/puntland/three-civilians-missing-and-after-us-airstrike-in-somalias-puntland> [geraadpleegd op 27/05/2020]

Garowe Online, *Somalia and Somaliland leaders hold first ever meeting*, 11/02/2020,
<https://global.factiva.com/qa/default.aspx> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Garowe Online, *Somaliland, UAE cancels construction of military base in Somaliland*, 04/03/2020,
<https://www.garowonline.com/en/news/somaliland/uae-cancels-construction-of-military-base-in-somaliland> [geraadpleegd op 14/05/2020]

Garowe Online, *Suicide bombing wounds governor and former police chief in Garowe*, 29/03/2020,
<https://www.garowonline.com/en/news/puntland/somalia-suicide-bombing-wounds-governor-and-former-police-chief-in-garowe> [geraadpleegd op 29/05/2020]

Geopolitical Monitor (Dissegna T.), *War in Chinese boxes: Al-Shabaab against ISIS in Somalia*, 25/02/2019,
<https://www.geopoliticalmonitor.com/war-in-chinese-boxes-al-shabaab-against-isis-in-somalia/> [geraadpleegd op 02/05/2020]

Goobjoog, *UK, Russia and UAE scramble to set up military bases in Somaliland*, 09/01/2019,
<https://goobjoog.com/english/uk-russia-and-uae-scramble-to-set-up-military-bases-in-somaliland/> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Goobjoog, *Puntland forces retake Af-Urur village in Puntland regio*, 11/06/2019,
<https://goobjoog.com/english/puntland-forces-retake-af-urur-village-in-somalias-puntland-region/>

Goobjoog, *Al Shabaab ambushes Gacan Maroodi region in Sanaag*, 17/11/2019,
<https://goobjoog.com/english/al-shabaab-ambushes-gacan-maroodi-region-in-sanaag/> [geraadpleegd op 19/05/2020]

HAL (Marchal R.), *The Puntland State of Somalia. A tentative analysis*, 23/07/2014, <https://hal-sciencespo.archives-ouvertes.fr/hal-01044642/document> [geraadpleegd op 07/05/2020]

Hansen S. J., *Horn, Sahel, and Rift: Fault-lines of the African Jihad*, C. Hurst & Co. Ltd., London, 2019

Heidelberg Institute for International Conflict Research (HIIK), *Conflict Barometer 2018*, 22/03/2019,
<http://www.konfliktbearbeitung.net/sites/default/files/conflict-barometer-2018.pdf> [geraadpleegd op 28/04/2019]

Heritage Institute for Policy Studies (HIPS), *State of Somalia Report - SOS 2019*, 01/2020,
http://www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2020/01/HIPS_2020-SOS-2019-Report-English-Version.pdf [geraadpleegd op 06/05/2020]

Hiraal Institute & The Global Strategy Network, *The Islamic State in East-Africa*, 31/07/2018,
<https://hiraalinstitute.org/wp-content/uploads/2018/10/The-Islamic-State-in-East-Africa.pdf> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Hiraan, *Puntland state president rejects military integration*, 03/01/2020, <https://global.factiva.com> [geraadpleegd op 18/05/2020]

Hoehne M., *Against the Grain: Somaliland's Secession from Somalia*, in De Vries L., Englebert P., Schomerus M. (ed.), *Secessionism in African Politics, Aspiration, Grievance, Performance, Disenchantment*, 01/2019, https://www.researchgate.net/publication/327141282_Against_the_Grain_Somaliland's_Secession_from_Somalia [geraadpleegd op 06/05/2020]

Horizon Institute, *Somaliland, The legal response to irregular migration, Discussion Paper 2*, 03/2020, https://www.thehorizoninstitute.org/usr/documents/publications/document_url/25/tackling-tahriib-in-somaliland-the-legal-response-to-irregular-migration-horizon-institute-march-2020.pdf [geraadpleegd op 05/06/2020]

Horn Diplomat, *Somaliland: Armed Forces Commemorate 24th Anniversary*, 04/02/2018, <https://www.horndiplomat.com/2018/02/04/somaliland-armed-forces-commemorate-24th-anniversary/> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Horn Diplomat (Duale M.), *UAE Starts accepting Somaliland Passport, The first person travels today*, 20/04/2018, <https://www.horndiplomat.com/2018/04/20/uae-granted-an-entry-visa-to-the-somaliland-passport/> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Horn Diplomat, *Newly appointed UK Defence Attaché for Somaliland meets Minister of Defence*, 26/01/2020, <https://www.horndiplomat.com/2020/01/26/newly-appointed-uk-defence-attaché-for-somaliland-meets-minister-of-defence/> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Horn Diplomat, *UAE cancelled the construction of military bases in Berbera*, 04/03/2020, <https://www.horndiplomat.com/2020/03/04/uae-cancelled-the-construction-of-military-base-in-berbera/> [geraadpleegd op 14/05/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Ethiopia probe years abuse Somali Region*, 20/08/2018, <https://www.hrw.org/news/2018/08/20/ethiopia-probe-years-abuse-somali-region> [geraadpleegd op 06/05/2020]

IAFRIKAN (Hansen J. S.), *Drone strikes in Somalia against al-Shabaab are not a game changer*, 25/02/2019, <https://www.iafrikan.com/2019/02/25/somalia-drone-strikes-are-a-potent-weapon-but-not-the-game-changer/> [geraadpleegd op 05/05/2019]

Institute for Security Studies (ISS) (Mesfin B.), *The Political Development of Somaliland and its conflict with Puntland*, 09/2009, <https://media.africaportal.org/documents/P200.pdf> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Institute for Security Studies (ISS) and Academy for Peace and Development (APD) (Mahmood O. S., Farah M.), *High Stakes for Somaliland's Presidential Elections*, 21/10/2017, <https://issafrica.s3.amazonaws.com/site/uploads/ear15.pdf> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Institute for Security Studies (Mahmood O. S.), *Overlapping Claims by Somaliland and Puntland, The case of Sool and Sanaag*, 11/2019, <https://issafrica.s3.amazonaws.com/site/uploads/ear27.pdf> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Institute for Security Studies (Mahmood O.), *Somaliland's fragile democracy faces more election delays*, 19/03/2019, https://issafrica.org/iss-today/somalilands-fragile-democracy-faces-more-election-delays?utm_source=BenchmarkEmail&utm_campaign=ISS_Today&utm_medium=email [geraadpleegd op 09/06/2020]

Institute for Security Studies (Mahmood A. S.), *The various layers to the Somaliland-Puntland discord. The Sool-Sanaag dispute involves local, regional and national dynamics*, 09/12/2019, <https://issafrica.org/iss-today/the-various-layers-to-the-somaliland-puntland-discord> [geraadpleegd op 09/06/2020]

Intelligence Briefs (Goldberg), *2400 Troops From Puntland Integrated Into The Somali National Army In Preparation For Major Onslaught against The Al Shabaab*, 01/12/2017, <https://intelligencebriefs.com/2400-troops-from-puntland-integrated-into-the-somali-national-army-in-preparation-for-major-onslaught-against-the-al-shabaab/> [geraadpleegd op 18/05/2020]

Intelligence Briefs (Goldberg), *SNA Recapture Af-Urur Town From Al-Shabaab In Puntland, Somalia*, 12/06/2019, <https://intelligencebriefs.com/sna-recapture-af-urur-town-from-al-shabaab-in-puntland-somalia/> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Intelligence Briefs (Agnon S. Y.), *President Farmajo Appoints Committee to Negotiate on Escalating Tension between Somalia and Somaliland*, 18/07/2019, <https://intelligencebriefs.com/president-farmajo-appoints-committee-to-negotiate-on-escalating-tension-between-somalia-and-somaliland/> [geraadpleegd op 08/05/2020]

Intelligence Briefs (Goldberg), *5 Al-Shabaab and ISIS terrorists executed by firing squad in Bosaso Puntland*, 13/11/2019, <https://intelligencebriefs.com/5-al-shabaab-and-isis-terrorists-executed-by-firing-squad-in-bosaso-puntland/> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Intelligence Briefs (Goldberg), *Al Shabaab Attacks Puntland Forces Military Base In Bari Region*, 15/11/2019, <https://intelligencebriefs.com/al-shabaab-attacks-puntland-forces-military-base-in-bari-region/> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Intelligence Briefs (Goldberg), *Al-Shabaab attacks Puntland Forces Military base in Bari region*, 15/11/2019, <https://intelligencebriefs.com/al-shabaab-attacks-puntland-forces-military-base-in-bari-region/> [geraadpleegd op 28/05/2020]

Intelligence Briefs (Agnon S. Y.), *ISIS-Somalia Militants Sighted Training in Bari Mountains, Northeast Puntland*, 19/02/2020, <https://intelligencebriefs.com/isis-somalia-militants-sighted-training-in-bari-mountains-northeast-puntland/> [geraadpleegd op 19/05/2020]

Intelligence Briefs (Goldberg), *Tension Rise as Somaliland and Puntland troops attack each other in Sanaag Regio*, 28/02/2020, <https://intelligencebriefs.com/tension-rise-as-somaliland-and-puntland-troops-attack-each-other-in-sanaag-region/> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Intelligence Briefs (Goldberg), *ISIS-Somalia Re-surging as group showcases foreign fighters from Yemen and Iraq among dozens new recruits in Bari Mountains, Puntland*, 10/03/2020, <https://intelligencebriefs.com/isis-somalia-re-surging-as-group-showcases-foreign-fighters-from-yemen-and-iraq-among-dozens-new-recruits-in-bari-mountains-puntland/> [geraadpleegd op 19/05/2020]

Intelligence Briefs (Goldberg), *Governor for Puntland's Nugal Region Killed by al-Shabaab Suicide Attack in Garowe*, 30/03/2020, <https://intelligencebriefs.com/governor-for-puntlands-nugal-region-killed-by-al-shabaab-suicide-attack-in-garowe/> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Intelligence Briefs (Goldberg), *ISIS Steps Up Attacks In Somalia, DRC And Mozambique Ahead Of Ramadhan Season*, 17/04/2020, <https://intelligencebriefs.com/isis-steps-up-attacks-in-somalia-drc-and-mozambique-ahead-of-ramadhan-season/> [geraadpleegd op 18/05/2020]

Intelligence Briefs, *US Airstrikes against Al Shabaab hit all time high despite corona virus spread in Somalia*, 27/04/2020, <https://intelligencebriefs.com/us-airstrikes-against-al-shabaab-hit-all-time-high-despite-corona-virus-spreads-in-somalia/> [geraadpleegd op 19/05/2020]

International Committee of the Red Cross (ICRC), *Somaliland/Puntland: 17 detainees released and returned home*, 03/06/2019, <https://www.icrc.org/en/document/somaliland-puntland-17-detainees-released-returned-home-somalia> [geraadpleegd op 12/05/2020]

International Crisis Group (ICG) via Refworld, *Somalia: Puntland's punted polls*. Africa Briefing n° 97, 19/12/2013, <https://www.refworld.org/docid/52b2d6da4.html> [geraadpleegd op 06/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Averting War in Northern Somalia*, 27/06/2018, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somaliland/141-averting-war-northern-somalia> [geraadpleegd op 06/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Somalia, May*, 24/07/2019, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/may-2019> [geraadpleegd op 12/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Somalia, June 2019*, 01/07/2019, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/june-2019> [geraadpleegd op 12/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Somalia, July 2019*, 01/08/2019,
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/july-2019> [geraadpleegd op 12/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Augustus 2019*, 31/08/2019,
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/sept-august-2019> [geraadpleegd op 13/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Somalia, November 2019*, 30/11/2019,
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/december-alerts-and-november-trends-2019> [geraadpleegd o p
08/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Somalia, December 2019*, 31/12/2019,
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/crisiswatch-january-2020-alerts-and-december-2019-trends>
[geraadpleegd op 11/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch Somalia, Januari 2020*, 31/01/2020,
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/february-alerts-and-january-trends-2020> [geraadpleegd op 13/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Somalia, February 2020*, 16/03/2020,
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/march-alerts-and-february-trends-2020> [geraadpleegd op 11/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch Somalia, March 2020*, 01/04/2020,
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/april-alerts-and-march-trends-2020> [geraadpleegd op 13/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Somaliland May 2019*, 01/06/2019,
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/may-2019> [geraadpleegd op 08/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch Somaliland June 2019*, 01/07/2019,
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/june-2019> [geraadpleegd op 08/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Somalia-Somaliland: The Perils of Delaying New Talks*, 12/07/2019,
https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/280-somalia-somaliland_0.pdf [geraadpleegd op 06/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Somalia*, 01/08/2019,
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/july-2019> [geraadpleegd op 08/05/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Somalia*, September, 21/10/2019,
<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/october-alerts-september-trends-2019> [geraadpleegd op 08/05/2020]

International Growth Center (IGC) (Hersi M. F.), *State fragility in Somaliland and Somalia: A contrast in peace and state building*, 08/2018, https://www.theigc.org/wp-content/uploads/2018/08/Somaliland-and-Somalia_online.pdf [geraadpleegd op 08/04/2019]

International Organization for Migration (IOM) via Reliefweb, *Preparedness and Response Plan COVID-19*, 04/2020,
<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/IOM%20Somalia%20COVID19%20Preparedness%20and%20Response%20Plan.pdf> [geraadpleegd op 05/06/2020]

International Organization for Migration (IOM) via Reliefweb, *Preparedness and Response Plan COVID-19*, 04/2020,
<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/IOM%20Somalia%20COVID19%20Preparedness%20and%20Response%20Plan.pdf> [geraadpleegd op 05/06/2020];

International Organization for Migration (IOM), *DTM (COVID_19°) Global Mobility Restriction overview*, 03/04/2020, <https://migration.iom.int/system/tdf/reports/DTM-Covid19%20Global%20Overview%20Output%2003.04.2020.pdf?file=1&type=node&id=8187> [geraadpleegd op 05/06/2020]

International Organization for Migration (IOM), *Cross Border Movements, Somalia*, 04/2020,
<https://migration.iom.int/reports/somalia-%E2%80%94-border-point-flow-monitoring-april-2020?close=true&covid-page=1> [geraadpleegd op 05/06/2020]

IUVM Press, *US admits air strikes have failed to stop Daesh growth in Somalia*, 05/06/2019,
<https://iuvmpress.com/43189> [geraadpleegd op 19/05/2020]

Jama J. M., *Somaliland: The Way Forward Vol1: Achieving its rightful international status*, Pisa, Italië, Ponte Invisibile, 2011, https://books.google.be/books?id=vX5-DwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=nl&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
[geraadpleegd op 09/06/2020]

Landinfo, *Somalia: Security Situation in North-Western Somalia (Somaliland)*, 07/04/2020,
<https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/04/Query-response-Somalia-The-security-situation-in-northwestern-Somalia-Somaliland-07042020.pdf> [geraadpleegd op 06/05/2020]

MENA FN, *Somaliland Passport is now a Legal Travel Document in the UAE*, 15/03/2018,
https://menafn.com/qn_news_story_s.aspx?storyid=1096599591&title=Somaliland-Passport-is-now-a-Legal-Travel-Document-in-the-UAE [geraadpleegd op 11/05/2020]

MENA FN, *Somaliland, Parliament should reject Govts draconian amendments to the police force*, 15/11/2018,
<https://menafn.com/1097700250/Somaliland-Parliament-Should-Reject-Govts-Draconian-Amendments-to-the-Police-Force-ActHRC> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Migrationsverket (Zweden), *Lifosrapport: Säkerhetssituationen i Somalia (version 1.0)*, 03/07/2019,
<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=46865> [geraadpleegd op 12/06/2020]

Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland,), *Algemeen Ambtsbericht, Somalië* 30/11/2012,
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2012/11/30/somalie-2012-11-30> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Ministerie van Buitenlandse Zaken (Nederland), *Algemeen Ambtsbericht, Zuid- en Centraal-Somalië*, 03/2019,
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2019/03/19/algemeen-ambtsbericht-zuid--en-centraal-somalie-2019> [geraadpleegd op 15/05/2020]

Ministerie van Buitenlandse Zaken (Nederland), *Algemeen Ambtsbericht Somalië*, 03/2020,
<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/ambtsberichten/2020/04/24/algemeen-ambtsbericht-somalie-maart-2020/Algemeen+Ambtsbericht+Somali%C3%AB+maart+2020.pdf> [geraadpleegd op 08/05/2020]

Minnesota State University (Muse H.A.), *The Political Crisis in Somalia and the Clan System: A Sociological Review on News Media Analyses*, 10/07/2019,
<https://cornerstone.lib.mnsu.edu/cqi/viewcontent.cgi?article=1939&context=etds> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Mixed Migration , *Quarterly Mixed Migration Update Q1 2020: East-Africa & Yemen*, 04/2020,
<http://www.mixedmigration.org/wp-content/uploads/2020/04/qmmu-q1-2020-eay.pdf> [geraadpleegd op 05/06/2020]

Morad News (@MoradNews), *#Puntland's Ministry of health confirms first #Coronavirus case in those regions. Says patient is 33 yrs old with no travel history. #Somalia govt also reported 29 new cases in past 24 hrs which takes the total #COVID19 cases in the country to 164* [Twitter post], 19/04/2020,
<https://twitter.com/moradnews/status/1251936095937482757> [geraadpleegd op 05/05/2020]

Norwegian University of Life Sciences (Adam A.), *Legitimizing Puntland: Exploring Puntland's hybrid political order*, 08/2018, <https://nmbu.brage.unit.no/nmbu-xmlui/bitstream/handle/11250/2574057/Thesis.pdf%20file.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [geraadpleegd op 06/05/2020]

NUPI (Webersik C., Hansen S.J., Egal A.), *Somalia: A political economy analysis*, 06/2018,
https://nupi.brage.unit.no/nupi-xmlui/bitstream/handle/11250/2502618/NUPI_rapport_Somalia_Webersik_Hansen_Egal.pdf?sequence=1&isAllowed=y [geraadpleegd op 06/05/2020]

Off the Wire, *UN calls on Puntland leaders to forge unity, consensus to overcome impasse*, 10/03/2020,
http://www.china.org.cn/world/Off_the_Wire/2020-03/10/content_75797500.htm [geraadpleegd op 13/05/2020]

Piracy Report (Pelton R. Y., Mire S., Nuxurkey M.), *Atom Militia Declares Allegiance to Shabaab*, 25/01/2012, http://piracyreport.com/index.php/post/2915/Atom_Militia_Declares_Allegiance_to_Shabaab [geraadpleegd op 07/05/2020]

Political Geography Now (PolGeoNow), *Somalia Control Map & Timeline – August 2019*, 13/08/2019, <https://www.polgeonow.com/2019/08/somalia-control-map-timeline-august-2019.html> [geraadpleegd op 15/05/2020]

Political Geography Now (PolGeoNow), *New & Improved: Somalia Control Map & Timeline - May 2020* (Subscription), 20/05/2020, <https://members.polgeonow.com/2020/05/somalia-control-map-2020.html?zx=3dfa7b4146430073> [geraadpleegd op 20/05/2020]

Puntland Development Research Center (PDRC) & Interpeace Regional Office for Eastern and Central Africa, *Peace in Puntland: Mapping the Progress Democratization, Decentralization, and Security and Rule of Law*, 15/11/2015, https://www.interpeace.org/wp-content/uploads/2016/01/2015_1_5_peace_in_puntland_english.pdf [geraadpleegd op 06/05/2020]

Puntland Post, *Puntland imposes high taxes on imports from Somaliland*, 01/07/2019, <https://global.factiva.com/> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Puntland Post, *Somaliland military defectors welcomed in Garowe*, 27/06/2019, <https://global.factiva.com/> [geraadpleegd op 12/05/2020]

READO via Reliefweb, *COVID-19 Preparedness Response Plan SWS Somalia, March-July-2020*, 07/04/2020, <https://reliefweb.int/report/somalia/covid-19-preparedness-response-plan-sws-somalia-march-july-2020> [geraadpleegd op 08/06/2020]

Rift Valley Institute (RVI) (Hoehne M. V.), *Between Somaliland and Puntland, Marginalization, Militarization and Conflict Political Visions*, 2015, <http://riftvalley.net/publication/between-somaliland-and-puntland> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Radio Dalsan, *Somalia's Puntland Forces raid Human Smuggling Ring*, 03/07/2019, <https://global.factiva.com/> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Radio Dalsan, *Islamic State Trains in Puntland*, 23/09/2019, <https://global.factiva.com/> [geraadpleegd op 19/05/2020]

Radio Dalsan, *Somaliland elders extend MPS mandate by two years*, 24/11/2019, <https://global.factiva.com/> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Radio Dalsan, *Russia to construct military base in Somaliland as scramble for the Horn of Africa continues*, 31/01/2020, <https://www.radiodalsan.com/en/2020/01/31/russia-to-construct-military-base-in-somaliland-as-scramble-for-the-horn-of-africa-continues/> [geraadpleegd op 14/05/2020]

Radio Dalsan, *Russia to construct military base in Somaliland as scramble for the Horn of Africa continues*, 31/01/2020, <https://www.radiodalsan.com/en/2020/01/31/russia-to-construct-military-base-in-somaliland-as-scramble-for-the-horn-of-africa-continues/> [geraadpleegd op 14/05/2020]

Radio Dalsan, *Hope for Truce as Somalia and Somaliland Leaders Meet*, 12/02/2020, <https://www.radiodalsan.com/en/2020/02/12/hope-for-truce-as-somalia-and-somaliland-leaders-meet/> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Radio Dalsan, *Somalia, Somaliland Presidents Hold First Face To Face Meeting*, 12/02/2020, <https://www.radiodalsan.com/en/2020/02/12/somalia-somaliland-presidents-hold-first-face-to-face-meeting/> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Radio Dalsan, *Somaliland rejects plans by Farmajo to visit the breakaway republic*, 16/02/2020, <https://www.radiodalsan.com/en/2020/02/16/somaliland-rejects-plans-by-farmajo-to-visit-the-breakaway-republic/> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Radio Dalsan, *Isis Fighters Release Training Video in Puntland*, 19/02/2020, <https://global.factiva.com/> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Radio Dalsan, *Attempts To Reconcile Somalia And Somaliland Hit A Dead End*, 23/02/2020,
<https://www.radiodalsan.com/en/2020/02/23/attempts-to-reconcile-somalia-and-somaliland-hit-a-dead-end/>
[geraadpleegd op 11/05/2020]

Radio Dalsan, *Somaliland and Puntland forces clash in Sanaag region*, 25/02/2020, <https://global.factiva.com/>
[geraadpleegd op 13/05/2020]

Radio Dalsan, *Somaliland and Puntland in Fresh Battle*, 03/03/2020, <https://global.factiva.com/> [geraadpleegd
op 13/05/2020]

Radio Dalsan, *Somalia, UAE halts plans to construct military base in Somaliland*, 05/03/2020,
<https://www.radiodalsan.com/en/2020/03/05/uae-halts-plans-to-construct-military-base-in-somaliland/>
[geraadpleegd op 14/05/2020]

Radio France internationale (RFI) (Chanda T.), *Les shebabs somaliens: sept questions sur un mouvement terroriste*,
10/04/2015, <http://www.rfi.fr/afrique/20150409-shebabs-somalie-questions-kenya-garissa-westgate-al-qaida-ei-terroisme> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Radio Kulmiye, *Saudi Arabia reportedly recognises Somalilands' passport*, 22/09/2019, <https://global.factiva.com/>
[geraadpleegd op 12/05/2020]

Reuters (Hassan A.), *U.S. air strike kills three ISIS fighters in Somali region*, 27/04/2019,
<https://www.reuters.com/article/us-somalia-air-strike-isis/u-s-air-strike-kills-three-isis-fighters-in-somali-region-idUSKCN1S3OAY> [geraadpleegd op 05/05/2019]

Reuters, *Somaliland UAE military base to be turned into civilian airport*, 15/09/2019,
<https://www.reuters.com/article/us-somalia-emirates/somaliland-uae-military-base-to-be-turned-into-civilian-airport-idUSKBN1W00FI> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Rift Valley Institute (RVI) (Hoehne M. V.), *Between Somaliland and Puntland Marginalization, militarization and conflicting political visions*, 2015, <http://riftvalley.net/download/file/fid/3719> [geraadpleegd op 06/05/2020]

Royal United Services Institute for Defense and Security Studies (RUSI) (Hills A.), *Making Mogadishu Safe: Localisation, Policing and Sustainable Security*, Abingdon: Routledge Journals, 2018

Saudi Gazette via Garowe Online, *NYT Somalia recording exposes Qatar's terror links*, 30/07/2019,
<https://www.garowonline.com/en/news/world/nyt-somalia-recording-exposes-qatars-terror-links> [geraadpleegd
op 12/05/2020]

Sciences Po - Centre de Recherches Internationales (Marchal R.), *The Puntland State of Somalia, A Tentative social Analysis*, 02/05/2010,
https://www.sciencespo.fr/ceri/sites/sciencespo.fr.ceri/files/The_Puntland_State_of_Somalia.pdf [geraadpleegd
op 10/04/2019]

Shabelle Media Network, *Al-Shabab members linked to Somaliland captured in Puntland*, 10/09/2019,
<https://factiva.global.com> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Small Arms Survey, *Law enforcement Firearms Holdings*, 2017, 03/07/2018,
http://www.smallarmssurvey.org/fileadmin/docs/Weapons_and_Markets/Tools/Firearms_holdings/SAS-BP-Law-enforcement-firearms-annexe.pdf [geraadpleegd op 13/05/2020]

Somalia Report via Internet Archive, *The Police of Somalia, Somaliland Puntland*, 31/05/2012,
https://web.archive.org/web/20160405051859/http://somaliareport.com/index.php/post/3402/The_Police_of_Somalia_Somaliland_Puntland [geraadpleegd op 13/05/2020]

Somali Dispatch, *Colonel Arre turns down Somalilands' peace offer*, 11/08/2019,
<https://www.somalidispatch.com/featured/colonel-arre-turns-down-somalilands-peace-over/> [geraadpleegd op
13/05/2020]

Somali Dispatch, *Al-Shabaab first seen in areas of Sanaag region*, 17/11/2019,
<https://www.somalidispatch.com/featured/al-shabaab-first-seen-in-areas-of-sanaag-region/> [geraadpleegd op
19/05/2020]

Somaliland Chronicle, *UK Defense Secretary Visits Somaliland*, 06/01/2019,
<https://somalilandchronicle.com/2019/01/06/uk-defense-secretary-visits-somaliland/> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Somaliland Horn Cable, *Rival Somali Forces clash in disputed area*, 01/03/2020,
<https://global.factiva.com/qa/default.aspx> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Somaliland Law (Jama H. I.), *Somaliland Police Force Law, 2017, And Proposed 2018 Amendments other Current Police Laws*, s.d.,
http://www.somalilandlaw.com/Somaliland_Police_Force_2017_Law_Compilation_300319F.pdf [geraadpleegd op 13/05/2020]

Somaliland Press, *Somaliland: Colonel Arre accepts Peace Agreement and handed all his Armed Militia*, 02/01/2020, <https://somalilandpress.net/2020/01/02/somaliland-colonel-arre-accepts-peace-agreement-and-handed-all-his-armed-militia/> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Somaliland Standard, *Human Rights Centre: the government proposes iron-fisted amendments of the Police Act*, 14/11/2018, <http://somalilandstandard.com/human-rights-centre-the-government-proposes-iron-fisted-amendments-of-the-police-act/> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Somaliland Standard, *Somaliland's Police Reform Is Must & Inevitable*, 21/01/2019,
<http://somalilandstandard.com/somalilands-police-reform-is-must-inevitable/> [geraadpleegd op 02/05/2019]

Somaliland Standard, *Somaliland Government Revokes the construction of UAE Military base in Berbera*, 14/09/2019, <https://somalilandstandard.com/somaliland-government-revokes-the-construction-of-uae-military-base-in-berbera/> [geraadpleegd op 14/05/2020]

Somaliland Standard, *Turkey Accepts Somaliland Passport*, 20/09/2019,
<https://somalilandstandard.com/breaking-news-turkey-accepts-somaliland-passport/> [geraadpleegd op 11/05/2020]

Somaliland Standard, *Al Shabab fighters take control of Ga'an Marodi in Sanaag region*, 17/11/2019,
<https://somalilandstandard.com/al-shabab-fighters-take-control-of-qaan-marodi-in-sanaaq-region/> [geraadpleegd op 19/05/2020]

Somaliland Standard, *Somaliland: Two clans fight over gold in northern Sanaag province*, 26/11/2019,
<https://somalilandstandard.com/somaliland-two-clans-fight-over-gold-in-northern-sanaag-province/> [geraadpleegd op 02/06/2020]

Somaliland Standard, *Somaliland: Renegade Colonel Arre Accepts to go into exile*, 01/01/2020,
<https://somalilandstandard.com/somaliland-renegade-colonel-arre-accepts-to-go-into-exile/> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Somaliland Standard, *Somaliland Government announces new measures to curb the spread of COVID-19*, 24/03/2020, <https://somalilandstandard.com/somaliland-government-announces-new-measures-to-curb-the-spread-of-covid-19/> [geraadpleegd op 10/06/2020]

Somaliland Standard, *Somaliland government closes borders amid fears of COVID-19*, 25/03/2020,
<https://somalilandstandard.com/somaliland-government-closes-borders-amid-fears-of-covid-19/> [geraadpleegd op 10/06/2020]

Somaliland Standard, *Somaliland's tight measures to curb deadly coronavirus*, 27/03/2020,
<https://somalilandstandard.com/somalilands-tight-measures-to-curb-deadly-coronavirus/> [geraadpleegd op 10/06/2020]

Somaliland Standard, *Breaking news: Somaliland announces first two cases of coronavirus*, 31/03/2020,
<https://somalilandstandard.com/breaking-news-somaliland-announces-first-two-cases-of-coronavirus/> [geraadpleegd op 10/06/2020]

Somaliland Standard, *Somaliland: mosques closed, school further suspended & illegal foreigners ordered to leave*, 13/04/2020, <https://somalilandstandard.com/somaliland-mosques-closed-schools-further-suspended-illegal-foreigners-ordered-to-leave/> [geraadpleegd op 10/06/2020]

Somaliland Standard, *Military Forces deployed in Sanaag region launch disarmament drive*, 27/04/2020, <https://somalilandstandard.com/somaliland-military-forces-deployed-in-sanaag-region-launch-disarmament-drive/> [geraadpleegd op 10/06/2020]

Somaliland Sun, *Warlike Declarations Lead Somaliland to suspend Planned Resumption of Talks with Somalia*, 03/11/2018, https://menafn.com/qn_news_story_s.aspx?storyid=1096574022&title=Warlike-Declarations-Lead-Somaliland-to-Suspend-Planned-Resumption-of-Talks-with-Somalia [geraadpleegd op 13/05/2020]

Somaliland Sun, *Rebel Colonel Arre disbands militia returns to the fold*, 02/01/2020, <https://www.somalilandsun.com/somaliland-rebel-colonel-arre-disbands-militiareturns-to-the-fold/> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Somali Memo, *Al-Shabab attacks military base in northeast Somalia*, 29/02/2020, <https://global.factiva.com> [geraadpleegd op 12/05/2020]

Somtribune, *Somaliland: Public, political class clip wings of police force*, 09/12/2018, <http://www.somtribune.com/2018/12/09/somaliland-public-political-class-clip-wings-of-police-force/> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Somaliland Non State Actors Forum (SONSAF) via Foorenews.com, *Briefing Paper 1: Somaliland Police Force*, 15/09/2018, <https://foorenews.com/briefing-paper-1-somaliland-police-force/> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Stanford University, Al-Shabaab, 07/01/2020, https://cisac.fsi.stanford.edu/mappingmilitants/profiles/al-shabaab#highlight_text_13349 [geraadpleegd op 13/05/2020]

Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), *UN Arms Embargo on Somalia*, 17/11/2018, https://www.sipri.org/databases/embargoes/un_arms_embargoes/somalia [geraadpleegd op 13/05/2020]

Stratfor, *Al Shabaab's Hideout in Northern Somalia*, 28/02/2013, <https://worldview.stratfor.com/article/al-shabaabs-hideout-northern-somalia> [geraadpleegd op 13/05/2020]

Telegram, *IS claims bomb attack on former Somalia regional minister*, 05/08/2019, <https://global.factiva.com/ga/default.aspx> [geraadpleegd op 12/05/2020]

The Brenthurst Foundation (Kilkullen D.), *Hargeisa, Somaliland – Invisible City*, 03/2019, http://us-cdn.creamermedia.co.za/assets/articles/attachments/77927_discussion-paper-04-2019-hargeisa-somaliland%E2%80%93invisible-city.pdf [geraadpleegd op 13/05/2020]

The Bureau of Investigative Journalism (TBIJ), *Somalia datasheet 2019, US strikes in Somalia, 2007 to present*, 2020, https://docs.google.com/spreadsheets/d/1-LT5TVBMy1Rj2WH30xQG9ngr8-RXFVvzJE_47NIpeSY/edit#gid=859698683 [geraadpleegd op 12/06/2020]

The East African, *The specter haunting Ethiopia: Unbridled torture, impunity in Somali region*, 14/08/2018, <https://www.theeastfrican.co.ke/oped/comment/Torture-impunity-in-Ethiopia-Somali-region/434750-4711870-11fsijbz/index.html> [geraadpleegd op 13/05/2020]

The East African (Khalif A.), *Somalia's Puntland gets new president*, 08/01/2019, <https://www.theeastfrican.co.ke/news/ea/Somalia-Puntland-elects-new-president/4552908-4926228-mhjay0/index.html> [geraadpleegd op 13/05/2020]

The Irish Times (O'Sullivan K.), *Somaliland: Hundreds of Thousands of Climate Refugees Forced to abandon Way of Life*, 04/08/2019, <https://www.irishtimes.com/news/world/africa/droughts-force-thousands-to-abandon-way-of-life-in-somaliland-1.3978662> [geraadpleegd op 08/06/2020]

The Jamestown Foundation (Horton M.), *Al-Shabaab: Why Somalia's al-Qaeda Affiliate Wants Puntland*, 10/03/2017, <https://jamestown.org/program/al-shabaab-somalias-al-qaeda-affiliate-wants-puntland/> [geraadpleegd op 03/05/2019]

The Soufan Center, *Intelbrief: al-Shabaab is resurging in Somalia*, 16/01/2020,
<https://thesoufancenter.org/intelbrief-al-shabaab-is-resurging-in-somalia/> [geraadpleegd op 18/05/2020]

The World Bank, *Federal Republic of Somalia Somalia Security and Justice Sector PER*, 15/01/2017,
<http://documents.worldbank.org/curated/en/644671486531571103/pdf/Somalia-SJPER-01302017-Final-Version.pdf> [geraadpleegd op 13/05/2020]

United Kingdom Home Office via European Country of Origin Information Network (ecoi.net), *Country Policy and Information Note Somalia: Majority clans and minority groups in south and central Somalia*, 01/2019,
<https://www.ecoi.net/en/file/local/2002542/Somalia - Clans - CPIN V3.0e.pdf> [geraadpleegd op 13/05/2020]

United Nations (UN), *Remarks of the Special Representative of the Secretary-General on Sexual Violence in Conflict (SRSG-SVC) Pramila Patten, Security Council Session on Somalia*, 21/08/2019,
<https://www.un.org/sexualviolenceinconflict/statement/remarks-of-special-representative-of-the-secretary-general-on-sexual-violence-in-conflict-srsg-svc-pramila-patten-security-council-session-on-somalia-21-august-2019/> [geraadpleegd op 28/05/2020]

United Nations Assistance Mission in Somalia (UNSOM), *Head Of UN in Somali strongly condemns murder of UN national staff security officer in Galkayo*, 01/06/2019, <https://unsom.unmissions.org/head-un-somalia-strongly-condemns-murder-un-national-staff-security-officer-qalkayo> [geraadpleegd op 28/05/2020]

United Nations Assistance Mission in Somalia (UNSOM), *Police* [website], laatste update: 2020,
<https://unsom.unmissions.org/police> [geraadpleegd op 15/05/2020]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Somalia, Estimated ISP Population In Informal Sites and Camp-Like Settings – February 2019*, 12/07/2019, <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/70263> [geraadpleegd op 08/06/2020]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Somalia Internal Displacement – Displacements Monitored by UNHCR Protection and Return Monitoring Network (PRMN)* [website], laatste update: 03/2020,
<https://unhcr.github.io/dataviz-somalia-prmn/index.html#reason=&month=&need=&pregion=&pdistrictmap=&cregion=&cdistrictmap=&year=2020> [geraadpleegd op 06/06/2020]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Fact Sheet, Somalia, 1 - 29 February 2020*, 30/03/2020, <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/74970> [geraadpleegd op 06/06/2020]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Somalia, Operational Update*, 03/2020,
<http://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Somalia%20Operational%20Update%20-%20March%202020.pdf> [geraadpleegd op 12/06/2020]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) via Reliefweb, *Refugee returnees to Somalia at 29 February 2020*, 30/03/2020, <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-refugee-returnees-somalia-29-february-2020> [geraadpleegd op 07/06/2020]

United Nations International Children's Fund (UNICEF), "No Mother Wants Her Child to Migrate" – Vulnerability of children on the move in the Horn of Africa, 28/06/2019, <https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/Child-Migration-Horn-of-Africa-part-1.pdf> [geraadpleegd op 08/06/2020]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Somalia Humanitarian Bulletin 1 – 31 March 2020*, 03/04/2020, <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-humanitarian-bulletin-1-31-march-2020> [geraadpleegd op 07/06/2020]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Somalia Country Preparedness and Response Plan (CPRP) COVID-19*, 20/04/2020,
<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/CPRP%20Final%20Subow%2C%202026%20April%20%281%29.pdf> [geraadpleegd op 05/06/2020]

United Nations Security Council, *Letter dated 7 October 2016 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolutions 751 (1992) and 1907 (2009) concerning Somalia and Eritrea addressed to the President*

of the Security Council, 31/10/2016, https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2016/919 [geraadpleegd op 18/05/2020]

United Nations Security Council, Letter dated 12 July 2013 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolutions 751 (1992) and 1907 (2009) concerning Somalia and Eritrea addressed to the President of the Security Council, 12/07/2013, https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2013/413 [geraadpleegd op 13/05/2020]

United Nations Security Council, Letter dated 7 October 2016 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolutions 751 (1992) and 1907 (2009) concerning Somalia and Eritrea addressed to the President of the Security Council, 31/10/2016, https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2016/919 [geraadpleegd op 18/05/2020]

United Nations Security Council, Letter dated 7 November 2018 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolutions 751 (1992) and 1907 (2009) concerning Somalia and Eritrea addressed to the President of the Security Council, 09/11/2018, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2018_1002.pdf [geraadpleegd op 13/05/2020]

United Nations Security Council, Report of the Secretary-General on Somalia, 15/07/2019, <https://undocs.org/en/S/2019/661> [geraadpleegd op 08/05/2020]

United Nations Security Council, Report of the Secretary-General on Somalia, 15/08/2019, <https://undocs.org/en/S/2019/661> [geraadpleegd op 12/05/2020]

United Nations Security Council via Reliefweb, Letter from the Under-Secretary-General for Humanitarian Affairs and Emergency Relief Coordinator addressed to the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolution 751 (1992) concerning Somalia, 13 september 2019, <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-report-under-secretary-general-humanitarian-affairs-and-emergency-relief-0> [geraadpleegd op 13/05/2020]

United Nations Security Council, Letter dated 7 October 2019 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolution 751 (1992) concerning Somalia addressed to the President of the Security Council, 07/10/2019, <https://undocs.org/en/S/2019/799> [geraadpleegd op 08/06/2020]

United Nations Security Council, Letter dated 1 November 2019 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolution 751 (1992) concerning Somalia addressed to the President of the Security Council, 01/11/2019, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2019_858_E.pdf [geraadpleegd op 18/05/2020]

United Nations Security Council, Tenth report of the Secretary-General on the threat posed by ISIL (Da'esh) to international peace and security and the range of United Nations efforts in support of Member States in countering the threat, 03/02/2020, https://www.ecoi.net/en/file/local/2024821/S_2020_95_E.pdf [geraadpleegd op 12/06/2020]

United Nations Security Council, Report of the Secretary-General, 13/02/2020, <https://undocs.org/S/2020/121> [geraadpleegd op 08/05/2020]

United States Africa Command (US AFRICOM), Civilian Casualty Report and Allegations, 27/04/2020, <https://www.africom.mil/civilian-casualty-report-and-allegations> [geraadpleegd op 12/06/2020]

UN Security Council, Children and armed conflict in Somalia, Report of the Secretary-General, 04/03/2020, <https://undocs.org/pdf?symbol=en/S/2020/174> [geraadpleegd op 18/05/2020]

United States Africa Command (US AFRICOM), U.S. airstrike targets ISIS-Somalia in support of the Federal Government of Somalia, 25/10/2019, <https://www.africom.mil/media-room/pressrelease/32297/u-s-airstrike-targets-isis-somalia-in-support-of-the-federal-government-of-somalia> [geraadpleegd op 28/05/2020]

United States Agency for International Development (USAID), Somalia – Complex Emergency Fact Sheet #2, Fiscal Year 2020, 29/04/2020, <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-complex-emergency-fact-sheet-2-fiscal-year-fy-2020-april-29-2020> [geraadpleegd op 06/06/2020]

United States Department of State (USDOS), *Country Reports on Human Rights Practices for 2018, Somalia*, 13/03/2019, <https://www.state.gov/reports/2018-country-reports-on-human-rights-practices/somalia/> [geraadpleegd op 03/04/2019]

United States Department of State (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices 2019 - Somalia*, 11/03/2020, <https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/somalia/> [geraadpleegd op 06/05/2020]

United Nations University (Felbab-Brown V.), *The Problem with Militias in Somalia: Almost Everyone Wants Them Despite Their Dangers*, in *Hybrid Conflict, Hybrid Peace: How Militias and Paramilitary Groups Shape Post-conflict Transitions*, 22/01/2020, <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf> [geraadpleegd op 15/05/2020]

University of Texas, *Perry-Castañeda Library, Map Collection, Somaliland and Puntland*, 2012, https://legacy.lib.utexas.edu/maps/africa/txu-pclmaps-oclc-795784383-somalia_2012_somaliland_and_puntland.jpg [geraadpleegd op 06/05/2020]

Voice of America (VOA) (Ahmed I.), *Somaliland-Puntland Rift Ripe for Exploitation?*, 02/08/2018, <https://www.voanews.com/extremism-watch/somaliland-puntland-rift-ripe-exploitation> [geraadpleegd op 07/05/2020]

Voice of America (VOA), *US Military Airstrikes Target Al-Shabab in Somalia*, 08/02/2019, <https://www.voanews.com/a/us-military-airstrikes-target-al-shabab-in-somalia-/4778987.html> [geraadpleegd op 15/05/2020]

Voice of America (VOA) (Hassan, M. O.), *Villagers: US drone strike in Somalia kills frankincense collectors*, 27/10/2019, <https://www.voanews.com/africa/villagers-us-drone-strike-somalia-kills-frankincense-collectors> [geraadpleegd op 27/05/2020]

Voice of America (VOA), *Al-Shabaab oo lagu arkay degaan cusub oo ka tirsan Sanaag* [AS gezien in een nieuwe regio in Sanaag], 17/11/2019, <https://www.voasomali.com/a/sanaaq-somalia/5169423.html> [geraadpleegd op 02/09/2020]

World Health Organisation (WHO), *Epidemic and pandemic-prone diseases, Weekly update: cholera in Somalia*, 10/06/2017, <http://www.emro.who.int/pandemic-epidemic-diseases/cholera/weekly-update-cholera-in-somalia-10-june-2017.html> [geraadpleegd op 13/05/2019]